

Regeringens skrivelse

2008/09:206

Regelförenklingsarbetet

Skr.
2008/09:206

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 4 juni 2009

Fredrik Reinfeldt

Maud Olofsson
(Näringsdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnas en redogörelse för regeringens regelförenklingsarbete under våren 2008 och framåt. Skrivelsen innehåller även en uppföljning av tidigare förenklingsarbete. Vidare lämnas en redovisning av regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet med avslutade, pågående och planerade åtgärder. I skrivelsen görs en uppföljning av regeringens mål att minska företagens administrativa kostnader med 25 procent till 2010 samt att åstadkomma en märkbar förändring i företagens vardag.

Regelförenklingsarbetet inom Europeiska unionen (EU) ägnas särskild uppmärksamhet och det ges också en inblick i andra länders regelförenklingsarbete.

1	Inriktningen på regelförenklingsarbetet.....	5
1.1	Inledning	5
1.2	Behovet av regelgivning och samhällsekonomiska kostnader för regler	5
1.3	Varför regelförenkling?.....	7
1.3.1	Regelförenkling är en viktig tillväxtfaktor.....	7
1.3.2	Regelförenkling – en konkurrenskraftsfaktor	10
1.4	Mål och förutsättningar för regelförenklingsarbetet.....	11
1.4.1	Märkbar positiv förändring i företagets vardag	11
1.4.2	Regelförenklingsarbetets förutsättningar	13
2	Centrala verktyg i regelförenklingsarbetet.....	15
2.1	Inledning	15
2.2	Mätningar av företagens administrativa kostnader.....	16
2.2.1	Bakgrund.....	16
2.2.2	Metod 17	
2.2.3	Uppföljning och uppdateringar	18
2.3	Konsekvensutredningar vid regelgivning.....	18
2.4	Regelrådet	19
2.5	Samråd med näringslivet.....	20
2.6	En handlingsplan avseende regelförenklingar.....	22
2.7	Utveckling av förenklingsarbetet	24
3	Regeringens handlingsplan	27
3.1	Inledning	27
3.2	De administrativa kostnaderna för svenska företag	27
3.2.1	De administrativa kostnaderna i nollbasen	27
3.2.2	Utvecklingen av de administrativa kostnaderna 2006 -2008	30
3.3	Förenklingsåtgärder i handlingsplanen	32
3.3.1	Inledning	32
3.3.2	Förslag från näringslivet	32
3.3.3	Genomförda och avslutade åtgärder 2007 och 2008	38
3.3.4	Pågående och planerade åtgärder 2009 och därefter	44
3.3.5	Åtgärder som avser förenkling av gemenskapsrätt.....	61
3.3.6	Åtgärder som avser elektroniska tjänster.....	64
3.3.7	Andra pågående projekt som leder till förenklingar för företagen	67

3.4	Departementens och myndigheternas regelförenklingsarbete	70
3.4.1	Inledning	70
3.4.2	Justitiedepartementet	71
3.4.3	Utrikesdepartementet	72
3.4.4	Försvarsdepartementet	73
3.4.5	Socialdepartementet	74
3.4.6	Finansdepartementet	75
3.4.7	Utbildningsdepartementet	77
3.4.8	Jordbruksdepartementet	77
3.4.9	Miljödepartementet	79
3.4.10	Näringsdepartementet	80
3.4.11	Integrations- och jämställdhetsdepartementet	81
3.4.12	Kulturdepartementet	83
3.4.13	Arbetsmarknadsdepartementet	83
4	Regelförenkling inom EU	86
4.1	Regelförenkling – en viktig del av Lissabonstrategin	86
4.2	Viktiga delar i regelförenklingsarbetet på EU- nivå	86
4.2.1	Det rullande förenklingsprogrammet	86
4.2.2	Åtgärdsprogrammet för minskning av de administrativa kostnaderna	87
4.2.3	Arbetet med konsekvensutredningar vid regelgivning	88
4.2.4	Kodifieringsprogrammet och översyn av gemenskapsrätten	88
4.3	Regelförenklingsaspekter i Small Business Act	89
4.4	Förenklingsåtgärder på EU-nivå	89
4.5	Hur kan Sverige påverka regelförenklingsarbetet på EU-nivå?	92
4.5.1	Rådsarbetsgruppsarbetet och inspel till kommissionen m.m.	92
4.5.2	Olika grupperingar och nätverk	92
4.6	Det fortsatta regelförenklingsarbetet på EU-nivå	94
4.6.1	Kommissionens tredje strategiska översyn av regelförenklingsarbetet	94
4.6.2	Användningen av och kvaliteten på konsekvensutredningar	94
4.6.3	Fortsatt förenkling av befintlig lagstiftning och minskning av administrativa kostnader	95
4.6.4	Regelförenklingsagendan ”post- Lissabon”	96
4.7	Regelförenkling under det svenska ordförandeskapet i EU	97
5	Regelförenkling i andra medlemsstater	99
5.1	Mål och mätningar	99
5.2	Nederländerna	100

5.3	Danmark.....	104	Skr. 2008/09:206
5.4	Storbritannien.....	105	
5.5	Tjeckien.....	105	
5.6	Tyskland.....	106	
5.7	Österrike.....	106	
6	Regelförenkling inom OECD	108	
6.1	Allmänt	108	
6.2	OECD EU 15 Project	108	
6.3	OECD:s Regulatory Indicators	109	
Bilaga 1	Myndigheter som omfattas av förenklingsuppdraget	110	
Bilaga 2	Översikt över vilka myndigheter och departement som berörs av mätningarna.....	112	
Bilaga 3	Fördelningen nationellt respektive EG-ursprung.....	115	
Utdrag ur	protokoll vid regeringssammanträde den 4 juni 2009	117	

1 Inriktningen på regelförenklingsarbetet

1.1 Inledning

I denna skrivelse lämnas en redogörelse för regeringens regelförenklingsarbete. Redogörelsen avser framför allt det regelförenklingsarbete som bedrivits i Regeringskansliet och på myndigheter fr.o.m. våren 2008 t.o.m. våren 2009. Skrivelsen innehåller även en uppföljning av tidigare förenklingsarbete som redovisats i skrivelsen Regelförenklingsarbetet (skr. 2007/08:131). Regelförenklingsarbetet inom den Europeiska unionen (EU) ägnas särskild uppmärksamhet. Anledningen är dels Sveriges förestående ordförandeskap i EU där regelförenkling kommer att vara en prioriterad fråga, dels att arbetet på EU-nivå har en påtaglig inverkan på det nationella regelförenklingsarbetet.

Det förenklingsarbete som regeringen bedrivit hittills har tydligt placerat Sverige på den europeiska förenklingskartan. Sverige är ett av sju länder i EU som har genomfört fullständiga mätningar av företagens administrativa kostnader. Vid sidan av Sverige har endast ytterligare två länder inom EU inrättat ett regelråd. Sverige är numera tillsammans med bl.a. Nederländerna, Storbritannien, Tyskland och Danmark ett av de mer pådrivande länderna i fråga om regelförenkling inom EU. Arbetet i Sverige har även uppmärksamats internationellt. Flera internationella besök har skett för att se hur vi har löst olika frågor och hur vi arbetar med regelförenkling.

I avsnitt 1.2 beskrivs behovet av reglering och samhällsekonomiska kostnader för regler. Avsnitt 1.3 ger en bakgrund till varför regelförenkling är en viktig tillväxt- och konkurrenskraftsfaktor. Regeringens mål på förenklingsområdet och arbetets förutsättningar beskrivs i avsnitt 1.4. Avsnitt 2 innehåller en redogörelse för verktygen i förenklingsarbetet med inriktning på processerna kring dessa. En redovisning av regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet och en uppföljning av 25-procentsmålet ges i avsnitt 3. I avsnitt 4 görs en fördjupning i regelförenklingsarbetet på EU-nivå. Regelförenkling i andra medlemsstater behandlas i avsnitt 5. Avsnitt 6, slutligen, innehåller en beskrivning av regelreformeringsarbetet inom OECD.

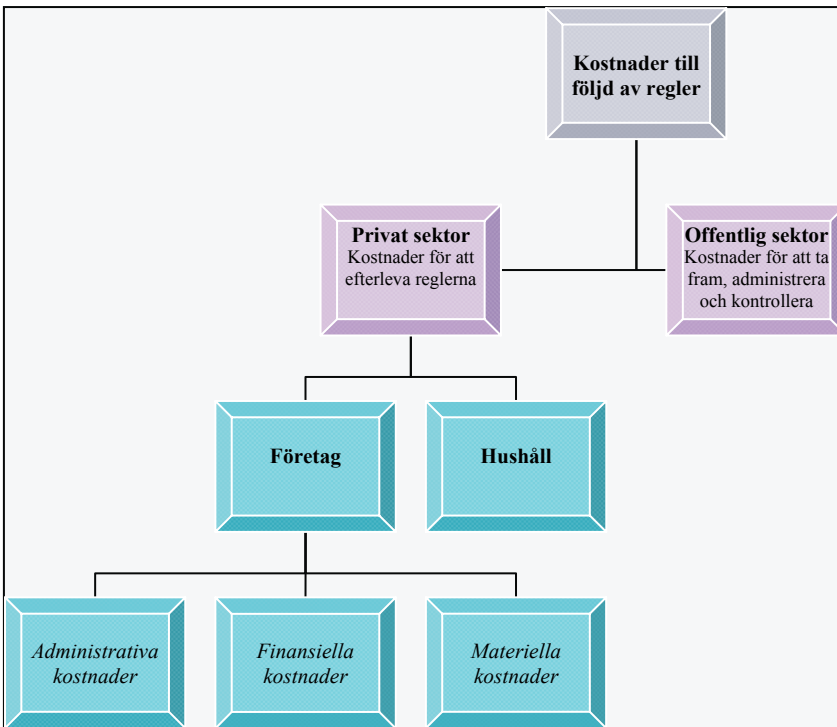
1.2 Behovet av regelgivning och samhällsekonomiska kostnader för regler

Inget samhälle fungerar utan regler. Reglerna har tillkommit för en rad ändamål såsom att skydda människors liv och hälsa, skydda djur och miljö, skydda egendom och att finansiera allmänna nyttigheter. Utvecklingen av det moderna samhället har medfört ett omfattande regelverk. Företagen i Sverige måste i dag ha kunskap om och efter-

leva ett stort antal regler samtidigt som de ständigt måste förbättra sin effektivitet och flexibilitet för att vara konkurrenskraftiga i en globaliserad värld.

Det behövs ändamålsenliga och effektiva regler som går att efterleva och kontrollera för att ett samhälle ska fungera. Men regler skapar också kostnader i samhället. Kostnaderna kan vara både direkta och indirekta. De direkta kostnaderna är tid och resurser som tas i anspråk i privat och offentlig sektor på grund av regler. De indirekta kostnaderna kan bestå av bl.a. minskad dynamik genom att etableringar uteblir, hämmad tillväxt i småföretag och minskat konkurrenstryck.¹ Nedanstående figur illustrerar schematiskt vilka kostnader som kan uppstå till följd av regler, särskilt inriktat på företag.

Figur 1. Kostnader till följd av regler

Varje enskild regel kan i sig oftast motiveras. Det är dock det totala trycket av regelmassan som ofta kan te sig betungande. Kostnaderna för företagen att fullgöra sina skyldigheter enligt gällande lagar och regler kan delas upp i tre huvudtyper.

¹ Regelförenkling för framtiden, Småföretagsdelegationens rapport 4, SOU 1998:78, s.21ff.

- **Materiella kostnader** till följd av krav som medför att företagen behöver göra investeringar i anläggningar eller personal, anpassa produkter eller kostnader för att genomföra olika åtgärder t.ex. rehabilitering.
- **Finansiella kostnader** till följd av krav på att betala skatter och avgifter.
- **Administrativa kostnader** med vilka avses i första hand företagens kostnader för att upprätta, lagra eller överföra information eller uppgifter som föranletts av krav i lagar, förordningar och myndigheters föreskrifter eller anvisningar i allmänna råd.

Ett begrepp som också förekommer när man talar om regelverk och kostnader för företag är s.k. *fullgörandekostnader*. Fullgörandekostnader är ett mer omfattande begrepp än administrativa kostnader. Som exempel kan nämnas att på skatteområdet kan skattebetalarnas fullgörandekostnader bestå i att ta reda på vilka regler som gäller, tiden det tar att fylla i deklARATIONER och blanketter samt att ta reda på, organisera och spara information som behövs för att kunna fylla i deklARATIONERNA, eventuell ersättning till skatterådgivare, oförutsedda utgifter t.ex. resekostnader för att besöka skattejurist eller Skatteverket, kostnader till följd av olika förfrågningar eller kontroller.² Begreppet fullgörandekostnader kan sägas omfatta administrativa kostnader i vid bemärkelse och materiella kostnader, dock inte finansiella kostnader.

1.3 Varför regelförenkling?

1.3.1 Regelförenkling är en viktig tillväxtfaktor

Regeringen har ett dynamiskt perspektiv på regelförenklingsarbetet; ett perspektiv som betonar sambandet mellan regelförenkling, tillväxt i ekonomin och ökad sysselsättning. Regelförenkling är därför ett viktigt medel för att nå regeringens övergripande mål att bryta utanförskapet genom att skapa fler jobb i fler och växande företag. Nya och växande företag är en grundläggande förutsättning för att skapa sysselsättning, ekonomisk tillväxt och förnyelse.

Om reglerna utformas på ett enklare och mer ändamålsenligt sätt kan företagarna ägna mer tid och resurser till att driva och utveckla sin verksamhet så att de kan växa och anställa. Minskade administrativa kostnader ger möjlighet till ökad produktivitet genom att mindre resurser krävs för att driva verksamheten eller att mer resurser kan överföras till kärnverksamheten.³

² Krånglig moms - en företagsbroms, Skatteverkets rapport 2006:3, 2006, s. 13 f.

³ Reducing the administrative burdens in the European Union, Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis, 2004, s 3. Se också Vågar företagare vara företagare?, Fredrik Bergström & Jonas Arnberg, Handelns Utredningsinstitut, 2006, s.23f.

Tillväxt, sysselsättning och välfärd i Sverige har tidigare i stor utsträckning baserats på stora företag. Den allt mer globaliserade ekonomin har dock lett till stora strukturförändringar i det svenska näringslivet. Småföretag verksamma inom den växande tjänstesektorn blir allt viktigare för sysselsättningen och tillväxten. Utvecklingen i Sverige följer i stort utvecklingen i Europa. EU har därför gett små och medelstora företags behov en central plats i Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning. EG-kommissionen har utarbetat *Small Business Act for Europe*, som antogs av Konkurrenskraftsrådet den 1 december 2008. I den fastslås bl.a. att förmågan att utnyttja de små och medelstora företagens tillväxt- och innovationspotential kommer att vara avgörande för fortsatt välfärd inom EU.⁴ Regelförenkling är ett viktigt instrument för att frigöra denna potential.

Det svenska företaget består nästan uteslutande av små och medelstora företag. Av det totala antalet företag utgör ca 99,2 procent småföretag med 0–49 anställda, varav 74 procent är enmansföretag. Dessa företag sysselsätter närmare 1,6 miljoner personer. De små företagen står för 53 procent av den privata sysselsättningen och drygt en tredjedel av den totala sysselsättningen och är därmed Sveriges främsta arbetsgivare.⁵ Med dessa fakta inser man snabbt vilken betydelse småföretag har för att skapa tillväxt och nya arbetstillfällen. Samtidigt är den administrativa bördan för just dessa företag förhållandevis hög. Studier visar dels att den enskilt viktigaste förklaringen till storleken på administrativa och fullgörandekostnader är företagets storlek, dels att dessa kostnader är kraftigt regressiva.⁶ Bägge dessa samband innebär att regelkostnader relativt sett drabbar små företag hårdare än stora. I studien *Models to reduce the disproportionate regulatory burden on SMEs*, som en expertgrupp under EG-kommissionen tog fram 2007, har man uppskattat att där det kostar ett storföretag en euro per anställd att uppfylla en föreskriven skyldighet kan det kosta ett litet företag upp till 10 euro. Den oproportionella bördan beror oftast på tre faktorer⁷:

- Merparten av alla regler ger upphov till kostnader som är mer eller mindre fasta och som inte ändras beroende på storleken på företaget.
- Småföretag är oftast mindre effektiva i fråga om hanteringen av regler, bl.a. för att de inte har de speciella personal-, stabs- och andra specialistresurser som större företag kan ha.

⁴ KOM 2008(394) Slutlig. Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, Tänk Småskaligt först, En "Small Business Act" för Europa. Se närmare avsnitt 4.3.

⁵ SCB, Företags- och arbetsställeregistret 2008.

⁶ Administrative and Compliance Costs of Taxation and Public Transfers in the Netherlands, Maarten Allers, 1994. Se också Tax Compliance Costs Measurement and Policy, Sanford (Ed), 1995 och Krånglig moms- en företagsbroms?, Rapport 2006:3, Skatteverket, 2006. Models to reduce the disproportionate regulatory burden on SMEs, Report of the Expert Group, May 2007, European Commission s. 16ff.

⁷ A a s.18.

- I mindre företag måste den viktigaste resursen, företagaren själv, hantera reglerna.

Vid utformning av regler är det därför viktigt att ha det mindre företaget som referens i enlighet med principen om att tänka småskaligt först (*Think Small First Principle*). Ett regelverk som är anpassat för små och medelstora företag fungerar också i allmänhet väl för stora företag. Samtidigt är det viktigt att inte införa sådana undantag eller särregler för småföretag som skapar tröskeleffekter och tillväxthinder.

För att bättre förstå förutsättningarna för tillväxt och utveckling i små företag genomförde Verket för näringslivsutveckling (Nutek),⁸ och Statistiska centralbyrån (SCB) under 2008 den tredje upplagan av småföretagsenkäten *Företagens villkor och verklighet*.⁹ I enkäten ställdes bland annat frågan hur många timmar i genomsnitt som företaget lägger ned per vecka på administration till följd av krav i lagar och andra regelverk, som t.ex. att ta fram de uppgifter som behövs för att fylla i deklaration, ansöka om tillstånd, redovisa sjukperiod m.m. En annan fråga avsåg hur företag upplever att den tid som läggs ned per vecka på administration till följd av krav i lagar och andra regelverk har förändrats de senaste tre åren. Svaren framgår av nedanstående tabeller.

Tabell 1. Antalet timmar som läggs ned på administration.

Hur många timmar lägger företaget i genomsnitt ned per vecka på administration till följd av krav i lagar och andra regelverk?	
Upp till 2 timmar	37,3 %
3–4 timmar	15,7 %
5–6 timmar	16,2 %
7–	28,7 %

Källa: NUTEK & SCB, Företagens villkor och verklighet 2008.

⁸ Nuteks verksamhet har gått över till den nya myndigheten Tillväxtverket från och med 1 april 2009.

⁹ Urvalet riktade sig till omkring 26 000 svenska företag med färre än 50 anställda företag, av vilka drygt 18 000 besvarade enkäten. Detta innebär en svarsfrekvens på runt 71 procent. Se närmare Nutek (2008), Företagens villkor och verklighet, dokumentation och svarsöversikt, R 2008:21.

Tabell 2. Förändring av tiden som läggs på administration.

Hur upplever du att den tid företaget lägger ned på administration till följd av krav i lagar och andra regelverk har förändrats de senaste tre åren?

– minskat	1,7 %
– oförändrat	44,6 %
– ökat	39,5 %
– ingen uppfattning	13,8 %

Källa: NUTEK & SCB, Företagens villkor och verklighet 2008.

En annan fråga i enkäten gällde upplevda tillväxthinder. Här fanns möjlighet att ange fler än ett alternativ. Bristen på egen tid upplevdes som det största hindret för tillväxt. Hela 34 procent av alla småföretagare uppgav att tidsbrist är ett stort hinder för tillväxt i det egna företaget.

Lagar och regler är därefter det som uppfattas som det största hindret för tillväxt bland svenska småföretag, ca 30 procent. Vid en fördjupad analys lyftes regler inom områden som rör anställning av personal fram som de mest hindrande, t.ex. anställnings- och uppsägningsregler, sjuklönerregler, regler om ledighet och arbetstid. I vilken utsträckning en viss regel utgör ett problem varierar dock mellan olika branscher. Inom exempelvis hotell- och restaurangbranschen utgörs de främsta tillväxthindren av arbetsmiljö- och miljöregler, medan det inom transport och kommunikationssektorn är mest problem med arbetstidregler.¹⁰

1.3.2 Regelförenkling – en konkurrenskraftsfaktor

Regelförenkling i syfte att minska företagens administrativa kostnader och skapa bra villkor för företagen har blivit en allt viktigare fråga i många länder, som en del i ett större sammanhang där ekonomiers konkurrens- och innovationskraft måste stärkas för att kunna möta globaliseringens förändrade villkor. Välutformade regelverk har därmed blivit en viktig konkurrensfaktor.

Förutom den ökade betydelse regelförenkling har fått i många länder, arbetar även internationella organisationer med frågan. Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) har sedan många år arbetat med regelkvalitet och regelreformer. År 1995 antog OECD:s råd en särskild rekommendation till medlemsstaterna om förbättrad regelkvalitet, som har haft ett stort inflytande på de ca 30 medlemsländernas regelreformeringsarbete.

¹⁰ Nuteks Årsbok 2009, s. 22 f och s.35.

Världsbanken har i en studie från 2006 undersökt sambandet mellan regelverk kring företagande och ekonomiskt tillväxt.¹¹ Resultatet efter att 135 länders regelverk granskats är att länder med mindre reglering växer snabbare.

Regelförenkling har även blivit en allt viktigare fråga på EU-nivå, framför allt sedan Lissabonprocessen inleddes år 2000. Europeiska rådet har betonat att det är viktigt att minska de administrativa kostnaderna för att stimulera Europas ekonomi, särskilt med anledning av återverkningarna för små och medelstora företag. På toppmötet i mars 2007 antog rådet målet att företagens administrativa kostnader till följd av EG:s regelverk ska minskas med 25 procent till 2012. Rådet uppmanade medlemsstaterna att sätta motsvarande ambitiösa mål på nationell nivå, vilket i dag 24 medlemsstater har hörsammat, se närmare avsnitt 4.

1.4 Mål och förutsättningar för regelförenklingsarbetet

1.4.1 Märkbar positiv förändring i företagens vardag

Regeringens övergripande mål med regelförenklingsarbetet är att åstadkomma en märkbar positiv förändring i företagens vardag. Som ett led i detta ingår regeringens mål att minska företagens administrativa kostnader till följd av statliga regler med 25 procent till 2010.

25-procentsmålet är ett övergripande nettomål och omfattar samtliga statliga regler med såväl nationellt ursprung som EG-ursprung. Målet innebär att de administrativa kostnaderna för företagen ska vara 25 procent mindre 2010 jämfört med i början av mandatperioden. Varje departement och myndighet ansvarar för att ta fram underlag och vidta åtgärder inom sitt ansvarsområde för att bidra till målet. Förutsättningarna när det gäller att bidra till målen är olika inom olika regelområden. Att målet är ett nettomål innebär att om regler förändras som innebär ökade administrativa kostnader, måste dessa kompenseras av andra åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna i lika stor utsträckning.

Målet att minska företagens administrativa kostnader med 25 procent till 2010 är ett ambitiöst åtagande mot bakgrund av det utgångsläge Sverige har vid internationella jämförelser. Sådana visar att svenska regler är förhållandevis väl utformade.¹² I Världsbankens *Doing Business in 2009 – Removing Obstacles for Growth* placerar sig Sverige på en sjuttonde plats av 181 jämförda länder när det gäller en sammanvägning av elva olika indikatorer över hur enkelt det är att bedriva näringsverksamhet. Bland indikatorerna som används som underlag för rankingen kan som exempel nämnas start och nedlägg-

¹¹ Regulation and Growth, Simeon Djankov, Caralee McIlesh, Rita Ramalho, The World bank, 2006.

¹² Se bl.a. Sveriges företagande och konkurrenskraft- Internationell benchmarking, Ds. 2007:37 s. 82 f.

ning av näringsverksamhet, betalning av skatter och kapitalförsörjningsmöjligheter. Regeringen har sedan hösten 2006 genomfört ett stort antal insatser som har förbättrat företagsklimatet avsevärt.¹³

Oaktat att Sverige har ett bra utgångsläge anser regeringen att det är viktigt att fortsatt ha högt ställda mål och bedriva ett ambitiöst förenklingsarbete för att bibehålla och utöka de svenska företagens konkurrenskraft.

Ett effektivt och resultatinriktat förenklingsarbete tjänar på att det finns tydliga och mätbara mål för hur mycket företagens administrativa kostnaderna ska minskas med. På så sätt fungerar 25-procentsmålet som en viktig drivkraft i förenklingsarbetet. Samtidigt förtjänar det att understrykas att det övergripande målet för regelförenklingsarbetet om att åstadkomma en märkbar positiv förändring i företagens vardag är vidare än att bara minska företagens administrativa kostnader. Förenklingsarbetet syftar i grunden till att utforma regler, processer och förfaranden så att de är bättre anpassade till företagens villkor och verklighet. Vänte- och handläggningstider liksom service och bemötande hos myndigheter utgör viktiga beståndsdelar i arbetet. Minst lika viktigt är att åtgärda irriterande regler för företagen. Det allra viktigaste är dock att åstadkomma hållbara förändringar över tid i regelverken, som gör att företagen konkret och påtagligt märker av att det har blivit en skillnad i deras vardag.

Att förenkla och förbättra vardagen för företagen har varit en högt prioriterad fråga ända sedan regeringen tillträdde. Inledningsvis studerades såväl internationella som svenska erfarenheter i fråga om vad som krävs för ett framgångsrikt förenklingsarbete. Slutsatsen blev att för att lyckas behövs det ett systematiskt angreppssätt med en sammanhållen struktur och verktyg för att lösa uppgiften. Regelförenklingsarbetet har därför inledningsvis präglats av att få struktur, organisation och förenklingsverktyg, såsom mätningar och regelråd, på plats. Samtidigt har ett omfattande regelförenklingsarbete bedrivits på departement och myndigheter, i vilket ett stort antal förenklingsåtgärder har genomförts, är pågående eller planeras.

I dag finns det en väl fungerande organisation i Regeringskansliet bestående av en operativ statssekreterargrupp, en interdepartemental arbetsgrupp, en enhet med övergripande samordningsansvar för regelförenklingsarbetet på Näringsdepartementet, en enhet med samordningsansvar för arbetet på respektive departement samt förenklingsansvariga på enheter eller avdelningar som till någon del ansvarar för frågor som berör företag. På myndighetsnivå svarar Tillväxtverket för råd och stöd till myndigheterna och de flesta myndigheter har också förenklingsansvariga. En central samrådsgrupp med näringslivet har inrättats som på löpande basis har träffats för att diskutera regelförenklingsfrågor av övergripande karaktär.

¹³ En närmare redogörelse för dessa insatser ges i skriften *Växtkraft - 82 insatser och områden som främjar fler jobb och växande företag*, februari 2009, Näringsdepartementet.

De nödvändiga verktygen i förenklingsarbetet är på plats. Regeringen har därmed lagt en stabil grund för ett framgångsrikt regelförenklingsarbete. Fokus i nuläget är att ta fram fler konkreta och verkningfulla förenklingsåtgärder samt att genomföra planerade åtgärder.

1.4.2 Regelförenklingsarbetets förutsättningar

I arbetet med att förenkla vardagen och minska de administrativa kostnaderna för företagen bör ett antal faktorer som påverkar förutsättningarna för arbetet både på kort och lång sikt uppmärksammas.

Den internationella finansorn under hösten 2008 och den fördjupade internationella lågkonjunktur som följt har påverkat förutsättningarna för regelförenklning på vissa regelområden, bl.a. finansmarknadsområdet. Samtidigt understryker det rådande läget i världsekonomin vikten av att regelförenklingsarbetet fortsätter med oförminskad kraft. Att sänka kostnaderna för onödig och krånglig administration av regler är särskilt viktigt i en lågkonjunktur, då företagen redan är pressade av att hålla nere kostnaderna. Detta har framhållits vid ett flertal tillfällen vid olika ministermöten i Bryssel under våren 2009.

En grundläggande förutsättning att beakta i förenklingsarbetet är att ungefär hälften av de svenska företagens regelbörda har sin grund i EG:s gemensamma regler, se närmare avsnitt 3.2.1. På vissa regelområden är denna andel väsentligt högre. För att nå framgång i det nationella förenklingsarbetet måste därför förenklingsåtgärder vidtas på EU-nivå. EU har också ett mål om att minska de administrativa kostnaderna med 25 procent men först till 2012. Detta kan innebära såväl en möjlighet, som en försvarande och fördröjande faktor i det svenska förenklingsarbetet. I sammanhanget är det viktigt att ha i åtanke att harmonisering ofta kan vara en väg till enhetligare regler och att det innebär betydande regelförenklningar för företagen om de endast behöver följa ett regelverk i stället för närmare ett trettiotal. Regelförenklning är en prioriterad fråga under det svenska ordförandeskapet.

En annan viktig faktor att ta hänsyn till i fråga om kortsiktiga effekter av förenklingsarbetet är hur regler egentligen kommer till. Det svenska systemet skiljer sig något ifrån andra europeiska länder. Det system för regelgivning som stadgas i regeringsformen omfattar regelgivning på flera nivåer. Riksdagen stiftar lagar, regeringen beslutar förordningar, myndigheter utfärdar föreskrifter och kan också utfärda allmänna råd eller rekommendationer. Myndigheterna i Sverige är fristående, medan dessa funktioner i andra länder ofta är en del av ministerierna. Till detta kommer de särskilda regler om berednings- och utredningsförfarande som finns i Sverige. Det finns en lång tradition av att tillsätta särskilda kommittéer för att utreda större författningsändringar och lämna betänkanden, som sedan blir föremål för remissbehandling och fortsatt beredning i Regeringskansliet innan nya författningsförslag slutligen kan antas. Som

exempel kan nämnas att 2007 tillsattes 143 nya kommittéer samtidigt som 112 kommittéer lämnade sina slutbetänkanden.

Den beskrivna regelgivningsprocessen gör att det tar tid att utarbeta förenklingsförslag och det tar också tid för förslagen att slå igenom i företagens vardag. Många av de förenklingsåtgärder som föreslås ger därför utslag och resultat först under den senare halvan av mandatperioden.

Regelförenkling är ett långsiktigt förändringsarbete som berör många aktörer på många olika nivåer. Det handlar om attityder, förhållningssätt och insikter om hur regler som i första hand tillkommer för att uppnå ett visst syfte, kan utformas på ett för företagen enkelt och ändamålsenligt sätt. Förenklingsarbetet kan inte bedrivas isolerat utan måste utgöra en integrerad del av den arbetsprocess som leder fram till nya eller förändrade regler. Regelförenkling handlar i förlängningen också om att verksamheten på myndigheter och departement ska bli effektivare.

Regeringen har startat ett förändringsarbete på det statliga området. Utöver arbetet på central nivå i myndigheter och på departement är dock den regionala och lokala nivån betydelsefull i arbetet med regelförenkling. Länsstyrelser och kommuner har exempelvis viktiga roller vad gäller tillämpning och tillsyn av lagar och förordningar. Det är också länsstyrelser och kommuner som företagen i många fall möter när regelverket tillämpas i praktiken. Regeringen avser därför att ta initiativ till insatser som stimulerar arbetet med regelförenkling på lokal och regional nivå. I ett första steg har Tillväxtverket gjort en kartläggning för att skapa en bild av de problem och hinder som företagen möter i sina kontakter med regionala myndigheter och kommuner när det gäller regler och lagstiftning. Resultatet av kartläggningen kommer att vara viktigt vid utformningen av insatser och aktiviteter för regelförenkling för näringslivet på den lokala och regionala nivån.

2 Centrala verktyg i regelförenklingsarbetet

2.1 Inledning

En stor del av arbetet med att förenkla vardagen för företagen innebär att identifiera existerande regler som är i behov av förenkling. En lika viktig del är dock att se till att nya och ändrade regler blir ändamålsenligt utformade ur ett förenklingsperspektiv. I detta avsnitt beskrivs de centrala verktyg som finns för att nå mål och resultat i förenklingsarbetet.

Genom mätningar av företagens administrativa kostnader kan förenklingsåtgärder avseende befintliga regler identifieras. Konsekvensutredningar ska utföras för att belysa vilka effekter ändrade eller nya regler som införs har på företag så att det för företagen enklaste och mest ändamålsenliga alternativet väljs. Regelrådet ska granska och bedöma om nya och ändrade regler utformas på ett för företagen enkelt och kostnadseffektivt sätt. I regeringens handlingsplan samlas pågående och planerade förenklingsåtgärder som har identifierats. Mätningar, konsekvensutredningar, handlingsplan och Regelrådets verksamhet bidrar alla till att få fram ett bättre beslutsunderlag vid regelgivning så att regler kan utformas på ett ändamålsenligt sätt.

Regelförenklingsarbetet bedrivs i nära samverkan och dialog med näringslivet. Samrådet med och förenklingsförslagen från företag och näringslivsorganisationer är av största vikt för att arbetet ska inriktas på det som gör skillnad i företagets vardag.

Många regelområden är i hög grad styrda av gemenskapsrätten. Det nationella förenklingsarbetet måste därför även inriktas på ett aktivt och pådrivande förenklingsarbete på EU-nivå. Nedanstående figur illustrerar de olika beståndsdelarna i förenklingsarbetet.

2.2 Mätningar av företagens administrativa kostnader

2.2.1 Bakgrund

Regeringen låter mäta företagens administrativa kostnader för att få ett kvalificerat och kvantitativt underlag att arbeta med för att förenkla regler. Mätningarna ger också information om hur stora de administrativa kostnaderna är till följd av de statliga regelverken och utgör därmed ett index att mäta resultaten mot.

Efter ett tillkännagivande från riksdagen (bet. 2002/03:NU1, rskr. 2002/03:74) beslutade den förra regeringen att låta mäta de administrativa kostnaderna för det svenska näringslivet efter nederländsk förebild. Under perioden 2004–2006 genomfördes sex mätningar. Dessa täckte knappt hälften av den lagstiftning som de svenska företagen har att följa.

Efter att den nuvarande regeringen hösten 2006 beslutat om att minska företagens administrativa kostnader till följd av statliga regelverk med 25 procent till 2010 beslutade regeringen att under 2007 mäta resterande lagstiftningsområden. Under 2007 genomförde därför dåvarande Nutek¹⁴ på uppdrag av regeringen mätningar på tolv områden samt uppdaterade vissa äldre mätningar. Genom att alla mätningar var slutförda i februari 2008 kunde den s.k. nollbasen räknas fram. Med nollbas avses det index mot vilket målet på 25 procent minskade administrativa kostnader till 2010 ska mätas. Tidpunkten för nollbasen är satt till den 1 juli 2006; det är den nuvarande

¹⁴ Nutek har upphört och verksamheten har gått över till den nya myndigheten Tillväxtverket från och med 1 april 2009.

2.2.2 Metod

Mätningarna genomförs med hjälp av den s.k. standardkostnadsmodellen som utvecklats i Nederländerna. Det som mäts är de kostnader som företag har för att upprätta, lagra och överföra information till följd av krav i lagar, förordningar, myndigheters föreskrifter och allmänna råd.

Standardkostnadsmodellen är en kvalitativ metod som bygger på värderingar av hur mycket tid ett normaleffektivt företag avsätter för att hantera kraven i lagstiftningen på det sätt som de är avsedda att följas. Först mäts den tid som det enskilda företaget i olika företagssegment lägger på att processa kraven i regleringen. Genom att intervjua ett antal företag kan sedan tiden standardiseras och multipliceras med hur många gånger företaget behöver göra processen och hur många företag som måste efterleva kravet.¹⁵ Beståndsdelarna i metoden illustreras nedan.

Figur 3. Beståndsdelar i standardkostnadsmodellen

Administrativ kostnad =
Tiden för att utföra informationskravet x
Lönen för den som utför arbetet + kostnad för extern hjälp x
Hur många gånger per år det ska utföras (frekvens) x
Hur många företag som omfattas (population)

Metoden används i dag i 24 av EU:s medlemsstater samt bl.a. i Norge och Australien (Victoria State Government). De länder som arbetar med metoden samarbetar i ett nätverk, SCM-network, där också EG-kommissionen och OECD är representerade.

I Sverige genomför och uppdaterar Tillväxtverket mätningarna av de administrativa kostnaderna på regeringens uppdrag. Resultaten från mätningarna samlas i databasen "Malin". Denna är tillgänglig för bl.a. myndigheter och departement och kan exempelvis användas för att identifiera förenklingsförslag som kan ge betydande kostnadsminskningar. I databasen är det också möjligt att simulera kostnadsminskningar genom att exempelvis begränsa omfattningen på olika informationskrav eller hur många företag som omfattas av kravet.

¹⁵ Mer ingående information kring standardkostnadsmodellen finns i Nutek-rapporten *Manual för att mäta företagens administrativa kostnader enligt Standardkostnadsmodellen v. 2.1.*

Regeringen följer upp utvecklingen mot 25-procentmålet med hjälp av de uppdateringar som Tillväxtverket genomför av mätningarna av de administrativa kostnaderna. Nollbasmätningen ska uppdateras varje år. Det görs genom att mäta kostnaderna för förändringarna i regelverken under föregående år. Redan i december 2008 påbörjades arbetet med 2009 års uppdatering. Resultaten av uppdateringen, som redovisas i avsnitt 3.2, avser utvecklingen under 2008. Den sista uppdateringen inför slutredovisningen av arbetet med att uppnå regeringens mål kommer att genomföras under 2010.

Uppdateringen av kostnaderna till följd av ändringar införda under 2010 kan inte genomföras förrän 2011. Regeringen kommer därför under våren 2010, samtidigt med uppdateringen av förändringarna som infördes 2009, att göra en prognos för hur mycket kostnaderna beräknas minska under 2010 för att ge en samlad redovisning av resultat av det förenklingsarbete som bedrivits under mandatperioden.

För att möta det försämrade konjunkturläget har regeringen behövt vidta åtgärder som annars inte skulle vidtagits. De flesta av dessa åtgärder, t.ex. kraftigt utökade platser på det arbetsmarknadspolitiska området, är av tillfällig karaktär och kommer att avvecklas igen när konjunkturen vänder uppåt. Eftersom mätningarna främst avser att följa förändringarna och tillämpningen av regelverken över tid, kan sådana tillfälliga åtgärder exkluderas ur uppdateringarna. Skulle några av åtgärderna permanentas är det naturligt att kostnaderna för dessa räknas in vid ett senare uppdateringstillfälle. På samma sätt påverkas inte kostnaderna i nollbasen av att företagspopulationerna förändras i takt med konjunkturen. Naturliga förändringar av populationerna påverkar inte kostnaderna i nollbasen utan endast direkta beslut om förändringar till följd av regelförändringar medför förändringar i populationerna som kostnaderna räknas upp med.

2.3 Konsekvensutredningar vid regelgivning

Sedan den förra redovisningen av förenklingsarbetet i skrivelsen 2007/08:131 har regeringen infört regler och riktlinjer som innebär att konsekvensutredningar genomförs på ett likartat sätt i hela regelgivningskedjan. Detta förväntas leda till transparens, likformighet och synergieffekter i regelarbetet. Vidare ger det förutsättningar för en bättre överblick över var i regelgivningskedjan som kostnader och konsekvenser för bl.a. företagen uppstår. Detta var något som efterfrågades i Riksrevisionens rapport *Regelförenklingar för företag* (RIR 2004:23). En konsekvensutredning ska även ge underlag för att bedöma om regeln verkligen behövs, att den är utformad på det mest ändamålsenliga sättet, att den är enkelt utformad och att den löser det aktuella problemet. Ekonomiska, miljömässiga och sociala konsekvenser ska belysas. I det följande beskrivs regleringen för konsekvensutredningar på olika nivåer.

Förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning (KF) trädde i kraft den 1 januari 2008 och reglerar

myndigheternas arbete med konsekvensutredningar. KF ersätter förordningen (1998:1820) om särskild konsekvensanalys av reglers effekter för små företags villkor samt 27 och 28 §§ verksförordningen (1995:1322) som reglerat arbetet med konsekvensutredningar.

KF:s systematik bygger på ett antal generella frågeställningar som alltid ska besvaras när en konsekvensutredning genomförs (6 §). Problembeskrivning, alternativa lösningar och uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen ska göras. En särskild paragraf (7 §) tar sikte på det fall förslaget till reglering kan få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. I paragrafen finns ett antal frågeställningar, bl.a. om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning. Tillväxtverket och Ekonomistyrningsverket ges i förordningen uppgiften att verka för metodutveckling och rådgivning gentemot myndigheter. Tillväxtverket har bl.a. tagit fram ett webbverktyg för arbetet med konsekvensutredningar. Tillväxtverket ska vara samordnande myndighet i detta arbete.

Statssekreterargruppen med ansvar för regelförenklingsarbetet i Regeringskansliet har den 13 juni 2008 fastställt riktlinjer för arbetet med konsekvensutredningar i Regeringskansliet (dnr N2008/5953/MK). Riktlinjerna följer i huvudsak KF. Enligt riktlinjerna ska en utvärdering av hur dessa följs göras under 2009. Efter ändringar i kommittéförordningen (1998:269), som trädde i kraft den 15 juni 2008, ska i kommittéernas konsekvensutredningar, konsekvenser anges på ett sätt som motsvarar de krav på innehållet i konsekvensutredningar som finns i 6 och 7 §§ KF.

Under året som gått har fyra informationsseminarier anordnats av Näringsdepartementet dit alla regelgivare i Regeringskansliet har bjudits in för information om de nya kraven i beredningsprocessen i fråga om konsekvensutredningar och överlämnande av förslag med konsekvensutredningar till Regelrådet. Näringsdepartementet har också utarbetat en vägledning för arbetet med konsekvensutredningar *Konsekvensutredning vid regelgivning – en vägledning*.

2.4 Regelrådet

Regeringen beslutade den 15 maj 2008 om kommittédirektiv för Regelrådet (dir. 2008:57). Genom tilläggsdirektiv (dir. 2008:142) fastställdes att rådets ledamöter och ersättare skulle utökas från vardera tre till vardera fyra (sammantaget åtta personer). Regelrådet är ett för regeringen och förvaltningsmyndigheter under regeringen rådgivande organ som ska verka fram till den 31 december 2010. I rådet ingår representanter med särskild erfarenhet av reglers effekter för företagen. Till Regelrådet finns ett sekretariat som ska bestå av åtta personer.

Regelrådet ska granska utformningen av förslag till nya och ändrade regler som kan få effekter av betydelse för företagens arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Regelrådet

ska ta ställning till om regelgivarna genomfört föreskrivna konsekvensutredningar och bedöma om nya och ändrade regler utformas så att de uppnår sitt syfte på ett enkelt sätt till en, relativt sett, låg administrativ kostnad för företagen.

Regelrådet ska även bedöma konsekvensutredningarnas kvalitet samt följa utvecklingen inom regelförenklingsområdet och lämna information och råd som kan främja en kostnadsmedveten och effektiv regelgivning.

Myndigheternas överlämnande av förslag med konsekvensutredningar styrs av förordningen (2008:530) om myndigheternas inhämtande av yttrande från Regelrådet som trädde i kraft den 1 oktober 2008 och gäller till och med den 31 december 2010. För Regeringskansliets del styrs överlämnandet av riktlinjer för Regeringskansliets överlämnande av underlag till Regelrådet som fastställdes av ovan nämnda statsekreterargrupp den 13 juni 2008 och tillämpas från den 1 oktober 2008 (dnr N2008/5954/MK).

Fram till 12 maj 2009 hade Regelrådet avgett yttrande över 81 förslag till nya eller ändrade regler. Av dessa har 50 tillstyrkts. Rådet har i 27 fall helt avstyrkt föreslagen reglering. I 33 fall har rådets granskning utmynnat i kritik mot kvaliteten på genomförd konsekvensutredning. Exempel på sådan kritik är att alternativa lösningar eller kostnadsberäkningar inte redovisas i konsekvensutredningen. Regelrådets yttranden publiceras på rådets webbplats www.regelradet.se.

2.5 Samråd med näringslivet

För att regelförenklingsarbetet ska leda till verkliga och kännbara lättnader för företag är det viktigt att identifiera de förenklingsåtgärder som företagen efterfrågar. Samråd och dialog med företag och näringslivsorganisationer är därför en grundläggande förutsättning för framgång i förenklingsarbetet. Regeringen har i samtliga förenklingsuppdrag till departement och myndigheter betonat betydelsen av att samråd sker med näringslivet. Näringslivsorganisationerna har också aktivt bidragit till att samråd har hållits.

Samrådsformerna skiljer sig åt mellan olika departement och myndigheter. Vissa departement arrangerar samrådsmöten specifikt om regelförenkling medan andra departement tar in regelförenkling på agendan för den regelbundna dialog som ofta förs löpande med näringslivet. Dialogen förs ibland på myndighetsnivå där även representanter för departementen deltar. Andra former för samråd som genomförs bygger på att bjuda in näringslivet att komma med förslag till regelförenklingsåtgärder.

Samtliga departement har någon form av kontakt med näringslivet. Nio av tolv departement har under rapporteringsperioden sedan förra skrivelsen (skr. 2007/08:131) haft specifika samråd om regelförenkling i antingen skriftlig eller muntlig form. Övriga departement uppger att samråd sker när olika sakfrågor processas.

I tabell 3 ges en översiktlig redogörelse för de samråd som departementen har haft under den aktuella rapporteringsperioden.

Tabell 3. Departementens samråd i regelförenklingsarbetet

Departement	Samråd
Arbetsmarknadsdepartementet (A)	Genomför regelbundna samråd med arbetsmarknadens parter. Två möten har handlat specifikt om regelförenkling under rapporteringsperioden. Vid dessa möten har en bredare krets av näringslivsföreträdare deltagit.
Finansdepartementet (Fi)	De olika avdelningarna inom Fi har under perioden genomfört tre samrådsmöten särskilt inriktade på regelförenkling bl.a. på skatte- och finansmarknadsområdet.
Försvarsdepartementet (Fö)	Har inte anordnat samråd i egen regi. Departementets myndigheter, främst Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, för en regelbunden dialog med näringslivet.
Integrations- och jämställdhetsdepartementet (IJ)	Har inte arrangerat egna samråd specifikt om regelförenkling under rapporteringsperioden. Regelbundna träffar hålls med näringslivet där regelförenkling kan tas upp om behov uppstår.
Jordbruksdepartementet (Jo)	Departementet deltar i sina myndigheters samrådsmöten. Jordbruksverket arbetar med 11 förenklingsgrupper där näringslivet och departementet är representerat. Utöver detta har departementet träffat representanter för branschen i separata frågor.
Justitiedepartementet (Ju)	Har en regelbunden dialog med näringslivet och genomför separata samråd kring olika regleringsförslag som departementet arbetar med. Under perioden har två särskilda samrådsmöten om regelförenkling anordnats.
Kulturdepartementet (Ku)	Har inbjudit näringslivet att komma in med skrivelser till departementet där man efterfrågat regelförenklingsåtgärder.
Miljödepartementet (M)	Inrättade 2007 två särskilda samrådsgrupper för regelförenkling, där representanter från näringslivsorganisationer och myndigheter ingår. Under 2008 har samrådsgruppen inom miljöområdet träffats vid två tillfällen, medan samrådsgruppen inom plan- och byggområdet har träffats vid ett tillfälle. Möten planeras att hållas i båda samrådsgrupperna under våren 2009.
Näringsdepartementet (N)	Ansvarar för den centrala samrådsgruppen för regelförenkling. Har också genomfört samrådsmöten särskilt inriktade på regelförenkling på energi- och transportområdet.
Utbildningsdepartementet (U)	Har haft skriftliga samråd med bl. a. Friskolornas riksförbund. Även andra representanter för branschen har anmodats komma in med regelförenklingsförslag.

Utrikesdepartementet (UD)	Har inte arrangerat samråd särskilt inriktat på regelförenkling med näringslivet under rapporteringsperioden. UD:s verksamhet innebär dock en kontinuerlig samverkan med näringslivet.
Socialdepartementet (S)	Har haft ett samrådsmöte under rapportperioden samt anmodat näringslivet att skriftligen komma in med regelförenklingsförslag.

När det gäller samråd på myndighetsnivå har en betydande nivåhöjning skett i förhållande till redovisningen under hösten 2007, då drygt 42 procent av myndigheterna inte hade något samråd alls. Omkring hälften av myndigheterna uppger nu att de anordnat samråd särskilt inriktat på regelförenkling och drygt 40 procent av myndigheterna har samråd när olika frågor processas. Endast knappt tio procent av myndigheterna hade inte haft något samråd alls under rapporteringsperioden.

Precis som hos departementen varierar formerna för samrådet mellan myndigheterna. Som beskrivs ovan är ibland även departementen representerade i myndigheternas möten med näringslivet. En närmare redogörelse av samtliga myndigheters samråd görs inte i skrivelsen med tanke på omfattningen av det arbete som pågår på myndigheterna.¹⁶ Dock kan följande goda exempel nämnas. Livsmedelsverket har en särskild referensgrupp för regelförenkling som har haft två möten under 2008. Jordbruksverket har under 2007–2008 genomfört ett större regelförenklingsprojekt med totalt 11 undergrupper där också departement och näringslivet ingått.

Under året som gått har den centrala samrådsgrupp för regelförenklingsarbetet som Näringsdepartementet inrättat inom Regeringskansliet haft fem möten. I den centrala samrådsgruppen diskuteras de övergripande frågorna kopplade till regelförenklingsarbetet, som exempelvis arbetet med handlingsplanen, konsekvensutredningar, mätningar av administrativa kostnader, samrådet med näringslivet och inrättande av ett regelråd. Samrådsgruppen består av representanter från Almega, Företagarförbundet, Företagarna, Lantbrukarnas Riksförbund, Näringslivets Regelnämnd (NNR), Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, Svenska Bankföreningen och Teknikföretagen.

2.6 En handlingsplan avseende regelförenklingar

Processen med att ta fram åtgärder som underlag till en handlingsplan med regelförenklingar för företagen har från början haft en bred ansats. Genom detta har förenklingsarbetet fått ett kraftigt genomslag bland regelgivare. Arbetet omfattar alla departement och ett stort antal myndigheter. Regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet är rullande under mandatperioden och uppdateras varje år. I

¹⁶ För mer information om de olika myndigheternas samråd med näringslivet hänvisas till myndigheternas handlingsplaner för regelförenkling från december 2008.

handlingsplanen anges avslutade, pågående och planerade förenklingsåtgärder.

I avsnitt 3 presenteras resultatet av det tredje förenklingsuppdraget till departement och myndigheter under innevarande mandatperiod. Uppdraget är en fortsättning på och har en liknande struktur som de uppdrag regeringen beslutade om den 30 november 2006¹⁷ och den 31 maj 2007¹⁸.

Tolv departement och 53 myndigheter hade under 2007/08 regeringens uppdrag att ta fram underlag till regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet. Arbetet under 2007 bedrevs i två steg. Under våren 2007 lämnade berörda myndigheter och departement underlag till första steget i handlingsplanen. Regeringen beslutade den 31 maj 2007 om inriktningen av regelförenklingsarbetet för perioden 2007–2010. I beslutet redovisades första steget i arbetet med handlingsplanen och uppdraget till steg två konkretiserades.

Departement och berörda myndigheter följde under hösten 2007 i ett andra steg upp de arbetsplaner som tidigare utarbetats. Regeringen överlämnade därefter skrivelsen *Regelförenklingsarbetet* (skr. 2007/08:131) till riksdagen. I skrivelsen redovisades ett urval av åtgärder och förslag. Samtidigt som skrivelsen överlämnades till riksdagen, presenterade alla departement sina åtgärder och förslag på regeringens webbplats. I regeringens handlingsplan 2007/08 redovisades sammanlagt 600 genomförda och planerade förenklingsåtgärder och förslag, varav ungefär 170 genomförts under 2007.

I fokus för denna skrivelse är resultatet av det tredje förenklingsuppdraget för tiden 2008/09. Tolv departement och 44 myndigheter har sedan den 3 juli 2008 åter haft regeringens uppdrag att uppdatera och ta fram ytterligare underlag till handlingsplanen.¹⁹ Vilka myndigheter som har rapporterat till detta redovisningstillfälle framgår av *bilaga 1*. Varje departement har den 2 mars 2009 i en reviderad arbetsplan och för de myndigheter som departementet ansvarar för redovisat följande.

1. Arten och inriktningen av det regelförenklingsarbete som departementet och de myndigheter som departementet ansvarar för bedriver samt eventuell förändring i förhållande till tidigare redovisning.
2. a) Vilka åtgärder för samråd med näringslivet och andra berörda som departementet och de myndigheter som departementet ansvarar för har vidtagit.

b) En redovisning av vilka förslag på åtgärder som inkommit från näringslivet och som departementet/myndigheten avser att arbeta vidare med.

c) Vilka av näringslivets förslag på åtgärder under punkten 2 b) som har genomförts.

¹⁷ Dnr N2006/10426/NL.

¹⁸ Dnr N2007/5163/MK.

¹⁹ Dnr N2008/4837/MK.

3. a) Nya förenklingsåtgärder som har identifierats, utöver handlingsplanen 2007/2008, och som har stor effekt i närtid för företagen med avseende på minskning av de administrativa kostnaderna samt i fråga om andra förändringar i företagens vardag.
 - b) En sammanställning av samtliga pågående och andra planerade förenklingsåtgärder dels för departementet, dels för respektive myndighet som departementet ansvarar för.
 - c) En sammanställning av åtgärder genomförda under 2007 och 2008.
4. Hur departementet avser att ta till vara möjligheter till undantag för små och medelstora företag som finns i EG-direktiv och i förekommande fall andra EG-rättsakter. Det gäller både redan genomförda direktiv och vid framtida genomförande av direktiv som medger sådana undantag. Departementet ska även inom sitt ansvarsområde identifiera regler på EU-nivå som skulle kunna förenklas för att minska de administrativa kostnaderna för företagen.

Berörda myndigheter har den 22 december 2008 inom sitt ansvarsområde i tillämpliga delar redovisat uppgifter som anges ovan i punkterna 1–4 till ansvarigt departement. Utöver detta ingick även följande i uppdraget till myndigheterna.

5. Myndigheterna skulle redovisa existerande och identifiera möjliga samarbeten med andra myndigheter vid uppgiftsinhämtning från företag. Konkreta förslag skulle lämnas på hur myndigheterna kan samverka och koordinera sitt arbete för att minska den administrativa bördan för företagen vid uppgiftslämnande.
6. Myndigheterna hade möjlighet att lämna förslag till regeringen om förändringar i lagar och förordningar som skulle kunna minska företagens administrativa kostnader och/eller leda till en märkbar förändring i företagens vardag.

En närmare presentation av regeringens handlingsplan för 2008/2009 ges i avsnitt 3.

2.7 Utveckling av förenklingsarbetet

Regelförenklingsarbetet är som framgår av avsnitt 1.4.1 inte begränsat till att minska företagens administrativa kostnader. Det är dock endast administrativa kostnader som mäts och kan följas upp med hjälp av standardkostnadsmodellen. Att utveckla indikatorer eller andra uppföljningsinstrument i syfte att följa upp och synliggöra förbättringar i andra delar av förenklingsarbetet är en prioriterad fråga för regeringen. Utvecklingen i andra länder har också gått mot att bredda förenklingsarbetet till annat än administrativa kostnader samt att utveckla processerna i förenklingsarbetet. Det har därför uppstått

ett behov av att utveckla metoder som täcker annat än administrativa kostnader men också att analysera de administrativa kostnaderna närmare.

Ett antal länder, bl.a. Nederländerna, Storbritannien och Österrike, särskiljer "Business as Usual"-kostnader (BAU) i de uppmätta administrativa kostnaderna. BAU eller affärskritiska kostnader är i regelförenklingssammanhang regelstyrda kostnader som företagen sannolikt skulle ha haft oavsett om regleringen funnits. Som exempel kan nämnas bokföringskostnader. Företagen skulle troligtvis hålla reda på företagets ekonomiska ställning oavsett om det finns en reglering eller inte. Konceptet har tagits fram för att bidra till att analysera och styra regelförenklingsåtgärder till de områden där de får störst effekt för företagen.

Danmark har ett projekt inom sitt Avbyråkratiseringsprogram som syftar till att identifiera och förenkla de regelbördor som utgör störst irritationsmoment för företagen. I fokus för arbetet är vad företagen uppfattar som de tyngsta bördorna. Projektet bygger på metoder som finns inom sociologi och innebär bl.a. ett stort antal djupintervjuer med personer på olika positioner inom företagen för att ta reda på hur de upplever både tvärgående och sektorsspecifik lagstiftning.

I Nederländerna har man också börjat titta på irritationskostnader. I samband med att en ny nollbasmätning av de administrativa kostnaderna genomfördes under 2008 har mätningarna kompletterats med materiella kostnader och irritationskostnader. När det gäller irritationskostnader har företagen i intervjuerna inom ramen för standardkostnadsmodellen fått gradera de olika informationskraven utifrån sju frågor.

Riskbaserad lagstiftning är något annat som har börjat uppmärksammas internationellt bl.a. inom ramen för OECD:s regelreformeringsarbete. Som exempel kan nämnas Danmark som under en längre tid delat upp skattebetalare utifrån riskkriterier, vilket innebär att mest tid från offentligt håll läggs på skattebetalare som kan förväntas ge störst utdelning. Ett pilotprojekt mellan sju departement som ska se över regler kring inspektioner i relation till riskbaserat handlande är i inledningsskedet.

När det gäller utvecklingen i fråga om själva processen har en del länder satt individuella förenklingsmål eller "tak" för departementen i fråga om administrativa kostnader. Detta innebär att om departementen inför nya nödvändiga regelkrav måste dessa kombineras med nya förenklingar så att summan av regeltrycket inte överstiger målet om 25 procents minskning. Taket specificerar även hur stor del av 25-procentmålet som varje departement ansvarar för. Eftersom en stor del av de administrativa kostnaderna kommer från lagar som stiftas på lokal, regional och europeisk nivå så har många länder även ett program för att påverka dessa organ för att ytterligare minska de administrativa kostnaderna.

Regeringen följer noga utvecklingen i andra länder och har ett nära erfarenhetsutbyte med de mest framstående förenklingsländerna. Förutom att bereda Tillväxtverkets rapport från den 31 mars 2008 avseende indikatorer, som ska komplettera de mätningar av företagens administrativa kostnader som hittills utförts, pågår ett ständigt

utvecklingsarbete på regelförenklingsområdet. Regeringen avser att bygga upp en djupare kunskap kring reglers effekter för företag och samhälle för att på så sätt ta fram fler och relevanta verktyg för regelförenkling.

Skr. 2008/09:206

3 Regeringens handlingsplan

3.1 Inledning

Regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet baseras på underlag från tolv departement och 44 myndigheter. Detta avsnitt innehåller en redogörelse för det arbete som bedrivits på departement och myndigheter för att uppnå regeringens mål på regelförenklingsområdet samt de resultat som hittills har uppnåtts. Avsnitt 3.2 innehåller en redogörelse för hur de administrativa kostnaderna för svenska företag ser ut och hur de har utvecklats sedan regeringens redovisning till riksdagen i april 2008, se skr. 2007/08:131.

I avsnitt 3.3 redovisas de förenklingsåtgärder som genomförts, planeras eller är pågående vid denna skrivelses överlämnande till riksdagen. I avsnitt 3.4 beskrivs arbetet på departement och myndigheter. Där redogörs för inriktning, prioriteringar och viktigare insatser inom respektive departements ansvarsområde. På grund av den stora omfattningen av åtgärder innehåller både avsnitt 3.3 och 3.4 enbart ett urval av de åtgärder som genomförts, planeras eller som är pågående. Samtliga åtgärder och förslag till ytterligare regelförenkling i handlingsplanen offentliggörs på regeringens webbplats i samband med denna skrivelses överlämnande till riksdagen.

3.2 De administrativa kostnaderna för svenska företag

3.2.1 De administrativa kostnaderna i nollbasen

Regeringens mätningar av företagens administrativa kostnader avslutades i februari 2008 (se närmare avsnitt 2.2). Totalt har 17 regelområden mätts och därmed är en komplett nollbas framräknad. Förutom Sverige är det endast sex andra EU-länder som har en nollbas uppmätt (se närmare avsnitt 5.1). Nollbasen ska användas som index för att följa upp regeringens arbete med att sänka de administrativa kostnaderna med 25 procent till 2010.

Resultatet av mätningarna som ingår i nollbasen visar att de svenska företagens administrativa kostnader 2006 uppgick till 96,7²⁰ miljarder kr. Det är dock viktigt att framhålla att den kostnad som är framräknad i första hand är ett index som endast ger en generell uppskattning av de kostnader som företagen har för att följa regelverkens administrativa krav, så som kostnaderna mäts i modellen.

²⁰ I förra årets redovisning angavs nollbasen till 97,6 miljarder kr. Den ändrade siffran beror på att nollbasen ständigt korrigeras för att vara så aktuell och korrekt som möjligt.

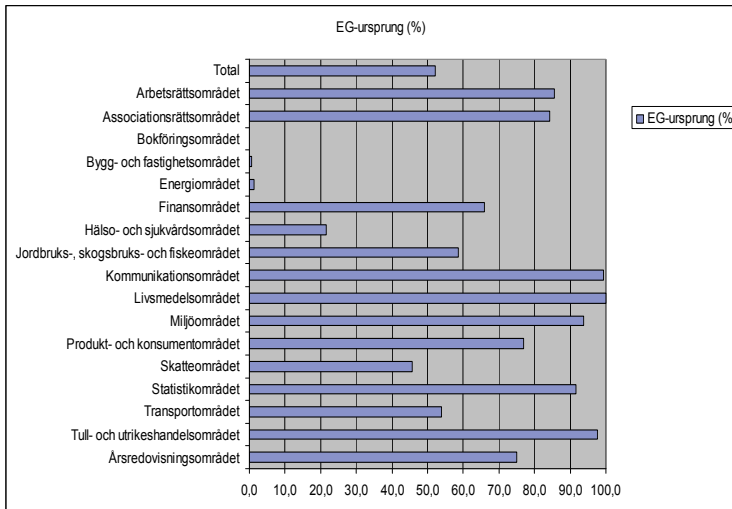
Nutek och därefter Tillväxtverket har under mätarbetet kartlagt 973 lagar, identifierat närmare 4 600 informationskrav och låtit genomföra ca 3 000 djupintervjuer med företag. Av den totala kostnaden på 96,7 miljarder kr står drygt 100 informationskrav för knappt 90 procent.

Av de genomförda mätningarna framgår att en stor del av de administrativa kostnaderna för de svenska företagen härrör från lagstiftning som har sin grund i EG-rättsliga krav. Detta förhållande medför att arbetet med att åstadkomma förenklingar tar längre tid än när förenklingarna kan göras genom enbart nationella beslut. EG-andelen förändras över tiden i takt med att olika förenklingsförslag genomförs och träder i kraft. På kort sikt är det rimligt att anta att andelen EG-relaterade kostnader kommer att öka eftersom processen för att genomföra förenklingsförslag som har sitt ursprung i nationell lagstiftning är något kortare.

I *bilaga 2* framgår hur stor andel av de totala administrativa kostnaderna på respektive uppmätt regelområde som har sin grund i eller motsvarar EG-rättsliga informationskrav.²¹ Siffrorna baseras på en bedömning av vilka informationskrav som har nationellt ursprung eller motsvarar EG-rättsliga krav. Av de informationskrav som bygger på eller motsvarar EG-rätt är vissa krav hänförliga till EG-förordningar som är direkt tillämpliga i svensk rätt, medan andra informationskrav bygger på eller motsvarar EG-direktiv, där medlemsstaterna ges mer eller mindre stora möjligheter att göra en nationell anpassning av kravet. Det kan ibland vara svårt att avgöra om ett detaljkrav i lagstiftningen följer av EG-rätten eller om det har nationellt ursprung. Siffrorna i bilaga 2 och figur 4 nedan ska därför ses som indikativa. Siffrorna speglar endast andelen av de administrativa *kostnaderna* som följer av informationskraven och inte antalet informationskrav som har sitt ursprung i EG-rätten. Exempelvis kan andelen informationskrav som har sitt ursprung i EG-rätten vara litet i förhållande till de nationella kraven på ett regelområde, samtidigt som dessa informationskrav kan medföra merparten av de administrativa kostnaderna. I figur 4 nedan ges en översiktlig bild av andelen administrativa kostnader hänförliga till EG-rättsliga krav.²²

²¹ Underlaget till siffrorna har hämtats från de mätningar Tillväxtverkets genomfört och den uppdelning i EG-rättsliga respektive nationella krav som har gjorts där. När det gäller årsredovisningsområdet grundas dock uppgiften på en uppskattning.

²² Inom ett specifikt mätområde kan EG-andelen variera mellan olika delområden. Exempelvis framgår enligt tabellen att för mätområdet jordbruk, skog och fiske är totalandelen kostnader baserade på EG-rättsliga krav ca 59 procent. Ser man enbart på delområdena jordbruk och fiske är kostnaderna i mycket hög grad baserade på EG-rättsliga krav, ca 98 respektive 97 procent, medan delområdet skog nästan uteslutande baseras på rent nationella krav.

Figur. 4. Andel administrativa kostnader hänförliga till EG-rättsliga krav

Drygt 52 procent av de administrativa kostnaderna för de svenska företagen härrör från lagstiftning som har sin grund i eller motsvarar EG-rättsliga krav. I fråga om kostnaderna på livsmedels- och kommunikationsområdet är i princip samtliga kostnader hänförliga till EG-rättsliga krav.

I tabell 4 redovisas företagens administrativa kostnader per regelområde mellan 2006–2008.²³ Som framgår av tabellen är den framräknade totalkostnaden för bl.a. bokföringsområdet mycket stor. Trots en hög totalkostnad kan förenklingspotentialen avseende verkliga förändringar i företagets vardag i praktiken vara relativt liten, då en stor del av de administrativa kostnaderna på vissa områden kan betraktas som så kallade affärskritiska kostnader eller ”Business as Usual”. Detta innebär att kostnaderna visserligen kan härledas till regelverket, men att företagen ändå genom egna beslut skulle ha haft dessa kostnader oavsett om reglering finns eller inte.

Regelområdena berör ofta flera departements och myndigheters ansvarsområde. Hur denna fördelning ser ut framgår av *bilaga 3*.

²³ Regelverken kring offentlig upphandling har också mätts. Det har dock visat sig att den processen inte kan standardiseras och den har därför heller inte kunnat räknas upp. Regelområdet offentlig upphandling räknas därför inte in i nollbasen och presenteras inte i tabellen.

Tabell 4. Administrativa kostnader för näringslivet till följd av statliga regelverk per regelområde

Område	Total-kostnad 2006 i tkr	Total-kostnad 2007 i tkr	Total-kostnad 2008 i tkr	Förändring i procent	
				2007-2008	2006-2008
Arbetsrätts- området	6 343 100	6 347 000	6 220 800	-1,99%	-1,93%
Associations- rättsområdet	24 631 300	24 689 600	24 691 200	0,01%	0,24%
Bokförings- området	22 894 600	22 931 600	22 931 600	0,00%	0,16%
Bygg- och Fastighets- området	7 229 000	7 229 100	7 228 900	0,00%	0,00%
Energiområdet	1 132 700	1 142 200	1 152 200	0,88%	1,72%
Finansområdet	2 570 900	2 915 500	2 917 000	0,05%	13,46%
Hälsa- och sjukvårds- området	1 024 300	1 026 800	1 345 300	31,02%	31,33%
Jordbruks-, skogbruks- & fiskeområdet	623 400	606 600	598 200	-1,40%	-4,04%
Kommunikations- området	230 100	365 300	354 200	-3,04%	53,95%
Livsmedels- området	8 400 300	8 400 000	5 399 700	-35,72%	-35,72%
Miljöområdet	3 640 500	3 622 100	3 548 700	-2,03%	-2,52%
Produkt- & konsument- området	4 520 300	4 519 300	4 449 800	-1,54%	-1,56%
Skatte- området	6 346 100	7 815 000	6 840 800	-12,47%	7,80%
Statistik- området	299 200	299 300	300 100	0,24%	0,30%
Transport- området	2 976 100	2 975 900	2 975 900	0,00%	-0,01%
Tull- och utrikeshandels- området	1 929 400	1 929 400	1 929 400	0,00%	0,00%
Årsredovisnings- området	1 913 900	1 815 100	1 815 100	0,00%	-5,16%
Totalt	96 705 200	98 630 000	94 699 000	-3,99%	-2,07%

3.2.2 Utvecklingen av de administrativa kostnaderna 2006 - 2008

I tabell 5 nedan redovisas utvecklingen av de administrativa kostnaderna mellan 2006-2008 fördelade per departements ansvarsområde.

Tabell 5. Administrativa kostnader per departements ansvarsområde

Skr. 2008/09:206

Departement	Total-kostnad 2006 i tkr	Total-kostnad 2007 i tkr	Total-kostnad 2008 i tkr	Förändring i procent	Förändring i procent
	nollbas 2006			2007-2008	2006-2008
Arbetsmarknads- departementet	6 585 500	6 596 400	6 473 300	-1,87	-1,70
Finans- departementet	10 006 000	11 816 800	10 843 600	-8,24	8,37
Försvars- departementet	461 400	461 400	391 600	-15,14	-15,14
Integration- och jämförbarhets- departementet	1 248 400	1 248 400	1 248 400	0	0
Jordbruks- departementet	9 027 800	9 010 500	6 001 700	-33,39	-33,52
Justitie- departementet	51 160 700	51 157 100	51 158 800	0	0
Kultur- departementet	2 900	2 900	2 900	0	0
Miljö- departementet	10 699 400	10 679 300	10 605 100	-0,69	-0,88
Närings- departementet	5 864 300	6 012 200	6 011 200	-0,02	2,50
Social- departementet	1 615 600	1 612 700	1 929 300	19,63	19,42
Utrikes- departementet	33 200	32 200	33 100	2,79	-0,13
Totalt	96 705 200	98 630 000	94 699 000	-3,99%	-2,07%

Under senvåren 2008 genomfördes den första uppdateringen av mätningarna för tiden 1 juli 2006 till 31 december 2007 för att följa utvecklingen mot målet. Uppföljningen baserades på lagstiftning initierad av både den nuvarande och den tidigare regeringen. Som framgår av tabell 4 ovan visade uppdateringen att de administrativa kostnaderna hade ökat med drygt 1,9 miljarder kr från 96,7 till 98,6 miljarder kr sedan nollbasen fastställdes.

Ökningen är hänförlig till ett fåtal områden, dvs. finansmarknads-, skatte- och kommunikationsområdena. Framförallt är det den tidigare regeringens förslag på skatteområdet avseende omvänd byggmoms och införandet av personalliggare som står för ca 70 procent av den ökade regelkostnaden. För 13 av de 17 mätta områdena visade uppdateringen att de administrativa kostnaderna i princip var oförändrade. Kostnaderna för årsredovisningslagen hade minskat med 5,1 procent och jordbruks-, skogs- och fiskeområdet hade minskat med 2,7 procent.

En uppdatering av mätningarna avseende förändringen av företagets administrativa kostnader för perioden den 1 januari till den

31 december 2008 har genomförts under våren 2009. Uppföljningen gäller de förändringar som trätt i kraft under 2008. Uppdateringarna visar att de totala administrativa kostnaderna har minskat med närmare fyra procent under perioden. Det är främst inom livsmedels- och skatteområdet som kostnaderna har minskat. Samtidigt har kostnaderna ökat inom bl.a. hälso- och sjukvårdsområdet.

Då kostnaderna redovisas på respektive departement framgår att kostnaderna har minskat på framför allt Jordbruksdepartementets och Försvarsdepartementets ansvarsområde.

3.3 Förenklingsåtgärder i handlingsplanen

3.3.1 Inledning

Regelförenklingsarbetet omfattar totalt över 940 åtgärder. Omkring 240 åtgärder genomförs, planeras eller utreds på regeringens initiativ och över närmare 700 åtgärder av myndigheter under regeringen. Drygt 460 har hunnit genomföras under 2007 och 2008. Av de återstående drygt 480 åtgärderna kan vissa genomföras på kort sikt, medan andra måste analyseras vidare, utredas och eventuellt remitteras före ett slutligt ställningstagande och eventuellt beslut.

Merparten av åtgärderna är inriktade på att minska de administrativa kostnaderna, men det finns även en hel del åtgärder som leder till enklare utformade regler, förbättrad service och tillgänglighet, kortare handläggningstider samt samordning av uppgiftsinhämtande och samverkan mellan myndigheter. Det är en blandning av generella och specifika åtgärder. Åtgärderna är även av olika karaktär när det gäller effekter, omfattning och tidsmässigt genomförande. Vissa åtgärder är mycket begränsade, medan andra kan omfatta en översyn av ett stort antal lagar, förordningar eller föreskrifter. Det antal åtgärder som redovisas nedan bör därför enbart ses som en översiktlig beskrivning av arbetets omfattning.

Både i beskrivningen av regelförenklingsarbetet departementsvis och i nedanstående redovisning av åtgärderna återfinns, på grund av den stora omfattningen, endast ett begränsat urval av de åtgärder som genomförts, planeras eller som är pågående.

3.3.2 Förslag från näringslivet

Vikten av samråd och förslag från näringslivet har förstärkts i det nuvarande uppdraget (se avsnitt 2.5). Förslag från näringslivet är avgörande för att nå framgång i regelförenklingsarbetet. Regelmängden är omfattande och utan den inriktning och prioritering som näringslivets förslag ger är det svårt att veta vad som bör prioriteras för att uppnå en förändring i företagens vardag.

Regelförenklingsarbetet i Sverige är förtjänt av engagerade företagare och branschorganisationer. Regeringen har vid ett antal tillfällen riktat en uppmaning till näringslivet att komma in med regel-

förenklingsförslag vilket har hörtsammats. I samband med en webb-kampanj 2007 riktad till företagen inkom mer än 500 förslag. Från branschorganisationerna har sedan regeringen tillträdde närmare 550 förslag kommit in till Regeringskansliet. En majoritet av förslagen från företagen är inriktade på skatter och avgifter följt av bokföring, arbetsrätt och socialförsäkring. Fördelningen skiljer sig något åt vad gäller förslagen från branschorganisationerna där ungefär 30 procent av förslagen rör skatteregler samt finansmarknads- och statistikområdet och närmare 30 procent är reella näringar (jordbruk, skog och fiske). Närmare 20 procent är förslag som riktar sig till arbetsmarknadsområdet.

Både på departements- och myndighetsnivå har det bedrivits ett aktivt samråd med näringslivet (se avsnitt 2.5). Även samråden tillsammans med andra kontakter med företag och branschorganisationer har genererat många regelförenklingsförslag. Förslagen rör både departementens och myndigheternas ansvarsområden. Både Finans- och Jordbruksdepartementet har tagit emot många förslag och så även Jordbruksverket, Skatteverket och Arbetsmiljöverket. Även övriga departement och myndigheter har fått in ett betydande antal förslag. Förslagen skiljer sig åt så till vida att en del pekar ut problemen och anger en inriktning medan andra är förslag till nya skrivningar i lagar- och förordningar. Både med hänsyn tagen till konkretionen i förslagen och pågående och planerade utredningar tar det olika lång tid för förslag att realiserar. I avsnittet nedan ges ett urval av genomförda samt pågående och planerade förslag som har sin grund i förslag från näringslivet.

Genomförda förslag

Nedan ges exempel på åtgärder som genomförts och som har sin grund i förslag från näringslivet.

1. Kvartalsredovisning av mervärdesskatt

Syfte: Minskade administrativa kostnader för små och medelstora företag.

Beskrivning: Redovisningsperioden för mervärdesskatt är normalt en månad. För de mindre företagen kan detta leda till en ansträngd likviditetssituation och innebär förhållandevis höga hanteringskostnader. I propositionen *Förlängd redovisningsperiod och vissa andra mervärdesskattefrågor* (prop. 2007/08:25) har regeringen därför föreslagit att redovisningsperioden för mervärdesskatt ska förlängas till tre månader för företag med en omsättning som uppgår till högst 40 miljoner kr per år.

Förväntad effekt: Minskade administrativa kostnader och förbättrad likviditet. Införandet av kvartalsredovisning har enligt den uppdatering som genomförts av Tillväxtverket under våren 2009 minskat företagens administrativa kostnader med drygt 307 miljoner kr.

Tidplan: De nya reglerna trädde i kraft den 1 januari 2008.

2. Höjd gräns för djurenheter

Syfte: Att kraven för miljöprovningen inte ska vara mer komplicerade än vad som krävs med hänsyn till skyddet för miljön och människors hälsa.

Beskrivning: Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) har framfört att gränsen för tillståndspliktig utbyggnad av djurstall med mer än 200 djurenheter ska ändras till ett högre antal eller helt tas bort, liksom det tillhörande kravet på miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Genom de förändringar som har skett av provningen av miljö- och hälsofarliga verksamheter i den s.k. FMH-bilagan har vissa av de synpunkter som inkommit från LRF tillgodosetts. Gränsen för tillstånd för anläggning av stadigvarande djurhållning av nötkreatur, hästar eller minkar har höjts från 200 till 400 djurenheter. Djurhållning av övriga djurslag är enbart anmälningspliktiga oavsett antal. Kravet på MKB följer tillståndsgrensarna.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Ändringen ingår som en del i de förändringar som har skett av provningen av miljö- och hälsofarliga verksamheter i den s.k. FMH-bilagan. De förändringarna beräknas medföra minskade administrativa kostnader för företagen med ca 155 miljoner kr årligen och för de statliga myndigheterna ca 10 miljoner kr årligen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Ändringarna innebär att de resurser som samhället använder för miljöprovning och provning av hälsoskyddsverksamheter kan koncentreras till de verksamheter där detta behövs.

Tidplan: Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2008.

3. Förbättrade ansökningsblanketter hos Post- och telestyrelsen (PTS) avseende radiotillstånd

Syfte: Tydliggöra vilken blankett som ska användas samt förenkla och harmonisera blanketternas innehåll och utseende.

Beskrivning: Synpunkter har framförts från näringslivet vad gäller struktur och utformning av PTS ansökningsblanketter för radiotillstånd. PTS har under 2008 arbetat med att revidera de blanketter som används vid ansökan om tillstånd för användning av radiosändare. Revideringen syftar dels till att tydliggöra vilken blankett som ska användas vid ansökan, dels att förenkla och harmonisera blanketternas innehåll och utseende. Arbetet med ansökningsblanketterna tar i beaktande flera av de synpunkter som framförts från näringslivet.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Enklare för företagen att veta vilken blankett som ska användas samt lättare att känna igen sig när blanketternas innehåll och utseende harmoniseras.

Tidplan: En ny uppsättning blanketter finns tillgängliga från april 2009.

Syfte: Vid utarbetande av en ny diskrimineringslag har möjligheterna att förenkla de administrativa reglerna om aktiva åtgärder som hanteras av företagen beaktats.

Beskrivning: Den nya diskrimineringslagen (2008:567) innebär bl.a. att sju lagar mot diskriminering har ersatts av en och att tillsynen över lagen utövas av en ombudsmannamyndighet, Diskrimineringsombudsmannen, i stället för som tidigare fyra olika. Enligt den nya lagen ska arbetsgivaren göra en lönekartläggning vart tredje år i stället för varje år. Vidare ska arbetsgivaren upprätta en handlingsplan för jämställda löner och en jämställdhetsplan vart tredje år i stället för varje år. Skyldigheten att upprätta sådana planer gäller inte arbetsgivare som vid det senaste kalenderårsskiftet sysselsatte färre än 25 arbetstagare i stället för, som tidigare, tio.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Diskrimineringslagen innebär en förenkling av de tidigare gällande administrativa reglerna om aktiva åtgärder. Tidsåtgången blir mindre och det antal företag som omfattas av skyldigheten att upprätta planer halveras. Företagens administrativa kostnader beräknas minska med ca 387 miljoner kr eller totalt med 77 procent till följd av de nya reglerna.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Med en sammanslagen myndighet behöver arbetsgivare och andra berörda bara vända sig till en myndighet i stället för till flera. En sammanslagen myndighet bör också leda till större tydlighet i tillsynsarbetet och underlätta en enhetlig tillämpning av regelverket och därmed minska de administrativa kostnaderna för dem som är föremål för tillsynen.

Tidplan: Diskrimineringslagen trädde i kraft den 1 januari 2009.

Planerade och pågående åtgärder

Nedan ges exempel på åtgärder som är planerade eller pågående och som har sin grund i förslag från näringslivet.

5. Frivillig skattskyldighet till mervärdesskatt, uthyrning av lokaler

Syfte: Förenkling av reglerna avseende uthyrning av verksamhetslokaler.

Beskrivning: Reglerna om frivillig skattskyldighet vid uthyrning av lokaler är ett komplext och administrativt betungande system för såväl fastighetsägare och andra uthyrare som för Skatteverket. En hemställan om förenkling avseende systemet har lämnats till Finansdepartementet och Näringsdepartementet den 25 juni 2008 av Fastighetsägarna, Svenskt Näringsliv, Företagarna och Stockholms Handelskammare. En s.k. bokstavsutredare ser sedan den 8 december 2008 över möjligheten att förenkla mervärdesskattesystemet på fastighetsområdet genom införande av obligatorisk skatteplikt vid uthyrning av verksamhetslokaler, oberoende av vem som hyr lokalen och vilken verksamhet som där bedrivs.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:
Minskade administrativa kostnader både för företag och Skatteverket.
Tidplan: Utredningen ska vara klar senast den 31 oktober 2009.

6. *Översyn av semesterlagen i förenklingssyfte*

Syfte: Enhetligare och enklare regler, minskade administrativa kostnader.

Beskrivning: 2008 års semesterlagutredningen (dir. 2007:162) lämnade sitt betänkande *Enklare semesterregler* (SOU 2008:95) i november 2008. Utredningen har bl.a. lämnat förslag som leder till enklare utformade regler som underlättar den praktiska tillämpningen av semesterlagstiftningen.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Utredningen har lämnat förslag som innebär viss minskning av de administrativa kostnader för företagen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Utredningen har lämnat förslag som leder till enklare utformade regler som underlättar den praktiska tillämpningen av semesterlagstiftningen.

Tidplan: En proposition planeras till september 2009 med förslag som kan träda i kraft den 1 april 2010.

7. *Kompletterande tulldeklarationer i periodisk form (månadsdeklarationer) för varor som deklarerats för övergång till fri omsättning*

Syfte: Att förenkla företagens arbete med tulldeklarationer och ge dem en möjlighet att lämna systembaserade deklarationer.

Beskrivning: Tullverket avser att utreda om periodisk deklaration som avser import kan omfatta längre period än vad som gäller för närvarande, dvs. längre än en vecka.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskade kostnader genom färre redovisningstillfällen. Förenklingen blir tillgänglig för det kvalitetssäkrade varuflödet vilket uppskattas uppgå till 60 procent av det totala varuflödet.

Tidplan: En djupare analys ska genomföras under 2009 tillsammans med en analys av periodisk redovisning av aktiv förädling i suspensionssystemet och uppbörd av mervärdesskatt.

8. *Uppbörd av mervärdesskatt vid import*

Syfte: Förenkla betalning av mervärdesskatt vid import för kvalitets-säkrade företag.

Beskrivning: Tullverket avser att utreda om kvalitetssäkrade företag kan få tullräkning tidigare och att betalning kan sammanfalla med företagens momsredovisningsperiod.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskade kostnader genom färre redovisningstillfällen. Förenklingen blir tillgänglig för det kvalitetssäkrade varuflödet vilket uppskattas uppgå till 60 procent av det totala varuflödet.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Enklare betalningsrutiner för kvalitetssäkrade företag.

Tidplan: En djupare analys ska genomföras under 2009 tillsammans med en analys av periodisk månadsdeklaration och periodisk redovisning aktiv förädling suspensionssystemet.

9. Registrering i stället för tillstånd för transport av avfall

Syfte: Förenkla förfarandet för företag vid transport av avfall inom Sverige.

Beskrivning: För att få transportera avfall krävs som huvudregel tillstånd från länsstyrelsen enligt avfallsförordningen (2001:1063). Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/12/EG av den 5 april 2006 om avfall, ramdirektivet för avfall, krävs inte tillståndsprövning för transporter av avfall utan i stället registrering hos de behöriga myndigheterna. Den svenska regleringen går således utöver vad som krävs enligt EG-rätten och innebär mer administration för företagen genom tillståndsprövningen. Önskemål om enklare regler på avfallsområdet har framförts av bl.a. LRF, Plast- och Kemiföretagen, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv och i regeringens webbkampanj.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskade administrativa kostnader för företagen genom att tillstånd- eller anmälningsskrav ersätts av en registrering. Kostnaden för ansökan om tillstånd för transport av avfall uppgår enligt Tillväxtverkets nollbasmätning till 519 357 kr per år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Anmälningar och tillstånd för transporter och hantering av bl.a. transportdokument minskas betydligt samtidigt som tillsynen underlättas för myndigheterna genom att bl.a. mindre tid behöver läggas på tillståndsprövningar.

Tidplan: En revidering av avfallsförordningen bereds för närvarande av Miljödepartementet. Ändringar bör kunna föras in i avfallsförordningen under 2009.

10. Avskaffande av kravet på att föra skeppsdagbok

Syfte: Minska informationskraven för handelsfartyg och fiskefartyg.

Beskrivning: Kravet att föra anteckningar i skeppsdagbok, löpande och maskinellt, gäller för handelsfartyg med en bruttodräktighet av 20 eller mer och fiskefartyg med en bruttodräktighet av 80 brutto eller mer. Transportstyrelsen föreskriver i dag att man i stället för dagbok kan föra journal på fartyg under 100 brutto i nationell fart. Kravet på att föra dagbok ersätts med krav på att föra journal även för fartyg över minst 100 brutto. Det innebär att informationskravet halveras för 62 procent av totala populationen. Förslaget förutsätter en ändring i Sjöfartsverkets föreskrifter, SJÖFS 1996:12. Åtgärden är efterfrågad av branschorganisationen Sveriges redareförening för mindre passagerarfartyg, SWEREF.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Kostnaden finns med i Tillväxtverkets mätningar av företagens administrativa kostnader. Det är fartyg över 100 brutto i nationell fart

som berörs. Totalt är det 1 575 fartyg varav 975 fartyg över 100 brutto i nationell fart. Nuvarande totalkostnad är ca 367 miljoner kr och förslaget skulle ge en kostnadsminskning med ca 114 miljoner kr vilket motsvarar 31 procent.

Tidplan: Kan genomföras tidigast 2009.

11. Uppsättningar av vägmärken för vägvisning till inrättningar och företag

Syfte: Underlätta uppsättande av vägmärken

Beskrivning: Vägverket föreslår en mer generös tillämpning vid begäran om uppsättande av vägmärken för vägvisning till företag och inrättningar. Förslaget kommer att kräva ändring i vägmärkesförordningen (2007:90) samt ändrade handläggningsrutiner.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Åtgärden är främst en företagervänlig åtgärd men innebär även förenkling av förfarandet och ger snabbare besked till företagen.

Tidplan: Författningsförslagen är på remiss. Vad gäller tillämpningen av förslaget i övrigt har ett samarbete inletts mellan Vägverket och Transportstyrelsen under 2009.

3.3.3 Genomförda och avslutade åtgärder 2007 och 2008

Under 2007 genomfördes drygt 170 förenklingsåtgärder. Drygt 50 av dessa åtgärder beslutades av regeringen och ungefär 120 är hänförliga till myndigheternas regelförenklingsarbete. Under 2008 genomfördes drygt 290 förenklingsåtgärder. Ungefär 90 av dessa åtgärder beslutades av regeringen och drygt 200 är hänförliga till myndigheternas regelförenklingsarbete. Nedan ges några exempel.

12. Undantag från tillståndsplikt för uppläggning och bortforsling av material för vissa täkter

Syfte: Att uppnå en likartad hantering hos länsstyrelserna samt att minska antalet omprövningar av täkttillstånd.

Beskrivning: Frågan om en täkts avslutande samt omprövning av täkttillstånd på grund av att redan utbrutet och bearbetat material ligger kvar trots att en täkt i övrigt är avslutad har behandlats olika hos olika länsstyrelser. Viss uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material från avslutad täkt skulle kunna undantas från tillståndsplikt enligt miljöbalken (1998:808). I de ändringar i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som trädde i kraft den 1 januari 2008 har det införts ett undantag för de tillståndspliktiga täkterna. Undantaget innebär att endast uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material inte är tillståndspliktigt efter det att tillsynsmyndigheten har meddelat beslut om att täkten är avslutad. Ytterligare ändringar måste göras i 5 a § förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd för att klargöra när tillsynsmyndigheten kan besluta att en täkt är avslutad. Den nya paragrafen bör föras in i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Ett stort antal täkter, ca 60–100 per år, kan avslutas i stället för att omprövas i de fall där endast uppläggning och bortforsling av material återstår och tillsynsmyndigheten kan godta efterbehandlingen. Företagens resursåtgång för omprövning av täkter kommer därmed att minska. Enligt Tillväxtverkets nollbasmätning kostar en tillståndsprövning i genomsnitt 294 728 kr. Vid en grov uppskattning kostar ett omprövningsförfarande ca 100 000 kr. Minskningen skulle alltså bli mellan 6 och 10 miljoner kr per år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Likartad hantering ökar förutsebarheten och medför bättre effektivitet.

Tidplan: Ändringen trädde i kraft den 1 augusti 2008.

13. Skyldigheten att anmäla ledig plats till Arbetsförmedlingen har avskaffats

Syfte: Förbättra matchningen mellan arbetssökande och arbetsgivare samt minskade administrativa kostnader.

Beskrivning: Arbetsgivare är inte längre skyldiga att anmäla lediga platser till den offentliga Arbetsförmedlingen.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader: Enligt de genomförda mätningarna innebär sloandet av skyldigheten att anmäla lediga platser till Arbetsförmedlingen minskade administrativa kostnader för företagen med 4,7 miljoner kr. Beräkningen grundade sig på att 123 450 platser anmälades av den privata sektorn till Arbetsförmedlingen under 2004 och 2005. Kostnaden varierar beroende på konjunktur. Under 2006 anmälades avsevärt fler platser till arbetsförmedlingarna, över 660 000 platser från både privata och offentliga arbetsgivare.

Tidplan: Skyldigheten avskaffades fr.o.m. den 2 juli 2007.

14. Stalljournal

Syfte: Förenkling av rapportering i stalljournal.

Beskrivning: För produktionsplatser som enbart utgörs av bete och där det inte finns några andra djur än djurhållarens egna finns inte längre något krav på en separat stalljournal.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader: Förenklingen innebär en minskning av företagets administrativa kostnader med 17 miljoner kr.

Tidplan: Förenklingen har genomförts genom ändringar den 2 april 2007 i Jordbruksverkets föreskrifter SJVFS 2007:12 gällande nöt och i SJVFS 2007:14 gällande får- och getter.

15. Tvåårsintervall för tillsyn hos Styrelsen för Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC)

Syfte: Att behovsanpassa tillsynsintervall i syfte att förenkla administration och skaffa bättre förutsättningar för företagets tillväxt.

Beskrivning: För ackrediterade laboratorier, certifieringsorgan och kontrollorgan har från och med 2008 införts en möjlighet att få sitt tillsynsintervall förlängt från ett till två år. Denna möjlighet erbjuds

under vissa förutsättningar. Företaget ska ha varit ackrediterat i minst fyra år, ha uppfyllt sin rapporteringsskyldighet till SWEDAC och ska uppfylla ett antal kompetenskriterier.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

För närvarande har ungefär en femtedel av de ackrediterade laboratorierna och ett fåtal av de ackrediterade certifieringsorganen och kontrollorganen erbjudits tvåårsintervall för tillsyn. För dessa organ har årsavgifterna kunnat reduceras med i genomsnitt ca 10–20 procent. Till detta kommer att arbetet med att ta emot bedömarlag samt planering och anordning av bedömningen kan utgå vartannat år.

Tidplan: Gäller från och med 2008. Den nya regleringen kommer att följas upp år 2010.

16. Förtydligande av flertalet regler i mervärdesskattelagen (ML)

Syfte: Förtydligande av regelverket och större överensstämmelse med EG-rätten i syfte att förenkla tillämpningen för de skattskyldiga och för Skatteverket.

Beskrivning: ML bygger i allt väsentligt på bakomliggande EG-rätt. Regeringen har i propositionen *Förlängd redovisningsperiod och vissa andra mervärdesskattefrågor* (prop. 2007/08:25) föreslagit ändringar i ML för att uppnå större överenskommelse med EG-rätten och för att förtydliga nuvarande regelverk i syfte att förenkla tillämpningen för de skattskyldiga och för Skatteverket. Ändringarna bygger delvis på förslag från näringslivet och Skatteverket som har uppmärksammat olika tolkningsproblem. De ändringar som föreslås berör bl.a. felaktigt mervärdesskattebelopp på faktura, uttagsbeskattning, definition av begreppet marknadsvärde, export av personbilar och motorcyklar, slopad avdragsbegränsning för viss verksamhet inom kultursektorn, vinstmarginalbeskattning i samband med omsättning av nya transportmedel, innehåll i kreditfaktura, redovisning av mervärdesskatt vid omsättning av bygg- och anläggningstjänster m.m.

Förväntad effekt: Tydligare regelverk och större överensstämmelse med EG-rätten.

Tidplan: Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2008.

17. Arbetsmiljöverkets revidering av föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete

Syfte: Förenkla kraven på dokumentation.

Beskrivning: Kravet på skriftlig sammanställning av ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud som inträffat i arbetet har upphävts.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskning av företagens administrativa kostnader med 126 miljoner kr/år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Syftet med den sammanställning som tidigare skulle göras var att underlätta bedömningen av risker i arbetet, så att nya skador och tillbud kunde förhindras. Enligt den konsekvensutredning som utarbetats i samband med föreskriftsarbetet bedömdes detta kunna uppnås genom att sjukfrånvaron redovisas enligt årsredovisningslagen

(1995:1554) och genom att arbetsskada anmäls enligt lagen om arbetsskadeförsäkring (1976:380).

Skr. 2008/09:206

Den skriftliga sammanställningen i 9 § innebar krav som gick utöver EG:s krav, eftersom möjligheten till undantag för småföretag inte utnyttjats. Genom den föreslagna ändringen anpassas reglerna till EU:s minimnivå.

Tidplan: Ändringen trädde i kraft den 1 november 2008.

18. Deltidsintyget

Syfte: Bättre avvägning mellan behov att stävja överutnyttjande av försäkringen och minskning av administrativa kostnader.

Beskrivning: Deltidsintyget är ett instrument för att klarlägga anställningsförhållandena för deltidsarbetslösa/timanställda i kontakt med både arbetssökande och arbetsgivare. Intyget har också varit en del av kontrollfunktionen i samband med den s.k. sexmånadersprövningen inom arbetslöshetsförsäkringen. Administrationen kring deltidsintygen innebär en relativt stor kostnad för företagen. Tillväxtverket har beräknat att deltidsintygen tar 15 minuter i anspråk per inlämningstillfälle. Enligt nya regler ska en prövning göras när den enskilde handläggaren bedömer att det är verkningsfullt, i stället för som tidigare var sju månader.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Under 2007 skickades det ut drygt 100 000 deltidsintyg, varav uppskattningsvis 60 procent avsåg privata arbetsgivare. Under 2006 och tidigare skrevs ca 160 000 intyg ut per år innebärande en total tidsåtgång på 40 000 timmar, vilket motsvarar en kostnad för företagen på knappt 9 miljoner kr per år. Minskningen 2007 innebär en minskning för företagen i förhållande till tidigare år så att tidsåtgången motsvarar 25 000 timmar eller en kostnad på ca 5,6 miljoner kr. Den nya intygsrutinen kommer att minska det befintliga antalet utskick. Någon exakt bedömning av effekterna kan inte göras, men ett rimligt antagande är att antalet utskick av intyg åtminstone kommer att halveras.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Enligt regeringens bedömning kommer de nya reglerna för arbetslöshetsersättning på sikt att minska kostnaderna för arbetslöshetsersättningen i samband med deltidsarbete. Förändringarna bör också medföra en påtaglig minskning av antalet deltidsarbetslösa/timanställda anmälda på Arbetsförmedlingen. Detta kommer i så fall att ytterligare minska antalet utskick av deltidsintyg.

Tidplan: Regeringens beslut om en ny begränsningsregel i arbetslöshetsförsäkringen, för ersättning i samband med deltidsarbete, trädde i kraft den 7 april 2008.

19. Främja inlämnandet av elektroniska årsredovisningar

Syfte: Utveckla tjänsten för elektronisk ingivning och göra den mer tillgänglig.

Beskrivning: Sedan den 1 juli 2006 är det möjligt för aktiebolag att skicka in sina räkenskapshandlingar via en elektronisk tjänst och med användande av e-legitimation till Bolagsverket. Verkets e-tjänst för

insändande av räkenskapshandlingar utvecklas för närvarande. Tillsammans med organisationen XBRL²⁴ Sweden, driver Bolagsverket ett projekt för att göra tjänsten mer användbar. I dagsläget har 50 aktiebolag valt att skicka in sina räkenskapshandlingar med användning av e-tjänsten. För att volymen ska kunna öka, fortsätter samarbetet och samverkan med exempelvis XBRL Swedens medlemsorganisationer, bland andra FAR/SRS, Bokföringsnämnden och ett antal leverantörer av redovisningsprogram, samtidigt som de s.k. taxonomierna (element-katalogerna) utvecklas vidare.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Antal aktiebolag som kommer att omfattas uppskattas till 240 000 stycken. Hanteringen kring insändande av en pappersbaserad årsredovisning uppskattas till ca 15 minuter till en kostnad på 300 kr/timme. Det ger en minskning på 18 miljoner kr. Av det totala antalet insända pappersbaserade årsredovisningar leder ca 25 000 av dem till ett behov av ytterligare komplettering. Företagarens hantering i samband med detta uppskattas till ca 1 timme till en kostnad på 300 kr/timme. Det ger en minskning på ca 7,5 miljoner kr.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Årsredovisningar som är inlämnade i XBRL-format gör det möjligt med maskinella kontroller och hela processen kan därmed på sikt automatiseras. Genom att använda Bolagsverkets tjänst för inlämnande av årsredovisning undviks de vanligaste bristerna i en årsredovisning, vilket i sin tur medför färre kontakter för företaget med verket och mindre administration för insändande av kompletteringar eller helt nya handlingar.

Tidplan: Löpande.

20. Elektronisk ingivning av svenska patentansökningar

Syfte: Underlätta ingivning av svenska patentansökningar.

Beskrivning: Efter ändringar i patentlagen (1967:837) och patentkungörelsen (1967:838) är det möjligt att, som alternativ till tidigare ovillkorliga krav på egenhändigt undertecknande, överföra en svensk patentansökan elektroniskt till Patent- och registreringsverket

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Förenklad procedur medför kortare handläggningstider och lägre kostnader för företagen.

Tidplan: Ändringarna trädde i kraft den 1 augusti 2008.

21. Avveckling av skogs- och miljöredovisning, SMÖR

Syfte: Minskade administrativa kostnader.

Beskrivning: Det överlägset mest kostsamma informationskravet inom skogsområdet, s.k. SMÖR, är sådan information som i stor utsträckning finns tillgänglig i Skogsstyrelsens databaser. Som en följd av regeringens proposition *En skogspolitik i takt med tiden*

²⁴ XBRL (eXtensible Business Reporting Language) är en global standard för lagring, överföring och presentation av finansiell information.

(prop. 2007/98:108) avskaffades kravet på att upprätta en skogs- och miljöredovisning. SMÖR-informationen kommer fr.o.m. 2009 att göras tillgänglig via Internet för skogsägaren via portalen Mina sidor på Skogsstyrelsens webbplats.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader: Åtgärden innebär en minskning av de uppmätta kostnaderna med ca 222 miljoner kr.

Tidplan: SMÖR avskaffades fr.o.m. den 1 januari 2009.

22. Spårbarhet av livsmedel

Syfte: Enklare tillämpning av reglerna om spårbarhet av livsmedel vid livsmedelsproduktion.

Beskrivning: Regelverket om spårbarhet innebär stora kostnader för företagen. Reglering är målstyrd och det kan därför finnas flera olika möjligheter för företagen att uppfylla lagstiftningens krav. Livsmedelsverket har därför, utifrån de erfarenheter verket fått under de år som reglerna varit i kraft, sett över tillämpningen av regelverket. Livsmedelsverket har publicerat ett dokument riktat direkt till livsmedelsföretagarna i december 2008 där kravet på spårbarhet och hur detta uppfylls på enklaste sätt beskrivs. Syftet är att skapa en basnivå för tillämpningen av spårbarhetskraven.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader: Enligt den uppdatering av mätningarna som Tillväxtverket genomfört våren 2009 innebär åtgärden en minskning av de administrativa kostnaderna för företagen med ca 3 miljarder kr.

Tidplan: Dokumentet publicerades i december 2008.

23. Minskad rapportering till Finansinspektionen

Syfte: Förenkla företagets inrapportering till Finansinspektionen av kvantitativa uppgifter.

Beskrivning: Under våren 2008 har Finansinspektionen arbetat vidare med den översyn av rapporteringsföreskrifter som påbörjades under 2007. Inspektionen har utvärderat om den periodiska rapporteringen av kvantitativa uppgifter är lämplig med hänsyn till å ena sidan nyttan i tillsynen och statistikframställningen, och å andra sidan kostnaderna för de finansiella företagen. Resultatet är att ca 30 procent av den totala rapporteringen för kreditinstitut, försäkringsbolag och värdepappersbolag har tagits bort. Utöver att minska antalet inrapporterade uppgifter har inspektionen också främst för de mindre företagen sett över periodiciteten i rapporteringen, för att ytterligare förenkla för dessa företag. Inspektionen har vidare satt som mål att löpande förbättra anvisningarna till rapporteringsblanketterna, för att ytterligare förenkla för de rapporterande företagen.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader: Det bedöms att de förändrade rapporteringskraven innebär att de administrativa kostnaderna minskas med ca 10 miljoner kr eller ca 30 procent av de totala rapporteringskostnaderna som de berörda företagen uppger i Tillväxtverkets mätning. Rapporteringsminskningen innebär en betydande förenkling i företagets vardag.

Tidplan: Har genomförts i början av 2009.

Sammanlagt över 480 åtgärder övervägs eller planeras för genomförande 2009 och därefter. Åtgärderna har olika typer av effekter. De kan både innebära minskade administrativa kostnader för företagen och samtidigt ge andra förenklingar som sänker företagens kostnader. Kostnaderna för företagen minskar exempelvis genom förkortade handläggningstider, förbättrad service eller tillgänglighet eller bättre överblick över regelområdet, vilket kan minska företagens kostnader för att sätta sig in i de regler som ska följas. Myndigheterna kan också minska företagens kostnader genom att undvika att uppgifter inhämtas från ett och samma företag flera gånger eller genom att hämta uppgifterna om företaget från exempelvis Bolagsverket eller Upplysningscentralen. Genomgångar av föreskrifter kan göra dem mer lättillgängliga genom att strukturen och enkelheten i språket ses över. Elektronisk fakturahantering, kommunikation och informationshantering via webbplatser är andra typer av åtgärder.

I nedanstående redovisning har indelningen gjorts efter vad effekten huvudsakligen bedöms bestå av. Ofta har dock åtgärderna flera typer av effekter.

Närmare 270 nya åtgärder sedan redovisningen i skr. 2007/08:131

24. Förenklingar i aktiebolagslagen

Syfte: Förenklingar och andra lättnader i aktiebolagslagen (2005:551) och aktiebolagsförordningen (2005:559) för främst de privata aktiebolagen.

Beskrivning: Utredningen om ett enklare aktiebolag har i sitt slutbetänkande *Förenklingar i aktiebolagen m.m.* (SOU 2009:34) lämnat ett stort antal förenklingsförslag. Förenklingsarbetet har framför allt varit inriktat på de små aktiebolagens behov. Bland annat föreslås att de obligatoriska uppgifterna i bolagsordningen begränsas, aktiebrevens avskaffas, kravet på skriftliga instruktioner om arbetsfördelningen mellan bolagsorganen tas bort för privata aktiebolag och att privata aktiebolag får större möjligheter att förvärva egna aktier samt att lämna lån till personer som är närstående till bolaget eller som har för avsikt att förvärva aktier i bolaget. Vidare föreslås ett förenklat förfarande för privata aktiebolag för att upplösa bolaget genom avregistrering som alternativ till frivillig likvidation m.m.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Flera av förslagen bedöms innebära en minskning av de administrativa kostnaderna.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Förslagen om förvärv av egna aktier och ökade möjligheter att lämna lån kan underlätta generationsskiftet. Handläggningstiden för upplösning eller likvidation av aktiebolag förkortas.

Tidplan: Utredningen lämnade sitt betänkande den 15 april 2009. Betänkandet remissbehandlas för närvarande.

Syfte: Att göra det möjligt att utfärda och inneha elektroniska företagsinteckningsbrev.

Beskrivning: Företagsinteckningsbrev kunde tidigare bara utfärdas i pappersform. Förvaring av breven innebär kostnader, främst för banker och andra kreditinstitut men även för mindre företag. Pappersbundna företagsinteckningsbrev kan vidare lätt förkomma eller förstöras. Det har därför införts en möjlighet att utfärda elektroniska företagsinteckningsbrev. Ansökan om företagsinteckning kan också ske elektroniskt. Elektroniska företagsinteckningsbrev utfärdas genom en registrering i ett särskilt register.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Bolagsverket har uppskattat att ändringarna innebär en minskning om 270 miljoner kr för företagen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Företagen slipper kostnader för att förvara sina företagsinteckningsbrev. En snabbare och enklare hantering av företagsinteckningsbrev möjliggörs då olika åtgärder, som t.ex. att överlämna företagsinteckningsbrevet till en annan borgenär, enkelt kan vidtas via direktåtkomst.

Tidplan: Lagändringarna trädde i kraft den 1 mars 2009.

26. Kallelse till bolagsstämma i noterade aktiebolag

Syfte: Att bl.a. minska de noterade aktiebolagens kostnader i samband med kallelse till bolagsstämma.

Beskrivning: I departementspromemorian *Direktivet om aktieägares rättigheter* (Ds 2008:46) föreslås att de noterade aktiebolagen inte längre ska behöva annonsera hela kallelsen till bolagsstämma i en rikstäckande dagstidning. Vidare föreslås att kravet på att bolaget ska skicka kallelsen per post till aktieägarna inskränks i vissa fall.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Förslaget innebär när det gäller kallelse till bolagsstämma per post en kostnadsminskning för de berörda bolagen. Närmare kostnadsberäkning saknas. Bolagens kostnad för annonsering av kallelsen till bolagsstämma i dagstidning minskar betydligt.

Tidplan: Proposition hösten 2009.

27. Registerbaserad ansökan hos Jordbruksverket

Syfte: Förenkla för lantbrukarna genom att ansökan baseras på registeruppgifter.

Beskrivning: För närvarande krävs att jordbrukarna årligen skickar in en ansökan om gårdsstöd och miljöersättningar i den s.k. SAM-blanketten. Möjligheterna till ett mer registerbaserat ansökningsförfarande har diskuterats på Jordbruksverket. Jordbrukarna skulle då inte behöva göra vare sig någon årlig arealdeklaration eller någon årlig ansökan. Ansökan skulle i stället vara en anmälan om deltagande i systemet och stödet det enskilda året skulle baseras på tidigare registeruppgifter. Eventuella ändringar som görs mellan åren skulle i så fall kunna göras direkt i befintliga

register. För att möjliggöra registerbaserade ansökningar krävs det ändringar i såväl direktstödsförordningen²⁵ som IAKS-förordningen²⁶. En sådan utformning av stöden kommer också att kräva utvecklingsarbete av IT-system, m.m.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader: För enbart Gårdsstödet har ett registerbaserat ansökningsförfarande bedömts kunna medföra årlig minskning för företagen motsvarande ca 8,5 miljoner kr. Om också Miljöersättningarna inkluderas ökar minskningen med ytterligare ca 3,5 miljoner kr till totalt ca 12 miljoner kr per år.

Tidplan: Utredds under 2009.

28. Genomgång av samtliga statistikprodukter i förenklings syfte

Syfte: Att ta fram förenklingsförslag som ger en minskning med 25 procent inom statistikområdet.

Beskrivning: Under 2008 har SCB genomfört en prövning av samtliga statistikprodukter där privata näringsidkare är skyldiga att lämna uppgifter. Prövningen avsåg möjligheter till förenklningar genom minskade urval, minskat innehåll och/eller minskad frekvens eller andra förenklingsåtgärder. Prövningen av statistikprodukterna har gått vidare i ett andra steg med uppgift att ta fram förenklingsförslag som ger en minskad uppgiftslämnarkostnad på 25 procent i varje enskild undersökning. Åtgärder som skulle krävas för att nå målet har redovisats samt beskrivning av konsekvenser för kvaliteten i statistiken och för olika användare. Eventuella behov av förändringar i EG-förordningar har lyfts fram.

Tidplan: Resultatet av denna först prövning har redovisats till regeringen (Finansdepartementet) den 31 oktober 2008. En större förändring har genomförts avseende insamling av uppgifter om varuhandeln inom EU. Tröskelvärdet för rapportering av införsel har höjts vilket innebär 3000 färre företag är skyldiga att rapportera, dvs. en minskning av antalet företag med 20 procent. Övriga förenklingsförslag diskuteras för närvarande med statistikens huvudsakliga användare.

29. Utökade möjligheter till omedelbart avdrag för inventarier av mindre värde

Syfte: Att förenkla och öka förutsebarheten främst för de mindre företagen.

²⁵ Rådet förordning (EG) 1782/2003 av den 29 september 2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare.

²⁶ Kommissionens förordning (EG) nr 796/2004 av den 21 april 2004 om närmare föreskrifter för tillämpningen av de tvärvillkor, den modulering och det integrerade administrations- och kontrollsystem som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare.

Beskrivning: I lagstiftningen kommer att anges att inventarier med anskaffningsvärde mindre än ett halvt basbelopp alltid får dras av omedelbart.

Förväntade effekter: Främst de mindre företagen får kraftigt utökade möjligheter att göra omedelbart avdrag för anskaffning av inventarier. Detta kommer att minska den administrativa kostnaden för dessa företag. Tidsåtgången för lämnande av avskrivningsuppgifter har minskats. Då förändringen är störst för enskilda näringsidkare och handelsbolag har dessa även fått en större minskning av tidsåtgången. Effekten uppskattas via databasen Malin till ca 2 miljoner kr.

Tidplan: De nya reglerna föreslås träda i kraft tidigast den 1 juli 2009 och tillämpas på beskattningsår som påbörjas efter den 31 december 2008.

30. *Kartläggning av arbetslöshetskassornas rutiner när det gäller arbetsgivarintyg*

Syfte: Att förenkla hanteringen av arbetsgivarintyg.

Beskrivning: Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) driver ett projekt där man kartlägger arbetslöshetskassornas rutiner när det gäller arbetsgivarintyg.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Om projektet resulterar i förslag på förenklingar i fråga om hanteringen av arbetsgivarintyg kan detta leda till lägre administrativa kostnader för företagen.

Tidplan: Projektet ska vara klart i september 2009.

31. *Nationellt upphandlingsstöd*

Syfte: Upphandlingsstödet ska bidra till förenklingar i upphandlingsförfarandet och ge vägledning i hur upphandlingsprocessen kan genomföras.

Beskrivning: Regeringen gav i november 2008 Kammarkollegiet i uppdrag att inrätta ett nationellt upphandlingsstöd för upphandlande myndigheter, enheter och leverantörer samt att ta fram en plattform för e-upphandling. Arbetet ska ske i samverkan med berörda intressenter och innebär att utveckla hjälpmedel, metoder och system för en effektivare offentlig upphandling, exempelvis genom att ta fram modellförfrågningsunderlag.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Insatserna syftar till att etablera en effektivare upphandlingsprocess, göra processen mer företagsanpassad och till att minska företagens administrativa kostnader.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Satsningen på mer enhetliga förfrågningsunderlag syftar till att förenkla processerna för att fler små och medelstora företag ska ha möjlighet att delta i de offentliga upphandlingarna. Åtgärderna innebär också förenklingar för upphandlande myndigheter.

Tidplan: Uppdraget att inrätta ett nationellt upphandlingsstöd ingår numera i Kammarkollegiets regleringsbrev för 2009. En redovisning av uppdraget kommer att ske i årsredovisningen för 2009.

32. *Ändrad prövning av vindkraft*

Syfte: Underlätta utbyggnaden av vindkraft.

Beskrivning: I propositionen *Prövning av vindkraft* (prop. 2008/09:146) föreslår regeringen att kravet på bygglov ska tas bort i de fall ett vindkraftverk omfattas av tillstånd enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken. Kravet på detaljplan föreslås endast gälla om det råder en stor efterfrågan på mark för bebyggelse eller anläggningar. Vidare föreslås att förbudet att uppföra vindkraft över viss storlek på Öland tas bort.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Företagen kan antas göra betydande besparingar till följd av minskade detaljplanekrav, det borttagna kravet på bygglov samt ett mindre antal överklagandeprocesser. Miljöprocessutredningen har uppskattat de minskade kostnaderna till ca 300 miljoner kr.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Snabbare handläggning av ärenden rörande utbyggnad av vindkraft.

Tidplan: Regeringen har den 5 mars 2009 beslutat propositionen. Lagändringarna föreslås träda i kraft i augusti 2009.

33. *Förenklad ansökan av täkter*

Syfte: Skapa tydliga och ändamålsenliga regler.

Beskrivning: I 9 kap. 6 a § miljöbalken (1998:808) finns en särskild bestämmelse som ska tillämpas i samband med tillståndsprövning av täkter. Bestämmelsen har kritiserats av både myndigheter och verksamhetsutövare för att vara otydlig och svår att tillämpa. I propositionen *Enklare och bättre täktbestämmelser* (2008/09:144) föreslår regeringen att det nuvarande 9 kap. 6 a § första stycket upphävs och ersätts av nya stoppbestämmelser som enbart avser torvtäkt och naturgrustäkt. I arbetet med propositionen har det förslag från Sveriges Bergmaterialindustri som innebär att förlängningar av tillstånd till befintliga täkter skulle flyttas från listan över B-verksamheter till listan över C-verksamheter i den s.k. FMH-bilagan och därmed bli anmälningspliktiga övervägts, men departementet har inte gått vidare med förslaget. En anmälan ger inte verksamheten samma rättsskydd som ett tillstånd och branschen har därför också varit tveksam till förslaget. Med de förslag som lämnas i propositionen bör en ansökan om fortsatt täktverksamhet kunna hanteras snabbare.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Regelförenklingsförslaget har sin grund i skrifter från Sveriges Bergmaterialindustri och Svenska Torvproducentföreningen. Branschorganisationerna har uppskattat att varje täktansökan kostar ca en miljon kr och har gjort bedömningen att ungefär 400 nya och förnyade täkttillstånd kommer till länsstyrelserna varje år. Den utredning som krävs enligt 9 kap. 6 a § miljöbalken uppgår enligt Sveriges Bergmaterialindustri, kostnadsmissigt, till ca 5–10 procent av hela

tåktansökningsprocessen, dvs. kostnadsminskningen för företagen kan beräknas till ca 20-40 miljoner kr.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Länsstyrelsen har för närvarande möjlighet att behandla ca 5–10 tåktärenden per år. Genom att ta bort kraven i 9 kap. 6 a § miljöbalken borde processen gå snabbare, vilket minskar kostnaden för tåktansökan ytterligare.

Tidplan: Regeringen överlämnade i mars 2009 propositionen till riksdagen. Riksdagen kommer under maj 2009 ta ställning till regeringens förslag. Lagförslagen förväntas kunna träda i kraft den 1 augusti 2009.

34. Sammanslagning av Arbetsmiljöverkets kemiföreskrifter

Syfte: Förbättra regelstrukturen och minska antalet regler.

Beskrivning: Föreskrifterna om hygieniska gränsvärden, laboratoriearbete med kemikalier, bly, oljor och motorbränslen slås samman med föreskrifterna om kemiska arbetsmiljörisiker.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Minskning av företagets administrativa kostnader med upp till 40 miljoner kr.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Förenkling av företagets vardag genom att en stor del av de tillämpliga reglerna samlas i en författning.

Tidplan: De sammanslagna föreskrifterna beräknas träda i kraft under 2010.

35. Uppdrag till Arbetsmiljöverket om dispensreglerna i arbetstidslagen (1982:63)

Syfte: Förenkla möjligheterna att ta ut bl.a. övertid och nödfallsövertid enligt arbetstidslagen.

Beskrivning: Överväga om det särskilda dispensförfarandet vid uttag av bl.a. extra övertid och nödfallsövertid kan slopas.

Tidplan: Arbetsmiljöverket ska lämna rapport och förslag i juni 2009.

36. Översyn av övriga ledighetslagar i förenklingssyfte

Syfte: Förenkla lagarna och minska företagets administrativa kostnader.

Beskrivning: Avsikten är att förslag ska lämnas om förenklingar avseende åtta lagar om olika ledighetsformer. Förslagen innebär att ledighetslagstiftningen samordnas, förenklas och förtydligas, bl.a. när det gäller disposition, rubriker och tidsfrister.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: De administrativa kostnaderna i ledighetslagstiftningen är mycket begränsade och kan minskas ytterligare genom de åtgärder som planeras.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Avsikten är att uppnå en mer samordnad och enhetligt utformad

ledighetslagstiftning, som därmed blir enklare att överblicka och tillämpa.

Tidplan: Departementspromemorian *En enklare ledighetslagstiftning* (Ds 2009:15) är remitterad april 2009. Remisstiden avslutas i augusti.

37. Cookies

Syfte: Syftet med åtgärderna är att minska den tid som varje enskild företagare, som är skyldig att lämna information om cookies på sin webbplats, behöver lägga på att sätta sig in i lagens krav, göra nödvändiga tekniska utredningar samt utforma lämpliga informationstexter och ändamålsbeskrivningar.

Beskrivning: Post- och telestyrelsen (PTS) tillhandahåller redan i dag viss information om cookies på sin webbplats. Informationen kan dock förbättras och utvecklas. PTS avser att utforma tydlig generell information om cookies, riktad till allmänheten liksom specifik information om hur cookies kan kartläggas på en webbplats, vägledning för hur information om användningen av cookies på en viss webbplats bör utformas samt var på en webbplats sådan information bör placeras.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Efter att genomförande av samtliga åtgärder som redovisats i PTS handlingsplan slutförts, samt utveckling och produktionssättning av den sistnämnda webbtjänsten kunnat ske, beräknas den tid som företagare behöver lägga ned kunna halveras i förhållande till den tid som redovisats i Tillväxtverkets mätningar. Detta kan innebära en minskning av företagens administrativa kostnader med ca 90 miljoner kr.

Tidplan: Genomförandet av åtgärderna påbörjades under december 2008 och beräknas vara slutfört under 2009.

38. Ändrade riktlinjer hos Konsumentverket för varudeklaration av begagnad personbil

Syfte: Minska de administrativa kostnaderna genom att höja gränsvärdet för när varudeklaration ska göras av begagnad personbil.

Beskrivning: Beloppet på 15 000 kr höjs till 30 000 kr när det gäller krav på att tillhandahålla särskilda uppgifter om bilens kondition enligt 2.5 i Konsumentverkets föreskrifter 2002:1 *Riktlinjer för varudeklaration av begagnad personbil*. Detta innebär minskade kostnader till följd av att beloppet höjs, vilket medför att antalet bilar för vilka uppgifterna ska lämnas minskar betydligt.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: En simulering har gjorts i databasen Malin utifrån uppgifter från branschen om att det kan röra sig om någonstans mellan 30 000 och 50 000 bilar per år som är värda mindre än 30 000 kr. Om man minskar populationen från 315 000 till 275 000 så rör det sig om en total kostnadsminskning för branschen på ca 4 miljoner kr per år. Det motsvarar en ungefärlig minskning på 3 100 kr per år och försäljningsställe om kostnaden fördelas jämnt.

Tidplan: 2009.

39. Förenklat uppgiftslämnande för företag genom ett uppgiftslämnarregister

Syfte: Att väsentligen minska uppgiftslämnandet från företag till statliga myndigheter genom återanvändning av uppgifter som en gång lämnats till statliga myndigheter.

Beskrivning: Kontakter mot myndigheter förenklas eftersom företagaren inte behöver sända in samma uppgifter flera gånger. I regeringens uppdrag till Bolagsverket har ingått bl.a.

- en kartläggning av företagens uppgiftslämnande till statliga myndigheter,
- erfarenhetsinhämtning av hur uppgiftslämnande sker i andra länder såsom Norge, Estland och Danmark,
- att ge förslag till hur företagens uppgiftslämnande kan minska och hur myndigheternas hantering av uppgifter kan samordnas och effektiviseras,
- en analys av de sekretessfrågor som förslagen väcker och
- en analys av de för- och nackdelar som förslagen medför, särskilt kostnader och nytta.

I uppdraget har också ingått att redovisa de förutsättningar som krävs bl.a. rättsligt, tekniskt, administrativt och organisatoriskt för att genomföra förslagen. Konsekvenserna för företag ska belysas särskilt och så långt som möjligt beräknas. En redovisning av eventuella effektivitetsvinster för myndigheterna ska göras. Bolagsverket har vid genomförande av uppdraget även samrått med bl.a. Tillväxtverket, tidigare Verva²⁷, Statistiska Centralbyrån, Skatteverket, Jordbruksverket och Datainspektionen.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: En analys och en beräkning av förslagens påverkan på företagens administrativa kostnader ska lämnas i redovisningen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Kontakter med myndigheter förenklas avsevärt eftersom företagaren inte behöver sända in samma uppgifter flera gånger.

Tidplan: Rapporten lämnades den 30 april 2009.

40. Enklare redovisningsregler i årsredovisningslagen (1995:1554)

Syfte: Att förenkla bestämmelserna i årsredovisningslagen (ÅRL) om årsredovisning och koncernredovisning.

Beskrivning: ÅRL innehåller bestämmelser om utformning och offentliggörande av bl.a. årsredovisning och koncernredovisning. Lagen tillhandahåller ett system för hur affärshändelser ska struktureras och värderas när ett företag upprättar sina offentliga redovisningshandlingar såsom årsredovisningen. Lagen grundar sig på EG:s redovisningsdirektiv. En särskild utredare har föreslagit att de

²⁷ Verva lades ned den 31 december 2008. En operativ e-delegation har inrättats för att genomföra regeringens handlingsplan för e-förvaltning.

möjligheter till undantag och lättnader för små och medelstora företag som direktiven medger ska utnyttjas i större utsträckning än i dag.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Tillväxtverket har beräknat att de förslag som har lämnats i betänkandet *Enklare redovisning* (SOU 2008:67) vid ett genomförande kommer att minska kostnaden för tillämpning av årsredovisningslagen med 400 miljoner kr. Detta motsvarar en minskning av de administrativa kostnaderna med ca 20 procent på det aktuella regelområdet.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Billigare och enklare för svenska företag att upprätta årsredovisning och koncernredovisning.

Tidplan: Arbetet är inriktat på att en proposition ska kunna beslutas kring årsskiftet 2009/2010.

41. Enklare regler för löpande bokföring och arkivering m.m.

Syfte: Att kunna upprätta löpande bokföring och arkivera denna på ett enklare sätt.

Beskrivning: Bokföringslagen (1999:1078) innehåller bestämmelser om vem som är bokföringsskyldig, räkenskapsår, löpande bokföring, när och hur den löpande bokföringen ska avslutas med förenklat årsboks slut, årsboks slut eller årsredovisning samt arkivering av räkenskapsinformation. En särskild utredare har föreslagit enklare regler för löpande bokföring och för årsboks slut, att räkenskapsinformation i större utsträckning ska kunna bevaras i elektronisk form och att skyldigheten att arkivera räkenskapsinformation förkortas från tio år till sju år.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Tillväxtverket har beräknat att de förslag som har lämnats i betänkandet *Enklare redovisning* (SOU 2008:67) vid ett genomförande kommer att minska kostnaden för tillämpning av bokföringslagen med ca 78 miljoner kr.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Billigare och enklare för företagen att följa reglerna i bokföringslagen.

Tidplan: Arbetet är inriktat på att en proposition ska kunna beslutas kring årsskiftet 2009/2010.

42. En frivillig revision

Syfte: Att inskränka revisionsplikten för företagen.

Beskrivning: En särskild utredare har föreslagit att revisionsplikten för små och medelstora aktiebolag ska tas bort, se SOU 2008:32. Det föreslås även att förvaltningsrevisionen och skyldigheten för revisorn att agera vid misstanke om brott tas bort.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Ett slopande av revisionsplikten innebär att de företag som väljer att inte anlita en revisor inte behöver betala något revisionsarvode. Enligt Tillväxtverkets mätningar är den potentiella bruttominskningen för företagen ca 5,8 miljarder kr. Det genomsnittliga arvodet till revisorn i ett litet aktiebolag (nettoomsättning upp till tre miljoner kr) är ca

15 000 kr. Om bolaget väljer bort revisionen, behöver företrädarna inte heller längre biträda revisorn vid utförandet av revisionen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Kontrollen av att företagets affärer sköts på ett lagenligt och korrekt sätt kan komma att försvåras.

Tidplan: Arbetet är inriktat på att en proposition ska kunna beslutas våren 2010.

43. Slopande av krav på yrkestrafikmärke för fordon i yrkesmässig trafik

Syfte: Förenkla för företag och medborgare när hanteringen av yrkestrafikmärket slopas.

Beskrivning: Regeringen gav i december 2007 Vägverket i uppdrag att utreda effekten av ett borttagande av kontroll- och yrkestrafikmärket. En hemställan om författningsändring lämnades in till regeringen i ärendet i september 2008.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskningen av de administrativa kostnaderna beräknas ligga på ca 500 000 kr.

Tidplan: Regeringen har beslutat att avskaffa systemet med yrkestrafikmärke från den 1 januari 2010.

44. Nätnyttomodellen upphör och förhandsreglering av elnätstariffer införs

Syfte: Införa nytt system för prövning av nättariffer.

Beskrivning: I dag granskas elnätstariffer i efterhand av Energimarknadsinspektionen (EI). Från och med 2012 ändras detta, elnätstarifferna ska då granskas på förhand. Det medför bland annat att transparensen för regleringen av elnätstariffer kommer att öka, vilket bör resultera i färre överklaganden än i dag. Dessutom inrättas ett enklare inrapporteringsförfarande. Riksdagsbeslut om detta väntas under våren 2009.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: De administrativa kostnaderna minskar med drygt 232 miljoner kr.

Tidplan: EI har den 29 januari 2009 beslutat att upphöra med tillämpningen av nätnyttomodellen, varför uppgiftsinsamlingen minskar avsevärt. Fram till 2012 avser inspektionen att reglera nättarifferna med hjälp av övrig information som nätföretagen rapporterar in, t.ex. årsrapporter. Föreskriften har upphävts i mars 2009.

45. Enklare HACCP-förfaranden (Hazard Analysis and Critical Control Points).

Syfte: Enklare tillämpning av reglerna avseende HACCP

Beskrivning: Regelverket om HACCP innebär betydande kostnader för företagen. I mätningen på livsmedelsområdet 2007 uppskattades detta regelverk förorsaka kostnader på drygt 3 miljarder kr. Detta kan jämföras med den totala kostnaden på livsmedelsområdet som är drygt 8 miljarder kr. Området är EG-reglerat och målstyrt. Det kan

därför finnas flera olika möjligheter för företagen att uppfylla lagstiftningens krav. Det har visat sig att det råder en stor osäkerhet både hos företagen och hos kontrollmyndigheterna om hur lagstiftningen ska tillämpas. Livsmedelsverket ser därför, utifrån de erfarenheter verket fått under de år som reglerna varit i kraft, över tillämpningen av regelverket. Verket avser att i ett dokument, riktat till företagare och branscher, beskriva en miniminivå för god praxis och system för egenkontroll med HACCP och hur dessa krav kan uppfyllas på enklaste sätt.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Eftersom arbetet pågår kan Livsmedelsverket i dagsläget inte exakt kvantifiera kostnadsminskningen. En försiktig bedömning ger vid handen att näringslivets kostnader kan komma att minska med åtminstone ca 550 miljoner kr.

Tidplan: Livsmedelsverket kommer att publicera dokumentet senast vid utgången av 2009.

160 åtgärder inriktade på bättre service, information och tillgänglighet

46. *Kemikalieinspektionen (KemI) inrättar en helpdesk för klassificering, märkning och förpackning, CLP*

Syfte: Underlätta för företagen att följa de nya klassificerings- och märkningsreglerna genom information.

Beskrivning: Den nya EG-förordningen om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, CLP (Classification, Labelling and Packaging), kommer efter en övergångsperiod, att ersätta de nuvarande ämnes- och preparatdirektiven.²⁸ CLP innehåller krav på att varje EU-land upprättar en "helpdesk". Syftet är att hjälpa företagen att förstå och följa den omfattande lagstiftningen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Genom en helpdesk för CLP kommer företagen att samma service som Reachupplysningen erbjuder i dag.

Tidplan: En helpdesk kommer under 2009 att inrättas av KemI.

47. *Enklare och tydligare föreskrifter om cisterner*

Syfte: Enklare och tydligare föreskrifter samt att undvika dubbelregleringar.

Beskrivning: Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor (NFS 2003:24) kommer att arbetas om i syfte att bli enklare, tydligare och därmed lättare att tillämpa. Dubbelregleringar gentemot Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) motsvarande föreskrifter kommer att ses över och tas bort i möjligaste mån. Kravet för företagaren att skicka in kontrollrapporter till tillsynsmyndigheter kommer troligtvis att tas bort.

²⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Föreskrifter som är lätta att förstå och tillämpa med så få administrativa krav som möjligt. Ca 1 000 lantbrukare berörs.

Tidplan: 2009.

48. Inrättande av en svarstjänst hos Arbetsmiljöverket

Syfte: Inrättande av en svarstjänst med uppdrag att effektivt, snabbt och med hög servicegrad besvara frågor via telefon, e-post eller brev.

Beskrivning: En försöksverksamhet pågår inom Arbetsmiljöverket med en svarstjänst. Svarstjänsten ska vara en verksgemensam resurs, som tar hand om inkommande frågor från arbetsgivare, skyddsombud och allmänheten.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Den kompetens verket besitter ska komma företagen tillgodo på ett ändamålsenligt, enhetligt och effektivt sätt. Enligt svarstjänstens serviceåtagande ska svar normalt levereras senast nästkommande vardag.

Tidplan: Försöksverksamheten pågår t.o.m. den 31 maj 2009. Avsikten är att verksamheten ska permanentas.

20 åtgärder inriktade på förkortade handläggningstider

49. Översyn av plan- och bygglagstiftningen

Syfte: Att effektivisera, förenkla och förtydliga bestämmelserna i plan- och bygglagstiftningen.

Beskrivning: För närvarande bereds en lång rad förändringar av plan- och bygglagstiftningen mot bakgrund av de sammanlagt över 250 förslag som har lämnats av PBL-kommittén i slutbetänkandet *Får jag lov – Om planering och byggande* (SOU 2005:77), av Byggprocessutredningen i betänkandet *Bygg helt enkelt* (SOU 2008:68), av Boverket i flera rapporter samt av andra myndigheter. Förslagen innebär bl.a. att reglerna rationaliseras genom att ”onödiga” krav tas bort och att viss samordning av handläggningen av ärenden enligt miljöbalken införs. Avsikten är att de nya bestämmelserna ska leda till effektiviseringar som berör plan- och byggprocessen. De av utredningarna lämnade förslagen innebär också att detaljplaneprocessen effektiviseras och att en möjlighet för företag att få planbesked om detaljplaneläggning från kommunerna införs. Arbetet med förändringar av plan- och bygglagstiftningen kommer förmodligen leda till ett förslag till ny plan- och bygglag.

Hur åtgärderna påverkar företagens administrativa kostnader: Tydligare bestämmelser i plan- och bygglagstiftningen bör leda till att utrymmet för skilda tolkningar i kommunerna minskar och att handläggningstiderna av plan- och byggärenden blir kortare. Det bör dessutom leda till att mindre tid behövs ägnas åt tolkning av reglerna och att den administrativa bördan för företag som vill bygga blir mindre. Det är inte ännu möjligt att beräkna hur mycket åtgärden kommer att påverka företagens administrativa kostnader.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Tillämpningen av bestämmelserna i plan- och bygglagstiftningen

underlättas för enskilda och för företag genom att bestämmelserna blir tydligare. Även effektiviseringen av planprocessen innebär en lättnad för företagen. En enhetlig och effektiv handläggning av plan- och byggärenden bör dessutom kunna leda till ökad förutsebarhet och trygghet för företagen och enskilda personer.

Tidplan: Miljödepartementet arbetar intensivt med denna stora produkt som kommer att skickas på en begränsad remiss innan beslut om lagrådsremiss och proposition kan fattas senare under 2009.

50. *Förenklade samrådsrutiner vid fastighetsbildning hos Lantmäteriet*

Syfte: Förkorta handläggningstiderna för lantmäteri-förrättningar.

Beskrivning: Enligt 4 kap. 25 § fastighetsbildningslagen (1970:998) ska lantmäteri-myndigheten samråda med de myndigheter som berörs, t.ex. byggnadsnämnden och länsstyrelsen. När samråd sker med andra myndigheter är det svårt att kontrollera tiden för ärendehandläggningen. Förenklingen innebär bl.a. att effektivare arbetsrutiner utarbetas som medför att antalet samrådstillfällen blir färre. Ett utvecklingsarbete pågår i detta syfte. En annan åtgärd som kan medföra minskad administration vid lantmäteri-förrättningar är att effektivisera handläggningen i samband med inhämtande av de medgivanden från panträttshavare som krävs vid vissa förrättningar. Ett utvecklingsarbete bör påbörjas i detta syfte tillsammans med berörda organisationer och företag.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Ändringar i rutinerna underlättar handläggningen och leder till snabbare förrättningar.

Tidplan: Ett utvecklingsarbete avseende samrådsförfarandet påbörjades under hösten 2007 och fortsätter under 2009. Vidare har det påbörjats ett analysarbete inom varje chefsområde och handlingsplaner har tagits fram i syfte att minska handläggningstiderna för enklare ärenden av rutinkaraktär.

Ytterligare förenklingsåtgärder

51. *Sänkt krav på aktiekapital i privata aktiebolag*

Syfte: Syftet är att underlätta företagande genom att göra aktiebolagsformen mer tillgänglig.

Beskrivning: Lägsta tillåtna nivå för aktiekapital i privata aktiebolag sänks från dagens nivå på 100 000 kr.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: En sänkning av nivån för lägsta tillåtna aktiekapital ger företagare större frihet att själva anpassa kapitalbehovet efter bolagets förutsättningar. Kostnaderna för att starta ett aktiebolag sjunker, om det initiala kapitalbehovet i bolaget är lägre än 100 000 kr.

Tidplan: Arbetet är inriktat på att en proposition ska kunna beslutas under hösten 2009.

Syfte: Det ska vara lätt att hitta och förstå Arbetsmiljöverkets regler (Strategiskt mål för Arbetsmiljöverket 2009–2011).

Beskrivning: Ta fram en regelstruktur och ett webbaserat, interaktivt verktyg som gör det lätt för olika målgrupper att hitta bland reglerna. Arbetet bedrivs i samarbete med arbetsmarknadens parter.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Avsikten är att det ska bli enklare att hitta de regler som gäller för verksamheten och att följa reglerna. Detta förenklar företagens vardag och minskar på sikt de administrativa kostnaderna för företagen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Förbättrad efterlevnad av reglerna.

Tidplan: Arbetet har redan börjat och beräknas slutföras i december 2010.

53. Samordnad tillsyn och enklare föreskrifter avseende kväveoxider

Syfte: Samordnad tillsyn och enklare föreskrifter.

Beskrivning: Tillsyn när det gäller kväveoxider och handel med utsläppsätter kommer att samordnas. Företagen kommer genom samordningen få enbart ett tillsynsbesök från Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets föreskrifter om kväveoxid, NFS 2004:6, kommer också att omarbetas så att de harmoniserar med andra regelverk. Det krav som finns på att undantag behöver sökas varje år kommer att tas bort. Naturvårdsverkets webbplats kommer att utvecklas så den blir en enkel vägledning för verksamhetsutövare som är berörda av systemet.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Elektronisk rapportering gör deklarerandet enklare och snabbare.

Tidplan: Under 2009–2010.

54. Förslag till en ny radio- och TV-lag

Syfte: Anpassa regelverket till det nya AV-direktivet²⁹ samt förenkla och öka överskådligheten i lagen.

Beskrivning: AV-utredningen överlämnade den 15 december 2008 betänkandet *En ny radio- och TV-lag* (SOU 2008:116). Utredningen föreslår bl.a. att den nuvarande radio- och TV-lagen (1996:844) ersätts med en ny lag med en förenklad och mera översiktlig struktur. Vidare föreslås ändringar i sak för att anpassa regelverket till det nya AV-direktivet. När det gäller reklam och annonsering i traditionella TV-sändningar föreslår utredningen att lagstiftningen anpassas till AV-direktivets miniminivå bortsett från förbudet mot reklam riktad till barn och förbudet mot alkoholreklam. Detta innebär att det sker ett antal förenklingar för programföretagen, bl.a. avskaffas det generella

²⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/65/EG av den 11 december 2007 om ändring av rådets direktiv 89/552/EEG om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television.

kravet på att minst 20 minuter måste förflyta mellan reklamslag för flera programtyper.

Tidplan: AV-direktivet ska vara genomfört i medlemsstaternas rättsordningar senast den 19 december 2009. En proposition planeras att avlämnas till riksdagen i september 2009.

55. Statistik om lätta lastbilar

Syfte: Slopod enkätundersökning och i stället information från fordonsregistret.

Beskrivning: Statistik om lätta lastbilar publicerades 2001 utifrån en enkätundersökning som inte kommer att upprepas. I stället kommer Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA) att under 2009 publicera statistik om lätta (och tunga) lastbilar baserat på uppgifter i vägtrafikregistret.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Uppgiftslämnarbördan minskar till noll men med bibehållet resultat i statistikredovisningen.

Tidplan: Genomförs under 2009.

56. Översyn av trygghetssystemen för företagare

Syfte: Regelverken rörande trygghetssystemen för företagare ska göras tydligare och bättre.

Beskrivning av åtgärden: Utredningen om trygghetssystem för företagare har haft i uppdrag att se över företagarnas försäkringsvillkor i trygghetssystemen och lämna förslag till hur regelverket ska kunna göras tydligare och bättre. En utgångspunkt för utredningen har varit att det ska skapas en ökad balans i villkoren för och behandlingen av företagare och anställda i trygghetssystemen. En annan utgångspunkt för utredningen har varit att förslagen ska vara enkla att hantera för försäkringstagarna och innebära så lite administration som möjligt både för försäkringstagarna och Försäkringskassan. Utredningen lämnade sitt betänkande *Trygghetssystemen för företagare* (SOU 2008:89) i oktober 2008. Betänkandet innehåller bl.a. ett antal förslag på socialförsäkringsområdet. En interdepartemental arbetsgrupp har bildats inom Regeringskansliet för att arbeta vidare med utredningens förslag.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Tydligare och bättre regler för företagare när det gäller trygghetssystemen.

Tidplan: Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Samarbete och samordning mellan myndigheter

57. Mitt företag och verksamt.se, en gemensam webbportal

Syfte: Att göra det enklare att starta och driva företag i Sverige.

Beskrivning: Programmet "Mitt företag" omfattar en ny och gemensam webbportal, "verksamt.se" som ska ge företagare stöd vid start och drift av företag. Verksamt.se ska även innefatta den webb-

portal som ingår i den svenska kontaktpunkten för EU-tjänster, som är en del av genomförandet av tjänstedirektivet. Samverkande aktörer är Bolagsverket, Skatteverket, Tillväxtverket och Kommerskollegium.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Det uppskattas att tidsbesparingen kan bli i storleksordningen 10 timmar för ett nyregistrerat företag om det använder verksamt.se. Om 30 procent av de 45 000 nyregistrerade företagen nyttjar ”verksamt.se” varje år, ger det ca 135 000 timmars besparing. Med ett antagande om en lönekostnad 300 kr/timme, kan minskningen av de administrativa kostnaderna uppskattas till drygt 40 miljoner kr.

I verksamt.se ska även registrering av ändringar till Bolagsverket kunna förenklas för företag. En timmes mindre tidsåtgång antas. Med en uppskattningsvis 50 procent av den totala mängden ärenden gällande ändring till Bolagsverket exkl. postadressändringar skulle nyttja verksamt.se dvs. 111 000 stycken till en kostnad på 300 kr/timme skulle då ge en minskning av de administrativa kostnaderna på ca 33 miljoner kr.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Nyföretagaren ska med hjälp av portalen kunna erhålla relevant information för att starta och driva företag och ett förbättrat stöd för att utforma en genomarbetad affärsplan. Vidare ska information kunna sparas så att den kan användas vid registrering av företag. Det viktigaste huvudmålet med utvecklingsarbetet är att öka tillväxten i samhället genom att underlätta bildandet av nya livskraftiga företag.

Tidplan: En första version av företagarportalen och registreringsfunktionerna ska levereras till den 30 juni 2009. En andra mer komplett version av portal och e-tjänster planeras till den 31 december 2009.

58. *Nystartskontor*

Syfte: Etablera en tjänst för individuellt anpassad vägledning och stöd inför start och drift av företag.

Beskrivning: Regeringen har gett Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Skatteverket och dåvarande Nutek (numera Tillväxtverket) i uppdrag att etablera tjänsten Nystartskontor. Tillväxtverket är sammanhållande för uppdraget. Vid ett nystartskontor ska människor få individuell och samordnad service i ett och samma hus, i stället för att behöva vända sig till flera olika myndigheter. Nystartskontoren ska erbjuda vägledning och stöd till människor för att de lättare ska komma in på arbetsmarknaden, genom att till exempel starta eget företag, jobbmatchning, hitta en lärlingsplats eller en utbildning.

Förväntade effekter för företagen samt övriga effekter: Enklare och därmed lägre kostnad för att få efterfrågad information. Tjänsten innebär förbättrad service och förbättrade möjligheter att tillgodogöra sig det stöd som erhålls från olika myndigheter/aktörer.

Tidplan: Tjänsten Nystartskontor etablerades i september 2008 vid 200 Service- och samverkanskontor, med fördjupade insatser i nio kommuner samt via internet och telefoni.

Syfte: Uppgifter ska kunna återanvändas och behöver därför bara lämnas in en gång.

Beskrivning: Statens energimyndighet och Boverket samarbetar för att förenkla uppgiftslämnande i fråga om energistatistik och uppgifter för energideklarationer. Resultatet av detta kommer att bli att statistikinlämnare som också ska energideklarerat fastighet kan återanvända uppgifter som lämnats för energistatistiken till energideklarationen och vice versa. Vissa uppgifter behöver alltså bara lämnas en gång.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: De administrativa kostnaderna minskar i och med att uppgifterna behöver lämnas till färre mottagare.

Tidplan: Planeras vara slutfört under 2009.

60. *Yrkestrafikportal*

Syfte: Samla information och tjänster från aktörerna inom yrkestrafikområdet (Vägverket, Transportstyrelsen, Länsstyrelserna och Polisen) för att underlätta företagets möjlighet att hitta rätt information.

Beskrivning: En gemensam webbplats skapas och förvaltas av Transportstyrelsen, Vägverket och länsstyrelserna. Webbplatsen ska samla myndigheternas information och tjänster inom området.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Samlad information minskar tiden vid informationssökning och minskar risken för felaktig information.

Tidplan: Planeras vara klar under första halvåret 2009.

61. *Se över blanketten Anmälan om arbetsskada*

Syfte: Att förenkla uppgiftslämnandet för företagen.

Beskrivning: Blanketten Anmälan om arbetsskada används för att till Försäkringskassan anmäla att arbetsskada har inträffat och utgör vidare statistikunderlag till Arbetsmiljöverket. Skälet till att blanketten är så omfattande och kostnadsdrivande är behovet av statistikunderlag från Arbetsmiljöverkets sida. Informationsbehovet för Försäkringskassan, för att kunna göra en bedömning av en försäkrads rätt till arbetsskadeersättning, leder inte till blankettens omfattande utformning, då denna inte är en förutsättning för att kunna bedöma denna rätt. Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket ser över möjligheterna att åstadkomma förenklingar genom digital webbaserad informationsöverföring av uppgifterna. De bestämmelser som på olika sätt rör anmälan om arbetsskada återfinns i 8 kap. 1 § lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring samt i 8–12 §§ och 14 § samt 17–19 §§ förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Från näringslivshåll har pekats på de stora administrativa kostnader för företagen som förorsakas av blanketten. Förenklingar har efterfrågats från företagens sida. Kostnaderna för företagen för

hanteringen av denna blankett har beräknats till 64,5 miljoner kr. Dessa kostnader torde minska om ovan angivna förenkling genomförs.

Tidplan: Försäkringskassan bereder frågan vidare med inriktning att digitala rutiner bör införas.

62. *Samordnad förhandsanmälan från sjöfarten*

Syfte: Att underlätta och minska uppgiftslämnandet för sjöfarten.

Beskrivning: Transportstyrelsen vill utveckla Sjöfartsverkets system Fartygsrapportering (FRS) så att sjöfarten till det systemet kan lämna uppgifter som även Kustbevakningen och Tullverket behöver, dvs. samordna tre myndigheters behov av förhandsanmälningar från sjöfarten. En förstudie pågår med Tullverket och Kustbevakningen kring utvecklingen av ett gemensamt system för fartygsrapportering för att kunna hantera information.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Det blir enklare och mindre tidskrävande för företagen att leva upp till de rapporteringskrav som finns. Transportstyrelsen har undersökt effekterna av en minskning av administrativa kostnader till följd av en gemensam anmälningportal. Det verket har tittat på är hur många anmälningar som kommer in till respektive myndighet i dag samt hur mycket av informationen som kan återanvändas vid en gemensam portal och vilken tidsbesparing det skulle kunna ge företagen. En noggrannare analys kommer att göras i den förstudie som beräknas bli färdig i juni 2009. Följande antaganden kan göras; Antal anmälningar per år: ca 100 000 stycken, tidsbesparing per anmälan: ca 5 minuter, lönekostnad per timme: i genomsnitt 475 kr. Detta ger: 100 000 x 5/60 x 475 kr/år, dvs. ca 4 miljoner kr per år i minskning för sjöfartsnäringsen.

Tidplan: Driftsättning förväntas kunna ske under 2010 eller 2011.

3.3.5 Åtgärder som avser förenkling av gemenskapsrätt

Ungefär 50 åtgärder tar sikte på förenkling av gemenskapsrätten. Nedan ges ett par exempel.

63. *Enhetstillstånd för förenklad tullklarering*

Syfte: Införande av enhetstillstånd som medger ett förenklat deklarationsförfarande.

Beskrivning: Ett enhetstillstånd medger att ett företag sänder sina tulldeklarationer till *en* medlemsstats tullmyndighet oavsett i vilken medlemsstat varorna befinner sig när de övergår i fri omsättning eller exporteras.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Användandet av enhetstillstånd ska ge förenklad tullhantering och därigenom på sikt minskade administrativa kostnader för företag med verksamhet i flera EU-länder.

Tidplan: En ändring av tillämpningsföreskrifterna till EG:s tullkodex som medger användandet av enhetstillstånd även vid övergång till fri

omsättning och export trädde i kraft den 7 december 2008. Ett avtal mellan medlemsstaterna om den fördelning av egna medel som aktualiseras vid användande av enhetstillstånd har undertecknats. Införandet av enhetstillstånd förutsätter dels ändringar i den svenska tullagstiftningen, dels ratificering av avtalet. Avsikten är att lagändringarna och avtalet ska kunna träda i kraft den 1 januari 2010.

64. Godkännande av livsmedelsanläggningar m.m.

Syfte: Förenkling i kraven på godkännande och registrering av livsmedelsanläggningar, inklusive lättnader i processerna.

Beskrivning: Alla livsmedelsverksamheter ska godkännas eller registreras. Reglerna om godkännande och/eller registrering finns dels i förordning (EG) nr 852/2004, dels i förordning (EG) nr 853/2004, dels i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:20) om livsmedshygien. Förordning (EG) nr 852/2004 ger en möjlighet för EU:s medlemsstater att införa nationella krav på godkännanden. Sverige valde när förordningen var ny att göra det för anläggningar med större hygieniska risker, eftersom vi tidigare haft ett nationellt godkännandesystem för livsmedelslokaler. Förordning (EG) nr 853/2004 kräver alltid godkännande för anläggningar som producerar livsmedel av animaliskt ursprung. Livsmedelsverket har beslutat att ersätta godkännande med registrering i samtliga fall där inte godkännande absolut krävs enligt förordning (EG) nr 853/2004. I samband med denna ändring görs samtidigt vissa lättnader i kraven på information i godkännandeprocessen för de anläggningar som fortfarande ska godkännas.

Anmälan om registrering kostar i dag företagen knappt 2 miljoner kr i administrativa kostnader. I samband med den regeländring som beskrivits ovan görs även här vissa lättnader i kraven på information i registreringsprocessen.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Ansökan om godkännande av livsmedelsanläggningar kostar enligt Tillväxtverket företagen drygt 70 miljoner kr årligen. Att ersätta godkännande med registrering i samtliga fall där inte godkännande absolut krävs enligt förordning (EG) nr 853/2004 skulle medföra en stor minskning i företagens administrativa kostnader. Kvar blir endast en kostnad för registrering på ca 4,7 miljoner kr, tillsammans med en kostnad på ca 700 000 kr för obligatoriska godkännanden. Lättnader i kraven på information i godkännandeprocessen ger en beräknad minskning på ca 1,5 miljoner kr. Den totala minskningen beräknas bli ca 68 miljoner kr. Lättnader i kraven på information i registreringsprocessen bli ca 400 tkr.

Tidplan: En föreskriftsändring beslutades i april 2009, men ikraftträdandet av de nya reglerna skjuts fram till den 1 december 2009 för att ge kommunerna möjlighet att anpassa sig till de nya förhållandena.

65. Separat journalföring

Syfte: Undvika dubbel journalföring för att åstadkomma minskad administration för företagen.

Beskrivning: En separat journalföring av nötkreatur, t.ex. stalljournal, ska inte vara ett lagstadgat krav. Det föreslås därför att ett aktuellt utdrag ur den centrala djurdatabasen (CDB) ska kunna ersätta denna handling.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Åtgärden ger en beräknad minskning på 20–40 miljoner kr.

Tidplan: Jordbruksdepartementet har tagit upp frågan med EG-kommissionen under hösten 2008. EG-kommissionen har därefter tillsatt en extern utredning för att närmare utreda detta förslag. Förslaget kommer att behandlas vid rådsarbetsgruppen för chefveterinärer under det svenska ordförandeskapet hösten 2009.

66. Minskat rapporteringskrav till den centrala djurdatabasen (CDB)

Syfte: Minskad administration för företagen.

Beskrivning: Förslaget innebär att en djurhållare som skickar djur till slakt inte avkrävs att rapportera detta till CDB då de uppgifter som lämnas av slakteriet bedöms vara av tillräcklig kvalitet för att inte behöva verifieras av motrapportering från djurhållaren.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Åtgärden ger en beräknad minskning på 3,2 miljoner kr.

Tidplan: Jordbruksdepartementet har tagit upp frågan med EG-kommissionen under hösten 2008. EG-kommissionen har därefter tillsatt en extern utredning för att närmare utreda detta förslag. Förslaget kommer att behandlas vid rådsarbetsgruppen för chefveterinärer under det svenska ordförandeskapet hösten 2009.

67. Revidering av ramdirektivet för avfall

Syfte: Tydligare lagstiftning och enklare för företagen.

Beskrivning: I revideringen av den europeiska avfallslagstiftningen har ingått att se över det befintliga ramdirektivet för avfall samt att slå ihop det direktivet med direktivet för farligt avfall och direktivet för spilloljor. I förhandlingarna av direktivet var regelförenklingsperspektivet en central del i de svenska ståndpunkterna och dessa synpunkter kunde i stor utsträckning tillmötesgå i det färdigförhandlade direktivet, Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv. Direktivet innebär att omfattningen av avfallslagstiftningens krav tydliggörs och begränsas. Bland annat undantas vissa typer av avfall helt från avfallslagstiftningen, såsom naturligt icke-farligt material från jordbruk och skogsbruk.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Riktlinjer införs om när avfall upphör att vara avfall och därmed inte längre omfattas av kraven. Det tydliggörs även vad som ska räknas som biprodukter, i stället för avfall.

Tidplan: Förhandlingarna om det nya ramdirektivet har pågått under flera år och det slutliga beslutet fattades den 20 oktober 2008. Arbetet med att genomföra direktivet nationellt pågår. En proposition beräknas lämnas i mars 2010.

Departementen och myndigheterna har presenterat sammanlagt 100 åtgärder som rör elektroniska tjänster. En del av åtgärderna handlar om att modernisera och förbättra befintliga webbplatser för att företag lättare ska kunna ta del av information och kunna ladda ned blanketter, medan andra åtgärder innebär mer långtgående förenklingar för företagen. Nedan lämnas några exempel.

68. *E-tjänst för att beställa öronbrickor och anmäla djurhållning, m.m.*

Syfte: Brukaren kan beställa öronbrickor, anmälan om djurhållning och produktionsplatsnummer via Internet.

Beskrivning: Beställning av öronbrickor, anmälan om djurhållning och produktionsplatsnummer går i dag bara att göra via blankett. Jordbruksverket inrättar en e-tjänst som ger möjlighet att beställa öronbrickor, anmälan om djurhållning och produktionsplatsnummer via internet.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Åtgärden beräknas minska de administrativa kostnaderna med 3,2 miljoner kr.

Tidplan: Klart den 1 april 2009.

69. *Skolverkets och Skolinspektionens införande av ett elektroniskt ärendehanteringssystem*

Syfte: Åtgärden syftar till att förenkla, förkorta och standardisera handlägningsförfarandet och förbättra servicen till huvudmännen för de fristående skolorna.

Beskrivning: Ett ärendehanteringssystem där ansökan kommer att vara helt elektronisk och där all relevant information i ärendet kommer att finnas tillgänglig via respektive myndighets webbplats ska införas för fristående skolor och senare även för kompletterande utbildningar.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Fristående skolhuvudmän, och så småningom även huvudmän för kompletterande utbildningar, kan minska sina kostnader för ansökan om start av utbildning i och med att tidsåtgången vid ansökningsförfarandet minskas.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Ett generellt sett enklare förfarande.

Tidplan: Ett webbaserat ansökningsformulär har utarbetats inför ansökningsomgången 2009. Ansökningsformuläret kommer att kompletteras med ett handlägningsverktyg.

70. *Avverkningsanmälan – e-Avverka och e-tjänst hos Skogsstyrelsen*

Syfte: Enklare och snabbare anmälan.

Beskrivning: Med start i november 2008 började en ny återväxtrutin införas i Skogsstyrelsen. Den beräknas vara införd i hela landet i april 2009. Införandet innebär förutom nya enhetliga rutiner bl.a. e-tjänst för avverkningsanmälan via skogsägarportalen Mina sidor. I den nya

återväxtrutinen ingår också en ny förbättrad version av det standardiserade formatet för avverkningsanmälningar, e-Avverka, som används för anmälningar från de större skogsbolagen.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Tillsammans bedöms åtgärderna spara ca 25 procent eller ca 750 000 kr av näringsens kostnader för årligen ca 50 000 avverkningsanmälningar, i dag ca 3 miljoner kr.

Tidplan: Införandet av den nya återväxtrutinen avslutades i april 2009 och de kompletterande e-tjänsterna, e-Avverka och webbanmälan, införs i juni 2009.

71. Förenkling vid ansökan om nummertillstånd hos Post- och telestyrelsen

Syfte: Åtgärdens syfte är att förenkla administrationen vid ansökan av nummertillstånd och därigenom minska arbetsbördan och kostnaderna för operatörerna.

Beskrivning: Det finns sedan den 1 januari 2008 möjlighet att skicka in nummeransökan genom att skriva under ansökan och skanna in dokumentet och skicka med e-post. Det finns även möjlighet att fylla i ansökan på dataskärmen i stället för att skriva ut den först och fylla i för hand.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Syftet med åtgärden är bland annat en enklare hantering vid ansökan av nummertillstånd för operatörerna. PTS hoppas att detta leder till en minskad arbetsbörda för operatörerna i samband med ansökningar av nummertillstånd och därigenom minskade kostnader.

Tidplan: Åtgärden är i drift sedan den 1 januari 2008.

72. Energistatistik via eNyckeln

Syfte: Uppgiftslämnandet underlättas genom elektronisk ingivning.

Beskrivning: Energistatistiken har ändrats vid flera tillfällen. I databasen Malin uppgår kostnaden till 48,8 miljoner kr. Det kostnadsintensivaste största enskilda området inom energistatistiken, energistatistik för lokaler, har varit föremål för ändringsbeslut i föreskriften med syfte att minska de administrativa kostnaderna. De uppgifter som lämnas i form av energistatistik för flerbostadshus respektive lokaler kan lämnas elektroniskt via tjänsten eNyckeln som finns tillgänglig som en webbplats. Den webbtjänst som eNyckeln erbjuder är bl.a. att fastighetsägare kan se sin energiförbrukning i förhållande till kollektivet av fastighetsägare. Införandet av möjligheten till elektroniskt uppgiftslämnande bedöms underlätta det praktiska uppgiftslämnandet, vilket har bekräftats genom det positiva gensvar myndigheten erhållit från enskilda. Vid utarbetandet av systemet har Statens energimyndighet fört dialog med tre betydande fastighetsbolag. Användandet av eNyckeln är dock inget krav utan en möjlighet för dem som föredrar sådant uppgiftslämnande. I den mån fullständiga uppgifter har lämnats via eNyckeln föreligger inget krav på lämnande av uppgifter i pappersform.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

I databasen Malin uppgår kostnaden till 48,8 miljoner kr.

Tidplan: Energideklarationer bedöms finnas klara för fastighetsbeståndet senast under 2010. Men redan nu sker ett utbyte av uppgifter. Under hösten 2009 kommer ett arbete att inledas med en liknande lösning som e-nyckeln för statistikuppgifterna för fjärrvärme.

73. *En utökad e-tjänst för ombud hos Bolagsverket*

Syfte: Företagen använder sig av ombud i mycket stor utsträckning i sina kontakter med Bolagsverket. För att inte verkets nyligen idrifttagna e-tjänster, som i grunden bygger på ett aktivt handlande hos företagaren själv, ska försvåra möjligheten för ombuden att företräda företagen, har verket arbetat aktivt för att få till stånd en möjlighet även för ombuden att kunna använda sig av dessa tjänster.

Beskrivning: I maj 2007 bjöd Bolagsverket in till en visning av Företagsärenden För Ombud (FFO), en planerad e-tjänst för ombud i bolagsärenden. Då presenterades en prototyp av en e-tjänst, där man som ombud får stöd att upprätta och skicka in ärenden elektroniskt. Responsten blev positiv på det som visades. Under hösten 2007 har verket därför färdigställt arbetet med att skapa denna tjänst. Tjänsten har nu varit i drift i ett drygt år och medfört stora effektiviseringar när det gäller nybildning av lagerbolag. I dessa ärenden sker all kommunikation mellan Bolagsverket och kunden elektroniskt.

Nästa steg i ärendekedjan är att ombilda lagerbolaget till ett rörelse-drivande företag där lagerbolagets standardinnehåll ersätts av de företagsspecifika registerdetaljerna. Avsikten är att även denna del ska bli helt elektroniskt. Bolagsverket räknar med att under våren 2009 komma igång med utvecklingen av denna del.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Hanteringen för företagen förenklas genom att ombuden kan nyttja tjänsten, vilket minskar de administrativa kostnaderna.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Vid användandet av tjänsten förbättras kvalitén på registeruppgifterna och hanteringen kan ske snabbare. Tjänsten medför även att handläggningen kan effektiviseras så att företag snabbare kan komma igång, vilket är en viktig förenkling.

Tidplan: Denna version av FFO kan vara i drift under hösten 2009.

74. *Elektronisk anmälan av fordon i yrkesmässig trafik m.m.*

Syfte: Att förenkla uppgiftslämnandet för företag som bedriver yrkesmässig trafik.

Beskrivning: Innan ett fordon får användas i yrkesmässig trafik krävs att en skriftlig anmälan om fordonets användningssätt lämnas till prövningsmyndigheten. Transportstyrelsen föreslår att anmälan om fordon i yrkesmässig trafik ska kunna göras elektroniskt på Transportstyrelsens webbplats med hjälp av den behörighetskod som finns på fordonets registreringsbevis. I de fall det inte är fråga om en utökning av verksamheten, som kräver en förnyad ekonomisk prövning eller om det föreligger andra hinder kan ärendena automatiseras. Övriga anmälningar eller ansökningar som i dag lämnas till prövningsmyndigheten ska vara skriftliga. Genom att tilldela

befintliga tillståndshavare en särskild säkerhetskod knutet till företaget möjliggör man ett förenklat uppgiftslämnande via Transportstyrelsens webbplats. Förutom uppgiftslämnande kan tillståndshavaren få information om t.ex. ärendets status.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Enligt Tillväxtverkets beräkningar minskar kostnaderna med ca 2,1 miljoner kr. Övriga kostnadsminskningar kan hänföras till företagens finansiella kostnader.

Tidplan: Ikraftträdande den 1 januari 2010 i samband med att handläggning av ärenden om yrkesmässig trafik väntas överföras från länsstyrelserna till Transportstyrelsen. Transportstyrelsen avser att under våren 2009 lämna en hemställan om relevanta författningsändringar till regeringen.

75. Deklarationsbilaga K10

Syfte: Enklare uppgiftslämnande för fåmansdelägare.

Beskrivning: Skatteverket inför en möjlighet att lämna deklarationsbilaga K10 elektroniskt. Blankett K10 riktar sig till delägare i fåmansföretag och innehåller ett stort antal informationskrav. I de genomförda mätningarna av företagens administrativa kostnader har det konstaterats att uppgiftslämnande i blankett K10 kostar företagare stora belopp. Tiden för beräkningar, upprättande av handling och kontroll av uppgifter uppskattas ta ca 320 minuter för blankett K10. Företagarkollektivets administrativa kostnad för att hantera blankett K10 har uppskattats till närmare 605 miljoner kr³⁰.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: För de företag som använder e-tjänsten kommer kostnaden för uppgiftslämnandet att minska, då de ges hjälp med summeringar och får vissa uppgifter ifyllda med automatik.

Tidplan: Möjligheten har införts från och med 2009 års taxering.

3.3.7 Andra pågående projekt som leder till förenklingar för företagen

Projekt för att utveckla viss myndighetsstyrning

Regeringen beslutade den 13 december 2007 att tillsätta ett projekt inom Regeringskansliet i syfte att med utgångspunkt i företagarens vardag utveckla regeringens styrning av berörda myndigheter. En utvecklad styrning förbättrar regeringens arbete med att göra det enklare och lönsammare att driva företag. Bakgrunden till projektet är bl.a. regelförenklingsarbetet och en utveckling av e-förvaltningen.

Ett viktigt mål för regelförenklingsarbetet är att myndigheterna ger bra service och har en god tillgänglighet. Myndigheternas möjlighet att tillhandahålla effektiv service till medborgare och företag bestäms samtidigt delvis av de förutsättningar som regeringens myndighets-

³⁰ Nuteks rapport R 2007:19, s. 60 f.

styrning skapar. Mot bakgrund av detta bedrivs sedan i januari 2009 inom ramen för projektet en försöksverksamhet på Bolagsverket i syfte att pröva en metod för att förbättra myndighetens service utifrån ett medborgar- och företagarperspektiv. Försöksverksamheten kopplas till hur regeringens styrning bör utformas för att ge myndigheten förutsättningar att korta handläggningstider och ytterligare förbättra sin service.

Projektet arbetar bland annat med att mäta och minska s.k. onödig efterfrågan. Onödig efterfrågan uppstår när myndigheten inte tillräckligt väl förstår medborgarnas och företagens behov och situation, t.ex. tillhandahåller krångliga blanketter eller e-tjänster. Studier inom olika verksamheter visar att sådan onödig efterfrågan kan generera merarbete för både myndigheten såväl som för medborgare och företag. Valet av Bolagsverket grundar sig bl.a. på att myndigheten bedrivit ett mångårigt kvalitetsarbete där man lyckats korta handläggningstiderna.

Försöksverksamheten är till för att utveckla styrningen av vissa statliga myndigheter i syfte att skapa bättre förutsättningar för företagande. Projektet leds av Finansdepartementet och samordnas i en projektgrupp bestående av Näringsdepartementet, Statskontoret, Tillväxtverket och Ekonomistyrningsverket.

Utveckling av arbetet med e-förvaltning inom den offentliga sektorn

Regeringen beslutade i mars 2009 att inrätta en delegation som ska leda och samordna arbetet med att utveckla IT-baserade tjänster och lösningar i staten. Delegationen består av myndighetscheferna från de största och IT-intensivaste myndigheterna, däribland Bolagsverkets generaldirektör. Ordförande för e-delegationen är Skatteverkets generaldirektör.

En av utgångspunkterna för e-delegationens arbete är att näringslivet ska stödjas genom förenklingar för företagen, både när det gäller att lämna uppgifter till myndigheter och annan offentlig information. E-förvaltningen ska bidra till att minska företagens administrativa kostnader och även i övrigt åstadkomma en märkbar förändring i företagens vardag.

Ett antal insatser har genomförts de senaste åren för att höja e-förvaltningens kvalitet och tillgänglighet. Införandet av elektroniska fakturor är ett steg och det andra steget innebär införande av gemensamma IT-stöd för beställningar av ramavtal. Under 2009 har särskilt fokus riktats mot att offentliga upphandlingar ska ske elektroniskt för att förenkla upphandlingsprocessen och för att öka den gränsöverskridande handeln.

I e-delegationens uppdrag ingår att öka förutsättningarna för utvecklingen av fler e-tjänster med användarvänliga gränssnitt för företag, vilket bland annat inkluderar tjänster som integrerar flera myndigheters processer. I vissa sammanhang förekommer visst dubbelarbete när olika myndigheter utvecklar och upphandlar olika lösningar inom likartade områden. Delegationen ska bland annat

samordna de statliga myndigheternas IT-baserade utvecklingsprojekt och följa upp effekterna för företag. Delegationen ska även samordna den statliga förvaltningens IT-standardiseringsarbete.

Den 15 mars 2007 beslutade regeringen att tillsätta en statssekreterargrupp med uppgift att stärka samordningen i Regeringskansliet av frågor som är av strategisk betydelse för utvecklingen av elektronisk förvaltning. Målsättningen för statssekreterargruppen var att förenkla företags och enskildas kommunikation med myndigheter, höja kvaliteten på myndigheters beslut och effektivisera användningen av skattemedel. Statssekreterargruppen har tillsammans med en tillsatt arbetsgrupp inom Regeringskansliet tagit fram en handlingsplan som regeringen har beslutat ska ligga till grund för den fortsatta hanteringen och samordningen inom området. E-delegationen ska bidra till genomförandet av regeringens handlingsplan för e-förvaltning.

3.4 Departementens och myndigheternas regelförenklingsarbete

3.4.1 Inledning

Som framgår av avsnitt 2.6 har till detta det tredje redovisningstillfället samtliga departement och 44 myndigheter inkommit med underlag till regeringens handlingsplan.³¹ Bland myndigheterna har det tillkommit nya myndigheter samtidigt som vissa myndigheter inte längre omfattas av arbetet. I detta avsnitt ges en beskrivning av det regelförenklingsarbete som har bedrivits på departement och berörda myndigheter från våren 2008 och framåt. För varje departements ansvarsområde redogörs för inriktning, prioriteringar och viktigare insatser.

Myndigheternas förenklingsarbete är generellt av central betydelse för att nå mål och resultat. Det är myndigheterna som är närmast företagets vardag, har den löpande kontakten med företag och därför kan identifiera konkreta förenklingsmöjligheter. På vissa regelområden, t.ex. jordbruks-, livsmedels- och statistikområdet, är regelverket så utformat att mycket av förenklingsarbetet måste ske på myndighetsnivå, medan det inom andra regelområden, t.ex. associationsrätt, är på departementsnivå som mycket av förenklingsarbetet kan ske. Detta speglas också i den följande redovisningen.

Efter en granskning av myndigheternas rapporter är det glädjande att konstatera att det har skett en betydande nivåhöjning i myndigheternas regelförenklingsarbete i förhållande till de två tidigare rapporteringstillfällena. Fler myndigheter använder sig systematiskt av mätningarna, hälften har haft samråd med näringslivet särskilt inriktat på regelförenkling, medan resterande har samrått när olika frågor processats. Närmare två tredjedelar av myndigheterna har angett vilka av näringslivets förslag som man avser att gå vidare med och vilka man genomfört.

Många av de berörda myndigheterna bedriver ett ambitiöst regelförenklingsarbete, bl.a. Statens jordbruksverk, Bolagsverket, Statistiska centralbyrån (SCB), Livsmedelsverket, Tullverket, Post- och telestyrelsen (PTS), Naturvårdsverket och Arbetsmiljöverket.

Redovisningen nedan speglar endast en liten del av det omfattande arbete som lagts ner på departement och myndigheter. I beskrivningen finns av utrymmesskäl endast vissa myndigheter omnämnda och beskrivningen gör därför inte alla berörda myndigheters arbete rättvisa. Myndigheternas fullständiga förenklingsrapporter är dock offentliga och finns att tillgå hos Näringsdepartementet.

³¹ En förteckning av vilka myndigheter som omfattas av förenklingsuppdraget 2008/09 finns i *bilaga 1*.

Inom Justitiedepartementets ansvarsområde ligger den största potentialen för regelförenkling inom det civilrättsliga området, särskilt i fråga om associationsrätt samt redovisning och revision. Denna lagstiftning berör det stora flertalet företag och eventuella förenklingar kan därför ge stora effekter för många företag. Arbetet inom just dessa regelområden har därför under senare år i allt högre utsträckning kommit att fokusera på förenklingsarbete.

De bolagsrättsliga reglerna är i relativt stor utsträckning harmoniserade inom EG genom ett flertal bolagsrättsliga direktiv. Departementets regelförenklingsarbete på området sker inom de ramar som de harmoniserade reglerna ger möjlighet till och har koncentrerats till de delar där Sverige inte fullt ut har nyttjat de möjligheter som direktiven medger.

Även det immaterialrättsliga området har stor betydelse för många företag. När det gäller arbetet med regelförenkling är särskilt lagstiftningen inom det industriella rättskyddet av intresse. Patent och varumärken representerar ofta betydande värden för företagen. Det är därför viktigt att dessa rättigheter kan skyddas genom registrering på ett enkelt och kostnadseffektivt sätt. Här kan särskilt nämnas arbetet med att ta fram en ny varumärkeslag och ändringar i firmalagen (1974:156). Den moderniserade lagstiftningen innebär minskade administrativa kostnader för företag, t.ex. för registrering av varumärken och för att upphäva tidigare registreringar. Den nya lagen beräknas träda i kraft den 1 juli 2010.

Departementets regelförenklingsarbete inriktas också på förhållandet mellan enskilda och myndigheter, t.ex. krav i samband med registreringsansökningar och när andra handlingar ska ges in till myndigheter. En övergripande målsättning är att de regler som styr ansökningsförfarandet och andra handlingsåtgärder ska vara utformade så att sökanden inte ska behöva ge in fler uppgifter och handlingar än nödvändigt och att handläggningstiderna vid myndigheterna kan begränsas. Även när det gäller den processrättsliga lagstiftningen är syftet att modernisera och förenkla förfarandet, t.ex. genom åtgärder som förkortar handläggningstiderna eller som kan underlätta kontakterna med myndigheterna.

Under det år som gått sedan den senaste redovisningen har flera ur förenklingssynpunkt viktiga utredningar lämnat betänkanden som nu bereds inom departementet. Utredningen om revisorer och revision har i betänkandet *Avskaffandet av revisionsplikten för små företag* (SOU 2008:32) föreslagit att möjligheterna i EG:s fjärde bolagsdirektiv ska nyttjas fullt ut och att revisionsplikten för små och medelstora aktiebolag därigenom ska avskaffas. Arbetet inom departementet är inriktat på att en proposition ska kunna beslutas våren 2010. Vidare har Utredningen om enklare redovisning i delbetänkandet *Enklare redovisning* (SOU 2008:67) föreslagit att möjligheter till undantag och lättnader för små och medelstora företag som EG:s redovisningsdirektiv medger ska tas till vara. Förslagen innebär en minskning av företagens kostnader för tillämpning av

bokförings- och årsredovisningslagen. Arbetet är inriktat på att en proposition ska kunna beslutas kring årsskiftet 2009/2010.

Utredningen om ett enklare aktiebolag har i delbetänkandet *Aktiekapital i privat aktiebolag* (SOU 2008:49) som huvudförslag att kravet på minsta aktiekapital i privata aktiebolag sänks från 100 000 kr till 50 000 kr. Delbetänkandet innehåller också ett alternativt förslag som innebär en möjlighet till successiv inbetalning av aktiekapitalet vid nybildning av privat aktiebolag. Arbetet är inriktat på att en proposition ska beslutas under hösten 2009.

3.4.3 Utrikesdepartementet

Inom Utrikesdepartementets ansvarsområde är det i första hand handelsfrämjandet, handelspolitiken och krigsmaterielfrågorna som berörs av arbetet med regelförenkling. Två av departementets myndigheter omfattas av uppdateringen av handlingsplanen, nämligen Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) och Inspektionen för strategiska produkter (ISP). Endast en ny åtgärd, hänförlig till SWEDAC:s verksamhet, har tillkommit i uppdateringen av departementets arbetsplan.

Vad gäller departementets åtgärder kan nämnas den utredning (dir. 2008:24) som regeringen tillsatte under 2008 för att genomföra en horisontell översyn av hur svensk lagstiftning påverkar EU:s inre marknad för varor och tjänster. Utredningen syftar till att kartlägga och beskriva hur svenska bestämmelser på ett horisontellt plan påverkar den fria rörligheten för varor och tjänster. Förslag ska lämnas på förenklingar, förbättringar och kompletteringar av gällande regelverk. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 1 september 2009.

Genomförandet av tjänstedirektivet är en fortsatt prioriterad fråga. Det förväntas förenkla för företagen att såväl exportera sina tjänster från Sverige som att underlätta tjänsteinvesteringar i Sverige. Ett särskilt sekretariat, Tjänstedirektivssekretariatet, har tillsatts för genomförandet. Nationella bestämmelser ska träda i kraft den 1 januari 2010. En viktig beståndsdel i tjänstedirektivet är krav på administrativ förenkling för bl.a. företagare. I praktiken innebär detta att medlemsstaterna ska granska och vid behov förenkla alla förfaranden och formaliteter som gäller för tillträde till och utövande av tjänsteverksamhet. Genom tjänstedirektivet har Sverige förbundit sig att vidta konkreta åtgärder för att ta bort onödiga administrativa hinder för tjänsteföretagare. Det är av vikt att sådana åtgärder får en central plats i det fortsatta svenska regelförenklingsarbetet. Medlemsstaterna ska bl.a. utse en eller flera kontaktpunkter, som ska fungera som en kanal mellan myndigheter i det egna landet och myndigheter i andra medlemsstater. Dessa kontaktpunkter ska underlätta tillståndsförfaranden för tjänsteleverantörer och tillhandahålla information både till tjänsteleverantörer och tjänstemottagare.

Europaparlamentet och rådet har under sommaren 2008 antagit rättsakten i det s.k. varupaketet, med horisontella bestämmelser om ackreditering, marknadskontroll och ömsesidigt erkännande för varor.

Varupaketet kommer att leda till mer tydliga, enhetliga och förenklade bestämmelser för den fria rörligheten av varor på den inre marknaden.

Uppföljning av skrivelsen *Standardiseringens betydelse i en globaliserad värld* (skr. 2007/2008:140) pågår för närvarande. Skrivelsen uppmärksammar standardiseringen som konkurrenskraftsinstrument, frågor om stöd till små och medelstora företag, standardisering på tjänsteområdet och kopplingen mellan innovation och standardisering. Då frivilliga standarder i många fall kan ersätta tvingande regler är standarder ett viktigt instrument också i regelförenklingsarbetet.

Sverige arbetar även aktivt inom ramen för EU:s bilaterala, regionala och multilaterala handelsförhandlingar för att få till stånd dels regelförenklningar, dels tullsänkningar. Borttagandet av tullar i sig kan ses som en regelförenklning såtillvida att företag befrias från den administration som följer vid inbetalandet av tullavgifter.

Bland myndigheternas förenklingsåtgärder kan nämnas översynen av SWEDAC:s föreskrifter om avgifter för ackrediterade organ. Åtta föreskrifter som reglerar ackrediteringen av laboratorier och kontrollorgan kommer att ersättas med en författning, förenklad struktur och s.k. beräkningsbaser m.m. Reglerna kommer därmed lättare kunna följas av företagen och ta mindre del av företagens tid och resurser i anspråk.

3.4.4 Försvarsdepartementet

De regler inom Försvarsdepartementets ansvarsområde som riktar sig till företag förekommer i huvudsak inom området skydd och beredskap mot olyckor. Statens räddningsverk (SRV) har varit den myndighet under Försvarsdepartementet som haft i uppgift att inom sitt område bistå i arbetet med regelförenklning. SRV har upphört från den 1 januari 2009 och verksamheten har i stället övergått till den nybildade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Regleringen inom det aktuella området är sådant att MSB står för merparten av förenklingsarbetet inom departementets ansvarsområde.

Inom departementet pågår för närvarande en översyn av lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor som kan innebära förenklningar för företagen. I avvaktan på ny lagstiftning pågår inom MSB en översyn av kravet på tillstånd för hantering av brandfarlig vara för att överväga om vissa verksamheter kan undantas samt om tillstånd kan ersättas med en anmälan.

Bland insatser som genomförts under året som gått kan nämnas att Allmänna råd (SÄIFS 1996:8) om hantering av brandfarliga vätskor och gaser vid bensinstationer har upphävts och ersatts med en handbok. Handboken, som publiceras elektroniskt, har tagits fram efter samråd med Svenska Petroleum Institutet. Åtgärden innebär en minskning av företagens administrativa kostnader med drygt 70 miljoner kr för produktområdet. Även SRV:s föreskrifter och allmänna råd (SÄIFS 2001:2) om brandfarliga gaser och vätskor i husvagnar, husbilar, maskinvaror kommer att upphävas i april

2009. Med detta undviks en viss dubbelreglering i förhållande till Vägverkets regler. Genom denna åtgärd minskas företagens administrativa kostnader med närmare 1,7 miljoner kr.

Skr. 2008/09:206

3.4.5 Socialdepartementet

Inom Socialdepartementets ansvarsområde är det i huvudsak reglering på områdena hälso- och sjukvård, läkemedel, alkohol, tobak, narkotika, hälsofarliga varor och socialförsäkring som berörs av förenklingsarbetet. Områdena godkännande av läkemedel, medicin-teknik och kosmetika regleras till största delen av EG-rätt medan departementets övriga områden främst består av nationella regler.

Försäkringskassan, Läkemedelsverket, Socialstyrelsen och Statens folkhälsoinstitut är de myndigheter under departementet som har haft i uppdrag att bistå i förenklingsarbetet. Nämnda myndigheter har haft en stor del i arbetet.

Regelförenklingsarbetet utgör en naturlig del i Socialdepartementets löpande arbete. Departementet försöker se till att synpunkter hämtas in från berörda företag och organisationer. Avsikten är att möjligheter till regelförenklingar bättre ska kunna identifieras när nya författningsförslag tas fram. För departementets del handlar det pågående regelförenklingsarbetet till stor del om att förtydliga det regelverk som finns då ett förtydligt regelverk kan bidra till att minska de administrativa kostnaderna och underlätta för företagen i deras vardag.

På alkoholområdet har flera av de mest kostsamma kraven för företagen, t.ex. ansökan om tillfälliga serveringstillstånd, varit föremål för utredning i Alkohollagsutredningen. Utredningen lämnade sitt betänkande *En ny alkohollag* (SOU 2009:22) i mars 2009, där det finns flera förslag som innebär förenklingar och som tillgodoser restaurangbranschens önskemål. Detta gäller t.ex. reglerna för cateringstillstånd, gemensamma serveringsutrymmen, anordnande av mässor och lättnader i kraven på köksutrustning, liksom ett mer flexibelt system för sanktioner. Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

I sitt arbete med regelförenkling har Statens folkhälsoinstitut sedan förra rapporteringen prioriterat arbetet med handboken för tobakslagen (1993:581) samt utvecklingen av ett databaserat tillståndregister. Myndigheten har lagt sitt fokus på detta i avvaktan på att de stora utredningar som pågår på alkohol- och tobaksområdet lämnar sina betänkanden.

Försäkringskassans fokus har legat på det stora förändringsarbetet av den interna organisationen som pågår för att i förlängningen kunna erbjuda bättre service till kund och kortare handläggningstider för sina ärenden. Myndigheten räknar med att ändrade arbetssätt kommer att kunna bidra till att företagen kan sänka sina administrativa kostnader. Den enskilda fråga som Försäkringskassan, ur ett regelförenklingsperspektiv för företagare, bedömer som mest prioriterad avser den fråga som utreds av Socialdepartementet och som avser om historisk inkomst ska kunna utgöra beräkningsunderlag för dagersättningar.

Den administrativa kostnaden för företagen till följd av det nuvarande kravet att ge in inkomstunderlag till Skatteverket har i mätningarna bedömts till ca 4,9 miljoner kr.

Den uppgift för arbetsgivarna som inom Försäkringskassans område, enskilt, utgör den mest administrativt kostsamma är handläggning av blanketten Anmälan av arbetsskada, personskada (FK 9210) som har sin grund i bestämmelser i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring. Kostnaden, som enligt Tillväxtverkets mätningar uppgår till 64,5 miljoner kr, består främst i att blanketten är omfattande och tidskrävande att fylla i samt att det rör sig om en relativt stor population. Blanketten skickas in till Försäkringskassan som sänder uppgifterna vidare till Arbetsmiljöverket som, i sin tur, använder sig av uppgifterna för statistik när det gäller arbetsskador. Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket har under år 2008 diskuterat möjligheterna att åstadkomma förenklingar genom digital webbaserad informationsöverföring avseende uppgifterna i blanketten.

3.4.6 Finansdepartementet

Inom Finansdepartementets ansvarsområde har förenklingsarbetet fortsatt koncentrerats kring ett antal regelområden av stor betydelse för företagen, nämligen skatte-, tull-, finansmarknads- och statistikområdena samt offentlig upphandling. I detta arbete har Skatteverket, Tullverket, Kronofogdemyndigheten, Finansinspektionen och Statistiska centralbyrån en stor del

Förutsättningarna för regelförenkling inom några av departementets regelområden har förändrats markant sedan hösten 2008 till följd av den internationella finansorn och den internationellt fördjupade lågkonjunktur som följt. Både finansoro och lågkonjunktur gör förenklingsläget i vissa delar av departementets ansvarsområde både osäkert och svårbedömt. Finanskrisen har bl.a. inneburit att statens roll har förändrats samt att arbetet med finansiell reglering och tillsyn nu omprövas på olika nivåer. Ett aktuellt förslag finns från den s.k. de Larosièregruppen om ett ramverk för en mer välfungerande och sammanhållen struktur för finansiell reglering och tillsyn inom EU. Förslaget har fått EG-kommissionens stöd samt har mottagits väl av både myndigheter och marknadsaktörer. Ett genomförande kommer att påverka regelförenklingsarbetet på finansmarknadsområdet.

Förenklingsarbetet inom departementens ansvarsområde sker efter flera olika spår. Under året som gått har förenklingsförslag som lämnats av näringslivsorganisationer analyserats. Vid överväganden kring dessa förslag och övriga förenklingsmöjligheter har en avvägning gjorts mot andra politiska mål och prioriteringar såsom t.ex. statsfinansiella mål, kampen mot fusk, svartarbete och penningtvätt, stabilitet på finansmarknaderna m.m. Förenklingsförslag från näringslivet och resultaten av Tillväxtverkets genomförda mätningar och uppdateringar, har legat till grund för flera förslag, främst inom områdena tull och utrikeshandel, finansmarknad och statistik. En viktig del i inriktningen av arbetet är också att medverka i och motverka över- samt detaljreglering i EG-reglering samt att vara

återhållsam med svensk särreglering. På myndighetsnivå utgör ett ökat användande av elektroniska tjänster och förenklat uppgiftslämnande en betydande del.

Finansdepartementets regelområden är i hög grad styrda av EU. Av de uppmätta administrativa kostnaderna på skatte-, finansmarknads- och statistikområdet är 46, 88 respektive 98 procent hänförliga till EG:s regelverk. För att nå framgång på nationell nivå krävs det därför att fler och mer konkreta förenklingsförslag framkommer som en följd av EG-kommissionens och Europeiska rådets ambitioner att minska den administrativa bördan med 25 procent till 2012.

Positivt i sammanhanget är att fyra av departementets regelområden ingår i de 13 prioriterade områden där EU-mätningar genomförts under 2008, nämligen skattelagstiftning (moms), statistik, finansiella tjänster samt offentlig upphandling. Bland de förenklingsförslag som processats inom ramen för detta arbete och som kommer att få stor betydelse för förenklingsarbetet på nationell nivå, kan nämnas en översyn av momsdirektivet, moderniserad tulllagstiftning, e-tjänster och förenklingen av uppgifterna om varuhandeln inom EU, Instrastat.

Huvuddelen av förenklingsarbetet inom departementets ansvarsområde avser pågående och planerade åtgärder som fördjupats och konkretiserats sedan den senaste redovisningen. Under 2008 har Finansinspektionen arbetat vidare med den översyn av rapporteringsföreskrifter som påbörjades under 2007 och utvärderat den periodiska rapporteringen av kvantitativa uppgifter. Detta har resulterat i att 30 procent av den totala rapporteringen för kreditinstitut, försäkringsbolag och värdepappersbolag har tagits bort. Utöver detta har också periodiciteten i rapporteringen setts över för de mindre företagen.

På skatteområdet har regeringen presenterat ett antal nya förenklingsåtgärder i budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1). Som exempel kan nämnas enklare regler för återföring av periodiseringsfond, lättnader i skyldigheten att lämna kontrolluppgifter för betalningar till och från utlandet och höjt schablonbelopp i den s.k. förenklingsregeln i fåmansföretagsreglerna. På myndighetsnivå fortsätter Skatteverkets arbete med att utveckla befintliga och nya e-tjänster inom det skatteadministrativa området. Vid 2009 års taxering ska det bl.a. bli möjligt för aktiebolag att lämna hela inkomstdeklarationen och deklaraationsbilaga K10 elektroniskt.

På statistikområdet har Statistiska centralbyrån under 2008 gått igenom alla statistikprodukter för privata näringsidkare och tagit fram förenklingsförslag som ger en minskad uppgiftslämnarkostnad på 25 procent i varje enskild undersökning. Den åtgärd som ger den största förändringen på statistikområdet är förenklingen av uppgifterna om varuhandel inom EU, Instrastat, som varit ett område som EG-kommissionen under våren 2008 föreslagit som en s.k. Fast Track Action. Förenklingen innebär att 3 000 färre företag behöver rapportera uppgifterna, vilket medför en väsentlig minskning av de administrativa kostnaderna.

Regelgivningen gentemot företag inom departementets område handlar främst om bestämmelser som berör huvudmän för fristående skolor och förskolor samt s.k. kompletterande utbildningar på gymnasial eller eftergymnasial nivå. De fristående skolorna regleras i skollagen (1985:1100) och i förordningen (1996:1206) om fristående skolor och de kompletterande utbildningarna i förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar. I övrigt riktar sig lagar och förordningar på departementets område främst till det offentliga skolväsendet. En del av dessa bestämmelser gäller dock även de fristående skolorna. Det rör sig då huvudsakligen om regler som styr undervisningen i skolorna. I sammanhanget bör beaktas att, även om huvudmännen för de fristående skolorna är enskilda företag, bekostas deras verksamhet i allt väsentligt av allmänna medel.

Utbildningsdepartementet har inte längre någon myndighet som är direkt berörd av regeringsbeslutet om uppdrag att ta fram underlag till regeringens handlingsplan för regelförenkling.

Regelgivningen på utbildningsområdet syftar till att säkerställa främst elevernas rättssäkerhet och alla elevers rätt till en likvärdig utbildning. Utgångspunkten för inriktningen och arten av regelförenklingsarbetet är att arbetet ska bedrivas inom ramen för detta syfte.

3.4.8 Jordbruksdepartementet

Jordbruksdepartementets regelförenklingsarbete innefattar översyn av lagar, förordningar och föreskrifter samt ett mer allmänt arbete med att förenkla de administrativa processerna för företag och företagare inom de gröna näringarna. Inom departementet hanteras frågor rörande jord- och skogsbruk, fiske, rennärning, samefrågor, djurskydd, livsmedel samt jakt och viltvård. En övervägande del av jordbruks-, livsmedels- och fiskelagstiftningen bygger på EG-lagstiftning, varför arbetet med att påverka och förbättra denna är ett prioriterat område.

Regelförenklingsarbetet kommer att vara en högt prioriterad fråga som Jordbruksdepartementet kommer att driva under det svenska ordförandeskapet 2009. Sverige har tillsammans med ett antal andra medlemsstater tagit fram en bruttolista på möjliga förenklningar inom jordbruksområdet som EG-kommissionen och rådet kommer att behandla framgent. Förenklingsarbetet kommer också att behandlas vid flera av de konferenser som anordnas under ordförandeskapet, t.ex. konferensen för de utbetalande myndigheterna och chefsveterinärskonferensen.

En stor del av informationskraven inom Jordbruksdepartementets ansvarsområde återfinns på livsmedelsområdet. Regelförenklingsarbetet på livsmedelsområdet fokuserar främst på krav på spårbarhet, HACCP, märkning, godkännande av livsmedelsanläggning samt kostnader för att bistå myndigheten vid offentlig kontroll. Informationskraven på livsmedelsområdet är till 100 procent baserad på EG-lagstiftning, varav huvuddelen utgörs av direkt gällande krav

(EG-förordningar). De möjligheter som finns att åstadkomma förändringar är därför dels att se över tillämpningen och tolkningen av gemenskapsrätten, dels att arbeta för regelförenkling vid EU-förhandlingar om kommande lagstiftning samt att utnyttja de möjligheter till undantag och förenkling som finns i EG-förordningarna. Livsmedelsverket har valt att fokusera på tolkningen och tillämpningen av regelverket eftersom detta är den väg som verket snabbast kan påverka.

Ett exempel på detta är tillämpningen av regelverket om spårbarhet, som innebär stora kostnader för företagen. Regleringen är målstyrd och det kan därför finnas flera olika möjligheter för företagen att uppfylla lagstiftningens krav. Livsmedelsverket har därför sett över tillämpningen av regelverket och har i december 2008 publicerat ett dokument där kravet på spårbarhet och hur detta uppfylls på enklaste sätt beskrivs. Syftet är att skapa en basnivå för tillämpningen av spårbarhetskraven.

Även på jordbruksområdet är informationskraven till stor del, 98 procent, baserad på EG-lagstiftning. Jordbruksverkets förenklingsarbete sker inom områdena djurverksamhet, jordbrukarstöd, kontroll och tillsyn, miljöersättningar och landsbygdsutveckling, marknadsfrågor samt kundservice. Ett område med stort förenklingsbehov och som utgör en stor andel av kostnaderna inom jordbrukssektorn är märkning, registrering och journalföring av djur. Av denna anledning har regeringen till kommissionen föreslagit ett antal åtgärder för att förenkla detta område. Bl.a. föreslås att djurhållare som skickar djur till slakterier inte ska behöva rapportera denna händelse till den centrala djurdatabasen (CDB) då tillförlitlig information rapporteras av slakterierna. Kommissionen har tillsatt en utredning som vidare analyserar frågan.

Det skogliga området är omgärdat av ett väsentligt mindre omfattande regelverk och informationskraven utgörs till drygt 99 procent av nationellt beslutade krav. En viktig åtgärd som innebär en mycket stor minskning av företagens administrativa kostnader är avskaffandet av kravet på att upprätta en skogs- och miljöredovisning fr.o.m. den 1 januari 2009. Denna åtgärd väntas kraftigt reducera uppgiftslämnarbördan för skogsbruksföretag. Arbetet är också inriktat på att förenkla rutiner och göra information och tjänster mer tillgängliga. En sådan åtgärd är att Skogsstyrelsen med start i november 2008 har infört nya enhetliga rutiner bl.a. e-tjänst för avverkningsanmälan via skogsägarportalen och en ny förbättrad version av det standardiserade formatet för avverkningsanmälningar, e-Avverka.

På fiskeområdet baseras en stor del, 97 procent, av informationskraven på EG-lagstiftning, varav en relativt stor andel utgörs av direkt gällande krav (EG-förordningar). På grund av den allvarliga situationen för många fiskbestånd förväntas den administrativa bördan på fiskerinäringen framöver att öka genom beslut om nya EG-förordningar. Den största delen av den administrativa bördan genereras av fiskerikontrollen. Yrkesfiskets skyldighet att rapportera sitt fiske sker i dag till allra största delen manuellt. Fiskeriverket har därför prioriterat arbetet med att införa elektronisk loggbok från och

3.4.9 Miljödepartementet

I Miljödepartementets arbete med regeländringar ingår som en naturlig del att beakta och ta hänsyn till konsekvenser för företag med anledning av administrativa krav och kostnader. En kontinuerlig översyn av regelverken sker även på myndighetsnivå i syfte att förenkla för företagen. Många åtgärder från myndigheterna avser också enklare handläggning och bättre tillgänglighet av information, t.ex. genom införande av e-tjänster av olika slag.

Regelförenklingsarbetet på departementets ansvarsområde rör i huvudsak två områden, miljöområdet samt bygg- och fastighetsområdet. På miljöområdet bedöms de största kostnaderna för företagen uppkomma i samband med miljöfarlig verksamhet och tillståndsprövningen av sådan verksamhet. Då ett flertal förslag med denna inriktning har inkommit från näringslivet, är dessa frågor fortsatt prioriterade i regelförenklingsarbetet. Ett exempel på en åtgärd för att förenkla tillståndsprövningen är att de särskilda kraven för provning av vissa täkter enligt 9 kap. 6 a § miljöbalken (1998:808) tas bort. Lagförslaget förväntas kunna träda i kraft den 1 augusti 2009. Vidare utreds möjligheterna till förenklade rapporteringskrav för täkter genom att s.k. produktionsavgifter i stället lämnas inom ramen för miljörapportering.

På miljöområdet baseras närmare 94 procent av informationskraven på EG-lagstiftning. Ändringar av ett flertal EG-rättsakter pågår eller har nyligen genomförts, t.ex. EG:s ramdirektiv för avfall. Genom att ta tillvara möjligheterna till regelförenkling vid införlivandet av ramdirektivet för avfall kommer de administrativa bördorna både inom näringslivet och på myndigheter att kunna minskas. Arbetet kommer bland annat innefatta ökade möjligheter till undantag för vissa typer av avfall såsom naturligt icke-farligt material från jordbruk och skogsbruk. Även förenklingar vad gäller krav på tillstånd för olika typer av avfallshantering kommer att kunna genomföras t.ex. att det inte krävs tillstånd för att ta emot och lagra avfall i butiker. För närvarande bereds också ett förslag om att det endast ska krävas registrering i stället för tillstånd för transport av avfall inom Sverige.

Tidigare genomförda genomgångar har visat att Sverige endast undantagsvis ställer högre krav i de svenska regelverken på miljöområdet än vad EG-direktiven kräver. Det är dock viktigt att använda de möjligheter till förenklingar och undantag som medges enligt olika EG-direktiv. Vid genomförandet av det s.k. batteridirektivet (2006/66/EG) i svensk lagstiftning utnyttjades möjligheten till att undanta producenter som endast släpper ut mindre mängder batterier på marknaden under ett år. Vidare har producenternas rapporteringskrav till Naturvårdsverket minskat från fyra gånger till en gång per år.

På bygg- och fastighetsområdet är en mycket stor del, drygt 99 procent, av informationskraven nationellt beslutade, med endast en

mindre del som är baserad på EG-lagstiftning. En fortsatt prioriterad åtgärd är att förenkla och förtydliga bestämmelserna i plan- och bygglagstiftningen. För närvarande bereds omfattande förändringar av plan- och bygglagstiftningen mot bakgrund av de sammanlagt över 250 förslag som lämnats från flera utredningar. Avsikten är att de nya bestämmelserna ska leda till en effektivisering, förtydliganden samt förenklingar inom plan- och byggområdet.

En åtgärd som syftar till att underlätta utbyggnaden av vindkraft är att kravet på bygglov tas bort i de fall ett vindkraftverk omfattas av tillstånd enligt miljöbalken. Kravet på detaljplan föreslås endast gälla om det råder en stor efterfrågan på mark för bebyggelse eller anläggningar. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2009. Sammantaget bedöms inriktningen och arten av det regelförenklingsarbete som bedrivs av Miljödepartementet väsentligt kunna bidra till regeringens mål att minska företagens administrativa kostnader med minst 25 procent till hösten 2010.

3.4.10 Näringsdepartementet

De regelverk som Näringsdepartementet ansvarar för och som har stor betydelse för företag återfinns främst inom energi-, transport-, infrastruktur-, kommunikations- och konkurrensområdet. Det kan konstateras att det finns rättsområden som andra departement ansvarar för och som i hög grad berör Näringsdepartementet, exempelvis associationsrätt, immaterialrätt, skatterätt och miljö rätt. Regelverken inom Näringsdepartementets ansvarsområde har sitt ursprung både i nationell lagstiftning och EG-lagstiftning.

En prioriterad uppgift är att även på annat sätt än genom förändring i lagstiftning underlätta för företag. En åtgärd som har efterfrågats av företagen är minskat uppgiftslämnande och att myndigheter i större utsträckning samordnar inhämtandet av informationen från företagen. Regeringen gav i september 2008 Bolagsverket i uppdrag (N2007/8915/MK) att ta fram ett förslag till hur företagens uppgiftslämnande till statliga myndigheter kan minska. Syftet är att i förlängningen minska de administrativa kostnaderna för företagen. Bolagsverket har i april 2009 överlämnat en rapport med förslag. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Det regelförenklingsarbete som bedrivs på departementet och myndigheterna är brett så till vida att det omfattar flera områden. För att nå framgång i arbetet krävs ett nära samarbete mellan departement, myndigheter och näringsliv samtidigt som ett sektorsövergripande synsätt är nödvändigt för att alla aspekter som kan påverka företagens arbetsförutsättningar ska kunna beaktas. Med utgångspunkt från myndigheternas centrala vikt i arbetet och givet den korta tid som återstår tills det att målet ska vara uppnått, har tilläggsuppdrag givits till ett antal myndigheter inom energi- och transportområdet. Uppdraget har varit att identifiera förenklingsförslag utifrån databasen Malin som kan leda till minst 25 procents sänkning av de administrativa kostnaderna inom det område som myndigheterna verkar. Förslag som går längre än 25 procent är välkomna eftersom

nya administrativa kostnader tillkommer på grund av hög lagstiftningsaktivitet på EG-nivå. Tilläggsuppdragen har rapporterats in och bereds nu på departementet.

Ett omfattande regelförenklingsarbete bedrivs av Post- och telestyrelsen (PTS) inom kommunikationsområdet. PTS arbetar bland annat med att förenkla företagens tillämpning av regelverket rörande cookies. Åtgärden har efterfrågats av näringslivet och genomförandet har påbörjats under december 2008 och beräknas vara slutfört under 2009. Tiden som företag behöver lägga ner beräknas kunna halveras vilket kan innebära en minskning på ca 90 miljoner kr i administrativa kostnader.

Inom energiområdet väntas ett riksdagsbeslut under våren 2009 som innebär att elnätstarifferna ska granskas på förhand i stället för i efterhand. Det medför bland annat att transparensen för regleringen av elnätstariffer kommer att öka, vilket bör resultera i färre överklaganden än i dag. Dessutom inrättas ett enklare inrapporteringsförfarande. De administrativa kostnaderna minskar med ca 230 miljoner kr. Energimarknadsinspektionen har den 29 januari 2009 beslutat att upphöra med tillämpningen av Nätnyttomodellen, varför uppgiftsinsamlingen minskar avsevärt. Fram till 2012 avser inspektionen att reglera nättarifferna med hjälp av övrig information som nätföretagen rapporterar in, t.ex. årsrapporter. Systemet med att granska elnätstarifferna på förhand grundar sig på Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphörande av direktiv 96/92/EG.

Regeringen har beslutat att från den 1 januari 2010 avskaffa kravet på yrkestrafikmärke. Vägverket har lämnat ett förslag att även slopa kravet på kontrollmärke. Avsikten är bland annat att förenkla för företag inom transportsektorn och åtgärden beräknas ge mellan 61 – 74 miljoner kr i minskade administrativa kostnader. Vägverket föreslår vidare en mer generös tillämpning vid uppsättande av vägmärken för vägvisning till företag och inrättningar. Åtgärden har efterfrågats av näringslivet och är främst en företagervänlig åtgärd men innebär även förenkling av förfarandet och ger snabbare besked till företagen.

3.4.11 Integrations- och jämställdhetsdepartementet

Av de regelområden som Integrations- och jämställdhetsdepartementet ansvarar för är det i första hand områdena som rör jämställdhet respektive konsumentskydd som berörs av arbetet med regelförenkling. Inom jämställdhetsområdet är det främst regler om aktiva åtgärder som berör företag. Dessa regler återfinns sedan den 1 januari 2009 i diskrimineringslagen (2008:567). Vid samma tidpunkt tillkom en ny myndighet, Diskrimineringsombudsmannen (DO), som bl.a. övertog uppgifter från numera avvecklade Jämställdhetsombudsmannen (JämO). DO och Konsumentverket är de av departementets myndigheter som omfattas av regelförenklingsarbetet.

Administrativa regler som berör företagare återfinns även i lagstiftningen inom konsumentskyddsområdet. Det rör sig bl.a. om före-

skrifter om informationsskyldighet vid marknadsföring, krav på prisuppgifter, krav på att varor ska vara säkra, förbud mot att tillhandahålla vissa farliga varor och en skyldighet att återkalla sådana varor, en skyldighet att märka varor och att ställa säkerhet. En övervägande del av lagstiftningen på konsumentskyddsområdet genomför EG-lagstiftning, varför utrymmet för regelförenkling på nationell nivå i viss mån kan ses som något begränsat. På EU-nivå pågår för närvarande förhandlingar av ett direktiv om konsumenträttigheter. Kommissionen föreslår en hög gemensam konsumentskyddsnivå genom fullständig harmonisering av de delar av konsumentavtalsrätten som har relevans för den inre marknaden. Syftet är att underlätta för företagen att erbjuda sina produkter på den inre marknaden samt främja konsumenternas förtroende för gränsöverskridande handel. Sverige avser att intensivt arbeta vidare med frågan under sitt ordförandeskap.

I den nya diskrimineringslagen finns vissa åtgärder som innebär viss regelförenkling för företagen bl.a. när det gäller bestämmelser om aktiva åtgärder. Det tidigare kravet på arbetsgivare att göra årliga lönekartläggningar, årliga handlingsplaner för jämställda löner och jämställdhetsplaner har numera ändrats så att detta i stället ska göras vart tredje år. Skyldigheten att upprätta sådana planer gäller numera arbetsgivare som vid senaste kalenderårsskifte sysselsatte färre än 25 arbetstagare i stället för tio som tidigare. Ändringen innebär att det antal företag som omfattas av skyldigheten att upprätta planer halveras. Vidare har vissa förenklingar åstadkommit för företagen genom att de i frågor som rör diskriminering numera endast behöver vända sig till en myndighet, Diskrimineringsombudsmannen, i stället för som tidigare till flera olika myndigheter (ombudsmän).

Den nya marknadsföringslagen trädde i kraft den 1 juli 2008. Genom den nya lagen genomförs EG-direktivet (2005/29/EG) om otillbörliga affärsmetoder. Lagen innebär viss regelförenkling för företagen, bl.a. i form av ett slopande av viss informationsskyldighet och en större frihet för näringsidkare att bestämma när prisinformation ska anges vid marknadsföring. Dessutom har fler uttryckliga förbud införts, vilket torde minska generalklausulens betydelse och öka förutsebarheten för näringsidkare.

Konsumentverket har genomfört vissa åtgärder för att underlätta för företagen, bl.a. genom att ta fram två vägledningar, en om prisinformation och en om systematiskt säkerhetsarbete för konsumenttjänster. Konsumentverket kommer närmast att ändra sina föreskrifter om paketresor (KOVFS 1993:3) så att krav på de företag som berörs av föreskrifterna att skicka in broschyrer och kataloger till myndigheten slopas. Även riktlinjerna för varudeklarationer av begagnad personbil (KOVFS 2002:1) ändras. Den ändringen innebär att beloppet om 15 000 kr höjs till 30 000 kr när det gäller krav på att tillhandahålla vissa uppgifter. Det betyder att antalet bilar för vilka vissa uppgifter ska lämnas minskar betydligt.

3.4.12 Kulturdepartementet

Inom Kulturdepartementets ansvarsområde är det särskilt inom områdena kultur och medier som det finns regler som har betydelse för företag. På kulturområdet, som omfattar bland annat museer, bildkonst, litteratur, film, arkitektur, teater och dans, finns framför allt flera stödförordningar som är av betydelse för företag. På medieområdet, som bland annat omfattar frågor om digital radio, radio och TV i allmänhetens tjänst, presstöd och åtgärder mot skadliga inslag i massmedierna, finns de flesta reglerna med betydelse för företag i radio- och TV-lagen (1996:844). Radio- och TV-lagen reglerar programföretagens sändningar av radio och TV. Radio- och TV-verket (RTVV) är den av departementets myndigheter som deltar i regelförenklingsarbetet. RTVV arbetar främst med att förenkla ansöknings- och tillståndsförfaranden för radio- och televisionssändningar.

Kulturdepartementet har i första hand inriktat sitt regelförenklingsarbete på medieområdet och radio- och TV-lagen. Det är nästan uteslutande i den lagen, som innehåller bestämmelser om bland annat tillståndsgivning, sändningarnas innehåll samt granskning och tillsyn, som det kan finnas behov av regelförenklingar. Lagen ändrades på ett flertal punkter den 1 februari 2008. Regeringen tillsatte också under 2007 två olika utredningar med uppdrag att se över radio- och TV-lagen i olika delar. 2007 års utredning om kommersiell radio föreslår i betänkandet *Kommersiell radio nya sändningsmöjligheter* (SOU 2008:96) bl.a. att kraven på sändning av eget eller lokalt material tas bort och lämnar förslag som innebär lättnader i sponsningsreglerna.

AV-utredningen föreslår i betänkandet *En ny radio- och TV-lag* (SOU 2008:116) bl.a. att den nuvarande radio- och TV-lagen ersätts med en ny lag av en mera förenklad och översiktlig natur och vidare föreslås vissa förenklingar när det gäller reklamreglerna. Förslagen underlättar för företagen i deras vardag. Betänkandena bereds för närvarande i Regeringskansliet och en proposition avses lämnas till riksdagen under 2009. Public serviceutredningen föreslog i betänkandet *Kontinuitet och förändring* (SOU 2008:64) bl.a. att företag och statliga myndigheter i stället för att betala en TV-avgift för varje påbörjad grupp om tio TV-mottagare ska betala en enda avgift för samtliga TV-mottagare som de innehar. Betänkandet bereds och arbetet är inriktat på att en proposition ska lämnas till riksdagen i maj 2009.

På EU-området är det främst olika stödprogram och stödformer som berör Kulturdepartementets område. Mycket har gjorts på senare år för att det ska bli enklare att söka bidrag genom kulturprogrammet. Departementet bedömer att fler förenklingar inte är aktuella under den innevarande programperioden som löper fram till och med 2013.

3.4.13 Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsmarknadsdepartementet hanterar frågor om arbetsrätt, arbetsmiljö och arbetsmarknad. Den övervägande delen av de

administrativa kostnaderna för de regelverk departementet och dess myndigheter ansvarar för har en koppling till EG-rätt. Det nu sagda innebär att mycket betydande delar av de regler som genererar administrativa kostnader inte kan ändras genom nationella beslut. En viktig del i förenklingsarbetet är därför att diskutera vilka förenklingar som kan uppnås på EU-nivå och att motverka att ny EG-lagstiftning genererar administrativa kostnader. I ett flertal direktivförhandlingar på det arbetsrättsliga området driver departementet att eventuellt nya EG-regler utformas så att administrativa kostnader undviks.

Informationskrav på arbetsrättsområdet handlar sällan om arbetsgivares kontakter med eller informationsöverföring till myndigheter, utan är mer inriktade på förhållandet mellan arbetsgivare och anställd och/eller facklig organisation. Inget av de tio mest kostsamma informationskraven innebär någon kontakt med myndigheter.

Regeringen har tydligt angett att *den svenska modellen* – där arbetsmarknadens parter har ett centralt ansvar för vilka villkor som ska gälla på arbetsmarknaden och den *arbetsrättsliga lagstiftningen*, fungerar väl och ska upprätthållas. Att stora delar av den arbetsrättsliga lagstiftningen är dispositiv till förmån för kollektivavtal gör att lagstiftningen kan anpassas till bransch- och företags specifika behov. I linje med ovan nämnda utgångspunkt, har det inte föreslagits några ändringar i centrala arbetsrättsliga författningar såsom lagen (1982:80) om anställningsskydd (LAS) och lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL). Flera av de förslag som lämnats av företagens intresseorganisationer beträffande LAS och MBL är av den karaktären att de skulle medföra sådana ändringar och leda till minskat skydd för enskilda arbetstagare eller ändra balansen i förhållandet mellan parterna. Vissa av de regler som det föreslagits ändringar i är också baserade på EG-rätt.

Förenklingsarbetet på departementet inriktas i huvudsak på tre områden; arbetsmiljöområdet, semesterlagen (1977:480) samt övriga ledighetslagar. Vad gäller arbetsmarknadsområdet har departementet inriktat förenklingsarbetet på regelverken för de arbetsmarknadspolitiska insatserna. Även på detta område måste förenklingssträvandena vägas mot regeringens målsättningar i övrigt, t.ex. i fråga om effektivare administration för minskat fusk och felaktiga utbetalningar. Flera av de arbetsmarknads- och jobbpolitiska insatserna riktar sig till arbetsgivare i syfte att stimulera deras vilja att anställa arbetslösa personer, t.ex. nystartsjobb och lönebidrag för personer med funktionshinder. För att möta det försämrade konjunkturen räknar regeringen med att antalet platser i insatserna kommer att tredubblas under de närmaste åren. Inriktningen på förenklingsarbetet är att skapa regelverk som är enkla och förståeliga och därmed minimera företagens administrativa börda.

Arbetsmiljöverket har i många år arbetat systematiskt med att minska antalet regler och förtydliga regelstrukturen. Under perioden 1997–2007 har antalet författningar nästan halverats och antalet paragrafer minskat till en tredjedel. Under 2008 har antalet författningar minskat med ytterligare sju stycken. I samverkan med arbetsmarknadens parter pågår ett arbete med att förtydliga strukturen i verkets hela föreskriftssamling. Översynen syftar till att underlätta överblick-

barheten och göra det enklare att hitta och tillämpa relevanta regler. Under 2008 har de administrativa kostnader som har sitt ursprung i Arbetsmiljöverkets regelverk minskat med sammanlagt 126 miljoner kr, framför allt genom revidering av föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete. De nya åtgärder som tillkommit sedan handlingsplanen 2007 och som innebär en förändring av företagets vardag är åtgärderna Inrättande av en svarstjänst, Tydliga regler och Förbättrad information om reglerna.

Skr. 2008/09:206

4 Regelförenkling inom EU

4.1 Regelförenkling – en viktig del av Lissabonstrategin

Regelförenkling är en viktig del av Lissabonstrategin för att nå ökad konkurrenskraft för EU:s företag. I slutsatserna från Europeiska rådets möte i mars 2007 betonas att en minskning av företagens administrativa kostnader är en viktig åtgärd för att stimulera Europas ekonomi, särskilt genom dess återverkningar för små och medelstora företag. Europeiska rådet enades om målsättningen att företagens administrativa kostnader hänförliga till EG:s regelverk bör minskas med 25 procent till 2012. Fram till våren 2009 har 24 av 27 medlemsstater satt motsvarande ambitiösa mål på nationell nivå.

I bl.a. kommissionens arbetsprogram för 2009, i den s.k. *Economic Recovery Plan* som presenterades mot slutet av 2008 och i det s.k. *Key Issues Paper* våren 2009, som är ett inspel från Konkurrenskraftsrådet till Europeiska rådet, framhålls att med beaktande av den finansiella krisen och den ekonomiska situationen är behovet av regelförenkling för att stärka konkurrenskraften viktigare än någonsin.

4.2 Viktiga delar i regelförenklingsarbetet på EU-nivå

4.2.1 Det rullande förenklingsprogrammet

Kommissionen presenterade hösten 2005 sitt första rullande förenklingsprogram, som därefter har uppdaterats med nya initiativ under 2006–2009. Det finns för närvarande ca 185 förenklingsinitiativ inom ramen för programmet. Förslagen är hänförliga till en rad olika områden, alltifrån transportfrågor och jordbruksfrågor till det bolagsrättsliga området.

Kommissionen har hittills lagt fram förenklingsförslag avseende 132 av initiativen i det rullande förenklingsprogrammet och har själv antagit 75 av dem. Ett stort antal av de initiativ som beslutats av kommissionen är lagstiftningsförslag som kräver godkännande av Europaparlamentet och rådet. Den återstående delen är rättsakter som kommissionen kan besluta om. Rådet och Europaparlamentet hade till årsskiftet 2008/2009 endast antagit 39 lagstiftningsförslag. 50 förslag låg då fortfarande och väntade på beslut inom ramen för medbeslutandeförfarandet. Kommissionen avser att presentera 33 nya förenklingsinitiativ inom ramen för det rullande förenklingsprogrammet under 2009.

4.2.2 Åtgärdsprogrammet för minskning av de administrativa kostnaderna

Skr. 2008/09:206

Processen att minska de administrativa kostnaderna hänförliga till EG:s regelverk sker i flera steg. Kommissionen har låtit genomföra mätningar av företagens administrativa kostnader inom 13 prioriterade områden. Dessa områden omfattar totalt 42 rättsakter som bedömts stå för ca 80 procent av företagens administrativa kostnader. Mätningarna blev klara mot slutet av 2008 och indikerar att de administrativa kostnaderna på de områden som mätts uppgår till ca 115–130 miljarder euro. I tabell 6 framgår hur kostnaderna fördelar sig på de olika områdena.

Tabell 6. Översikt över de administrativa kostnaderna i de prioriterade områdena

Prioriterade områden	Uppskattad spännvidd i de administrativa kostnaderna (i miljoner euro)
Arbetsmiljö/arbetsförhållanden	4 000–5 000
Finansiella tjänster	1 150–1 400
Fiske	75–85
Jordbruk och jordbruksstöd	3 900–4 400
Livsmedelssäkerhet	5 400–5 800
Läkemedelslagstiftning	910–930
Miljö	680–900
Offentlig upphandling	200–280
Samordnings- och regionalpolitik	860–1 100
Skatt och tull	72 000–80 000
Statistik	650–970
Transport	3 000–3 100
Årsredovisning/bolagsrätt	22 500–26 500
TOTALT	115 325–130 465

Kommissionen lanserade i avvaktan på slutförandet av mätningarna, i två omgångar, våren 2007 respektive våren 2008, totalt 21 s.k. *fast-track actions*. Syftet med dessa snabbspårsåtgärder är att få en snabb minskning av företagens administrativa kostnader på totalt ca 2,3 miljarder euro. Kommissionen har dessutom lanserat ett antal minskningsförslag avseende 16 av de 42 ovan åsyftade rättsakterna. Efter att mätningarna har slutförts har kommissionen utlovat att nya förslag för att minska företagens administrativa kostnader ska presenteras under 2009. Kommissionen har själv uppskattat minskningspotentialen i liggande och kommande minskningsförslag till ca 30 miljarder euro.

Det kan i sammanhanget nämnas att den rådgivande högnivågruppen av oberoende intressenter för minskning av

administrativa kostnader under ledning av Edmund Stoiber, som kommissionen inrättade i augusti 2007, avgav under år 2008 flera yttranden kring hur arbetet med att minska företagens administrativa kostnader bör fortskrida. Kommissionen har även haft samråd med andra externa intressenter och har t.ex. tagit emot 237 förslag, via den för ändamålet inrättade webbplatsen samt rapporter och brev, om hur de administrativa kostnaderna skulle kunna minskas. Kommissionen har hittills valt att arbeta vidare med 27 av dessa idéer om hur kostnaderna kan minskas.

Kommissionen har meddelat att åtgärdsprogrammet för minskning av företagens administrativa kostnader kommer att utvidgas med ytterligare 30 rättsakter utöver de ursprungliga 42 rättsakterna som har varit föremål för mätningar.

4.2.3 Arbetet med konsekvensutredningar vid regelgivning

Arbetet med att förbättra konsekvensutredningarna av ny lagstiftning på EU-nivå fortsätter. Som ett led i detta arbetet inrättade kommissionen i november 2006 en konsekvensbedömningsnämnd, *Impact Assessment Board* (IAB) för att granska kvaliteten på konsekvensutredningarna. Nämnden har under år 2008 avgett drygt 180 yttranden över utkast till konsekvensutredningar från kommissionen. Vidare har kommissionen under 2008 sett över riktlinjerna för konsekvensutredningar i syfte att förbättra deras användning och kvalitet.

Kommissionen genomförde 135 konsekvensutredningar under 2008 att jämföra med 20 stycken 2003. Under 2009 räknar kommissionen med att utföra ca 100 konsekvensutredningar. Rådet och Europaparlamentet behöver dock stärka sitt arbete med konsekvensutredningar. De tre institutionernas översyn av det gemensamma angreppssättet avseende konsekvensutredningar avses mynna ut i en rapport under 2009.

4.2.4 Kodifieringsprogrammet och översyn av gemenskapsrätten

Kommissionen har sedan 2001 ett kodifieringsprogram för att minska gemenskapsrättens volym. Fram till slutet av 2008 har 227 rättsakter kodifierats. Kommissionen fortsätter också med sin översyn av gemenskapsrätten och arbetet med att se till att gemenskapsrätten införlivas och tillämpas korrekt i medlemsstaterna. Genom översynen av gemenskapsrätten har kommissionen identifierat 81 nya åtgärder som inkommande kommission kan överväga för framtida förenklingsprogram.

Kommissionen presenterade i juni 2008 meddelandet KOM (2008) 394 om *Tänk småskaligt först – en Small Business Act (SBA) för Europa*. SBA bygger på tio vägledande principer av politiken på såväl nationell som EU-nivå. Till varje princip finns kopplat förslag och sammanlagt föreslås 92 åtgärder i SBA. Utöver de tio vägledande principerna finns fem lagförslag kring vilka processen redan startat och som grundas på principen om ”tänk småskaligt först”.

Rådslutsatser om SBA antogs vid Konkurrenskraftsrådets möte i december 2008. Som en bilaga till rådslutsatserna antogs vid samma möte en handlingsplan med prioriteringar av SBA som bygger på den politiska diskussionen vid Konkurrenskraftsrådets möte i september 2008. I rådslutsatserna från Europeiska rådet i december 2008 avseende Economic Recovery Plan anges genomförandet av handlingsplanen för SBA som en som prioritet.

Den aktuella handlingsplanen syftar till att ytterligare konkretisera och prioritera olika åtgärder för att visa att EU arbetar aktivt med att stärka förutsättningarna för små och medelstora företag. Handlingsplanen är uppdelad i åtgärder som samlats under tre huvudrubriker.

1. Tillgång till finansiering för små och medelstora företag.
2. Regelverk som stödjer små och medelstora företags behov.
3. Ökad tillgång till marknader för små och medelstora företag.

Kommissionen gav vid Konkurrenskraftsrådets möte i mars 2009 viss information om arbetet med handlingsplanen. Kommissionen framhöll vikten av att i nuvarande svåra ekonomiska läge aktivt arbeta vidare med åtgärder i SBA.

I linje med vad som föreslås i SBA har kommissionen bl.a. låtit meddela att den avser att föreslå gemensamma datum för ikraftträdande för framtida regleringar och beslut som berör företagen, vilket förväntas underlätta särskilt för småföretagen. Vidare har kommissionen nyligen föreslagit en ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/35/EG av den 29 juni 2000 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner, så att offentlig sektor i hela EU ska hålla betalningstiden 30 dagar samt att avtalsfriheten mellan företag om betalningsvillkor värnas. Förslaget kommer att behandlas av rådet framöver.

4.4 Förenklingsåtgärder på EU-nivå

En rad olika förenklingsförslag är föremål för beredning och förhandlingar på EU-nivå. Nedan ges ett antal exempel på förenklingsåtgärder på EU-nivå.

1. Regelverket för lantbrukare och jordbruksföretag har förenklats betydligt genom att 21 gemensamma organisationer av

marknaderna har sammanförts till ett enda system. Enklare förpackningsregler har införts, genom att kraven avseende färdigförpackade produkter för omkring 70 konsumentprodukter har upphävts.

2. Med den nya s.k. allmänna gruppundantagsförordningen (EG) nr 800/2008 får medlemsstaterna godkänna en rad stödformer utan att först anmäla stödet till kommissionen, vilket gör att ärenden kan handläggas snabbare. Samtidigt standardiserar reglerna genom att fem rättsakter ersätts med en enda text.
3. Sänkta avgifter och administrativt stöd har införts för små och medelstora företag som registrerar läkemedel.
4. Som ett led i de temainriktade strategierna för luftföroreningar och om förebyggande och återvinning av avfall har ramlagstiftningen på de här områdena förenklats och förtydligats. Det nya direktivet om luftkvalitet ersätter fem separata direktiv, medan det nya ramdirektivet om avfall ersätter de tidigare separata direktiven om farligt avfall och oljeavfall.
5. De nya reglerna om kontroller av direktutbetalningar till lantbrukare ger en enklare och effektivare grund för urvalet av betalningar som ska kontrolleras samt för när kontrollerna ska utföras och hur kontroller på plats ska gå till.
6. Genom den nya förordningen om statistik över företagsstrukturer, Kommissionens förordning (EG) nr 251/2009, minskar antalet informationskrav. Uppgifter ska samlas in en gång om året i stället för flera gånger om året. Samtidigt infördes den nya näringsgrensindelningen i EU, som förväntas leda till en nettominskning på 17,5 procent av de uppgifter som ska rapporteras.

Vidare arbetar man aktivt på EU-nivå för att främja IT som ett verktyg för bättre rutiner. Som exempel kan följande nämnas:

7. En modernisering av tullkodexen pågår och inrättandet av en papperslös miljö för tullen och handeln. Elektronisk registrering av tulldeklarationer och följehandlingar blir regel. Certifierade näringsidkare kommer att kunna deklarerar varor elektroniskt och betala tull i den medlemsstat där de är baserade oavsett var varorna fördes in i eller ut ur EU eller var de konsumeras. När systemet väl helt har tagits i drift beräknas företagen spara omkring 2,5 miljarder euro per år.
8. Den nya gemensamma upphandlingsordlistan gör det lättare att hitta offentliga upphandlingar i EU oavsett vilket språk som används i upphandlingslandet. De formulär som myndigheterna använder för att publicera tillkännagivanden i EU:s officiella tidning (EUT) har standardiserats och automatiserats, så att den tid som krävs för publicering minskat från tolv till fem dagar. Detta torde bidra till ökad transparens inom offentlig upphandling. Varje dag publiceras tillkännagivanden om affärsmöjlig-

heter i den offentliga sektorn värda över 1 miljard euro på EU:s webbplats Tenders Electronic Daily (TED).

Skr. 2008/09:206

Bland de 50-tal förenklingsförslag inom det rullande förenklingsprogrammet som är föremål för beredningen i rådsarbetsgrupper och av Europaparlamentet inom ramen för medbeslutandeförfarandet, kan följande förslag nämnas som exempel.

9. På bolagsrättens område har flera omfattande förslag lagts fram för att förenkla företagandet i EU. Bland förslagen kan nämnas bl.a. förslaget till rådets förordning om privata europabolag, ändringar i fusions- och delningsdirektiven samt i direktivet om offentliggörande av bolagsinformation och redovisningsdirektiven. Förslagen innebär att elektroniskt kungörande av bolagsinformation ska vara obligatoriskt och undantag från kravet på att upprätta koncernredovisning för vissa moderbolag. Förslagen om ändringar i fusions- och delningsdirektiven innebär bl.a. att ett förenklat fusionsförfarande ska tillämpas i fler fall än hittills samt att aktiebolagen i ökad utsträckning ska kunna använda sin webbplats som informationskälla för aktieägarna.
10. Den nya kosmetikaförordningen ska ersätta mer än 3 500 sidor lagtext. De stränga skyddskraven kvarstår, men förslaget förväntas minska företagets kostnader med minst hälften. Det blir tydligare rutiner för bedömningar av produktsäkerhet och enklare regler för anmälan av nya kosmetiska produkter.
11. Direktivet om konsumenternas rättigheter förväntas bidra till bättre relationer mellan näringsidkare och konsumenter på den inre marknaden genom att göra det lättare för näringsidkarna att verka i andra medlemsstater. Det befintliga regelverket förenklas genom att fyra direktiv upphävs. Det nya direktivet innebär enhetligare regler för konsumentavtal, vilket förväntas göra det betydligt billigare och enklare för företagen att följa reglerna. Direktivet syftar också till att öka konsumenternas förtroende för gränsöverskridande distanshandel, t.ex. på Internet.
12. Genom förslaget till omarbetning av direktivet om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (IPPC-direktivet nr 2008/1/EG), slås sju direktiv om industriutsläpp samman till en rättsakt. De föråldrade delarna av befintliga direktiv stryks, tillståndskraven förenklas, företagets rapportering minskas och medlemsstaternas rapportering rationaliseras. Förslaget innebär minskningar av administrativa kostnader på uppskattningsvis 32 miljoner euro per år och en ännu större minskning av de administrativa kostnaderna i medlemsstaterna på omkring 150–300 miljoner euro per år.

Bland nya förenklingsförslag som kommer att bli föremål för behandling i rådsarbetsgruppsarbetet under det svenska ordförandeskapet märks t.ex. översyn av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/35/EG av den 29 juni 2000 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner, som bl.a. är avsedd att avskräcka myndig-

4.5 Hur kan Sverige påverka regelförenklingsarbetet på EU-nivå?

4.5.1 Rådsarbetsgruppsarbetet och inspel till kommissionen m.m.

Policyfrågor i det horisontella regelförenklingsarbetet behandlas i rådarbetsgruppen för konkurrenskraft och tillväxt (*Working Group on Competition and Growth*). Det är i denna sammansättning som utkast till slutsatser kring pågående och fortsatt regelförenklingsarbete diskuteras för att senare antas i Konkurrenskraftsrådet. Sverige har under de senaste åren varit en av de medlemsstater som aktivt arbetat för att driva på regelförenklingsarbetet.

Regelförenklingsfrågor finns också på agendan i en rad olika råds-konstellationer i samband med förhandlingar kring olika direktiv- och förordningsförslag på olika rättsområden. En mängd olika rådsarbetsgrupper, bl.a. för sysselsättning, hälso- och sjukvård, konsumentfrågor, transport, telekommunikation och energi, jordbruk och fiske, behandlar också regelförenklingsfrågor. Det är genom dessa rådskonstellationers förhandlingar som det faktiska resultatet av kommissionens rullande förenklingsprogram och åtgärdsprogram för minskning av företagens administrativa kostnader ska realiseras. Den svenska inriktningen i arbetet är att regelförenklingsaspekter aktivt ska lyftas fram i alla konstellationer.

Ofta inleds arbetet med nya förslag med expertmöten, meddelanden, grönböcker och vitböcker. Dessa är viktiga dokument, eftersom de stakar ut inriktningen på arbetet. Det är också i detta skede som kommissionen är mest flexibel och mottaglig för synpunkter. I detta skede kan naturligtvis inspel med svenska ståndpunkter göras till kommissionen för att påverka den fortsatta färdriktningen. Sådana inspel görs från olika medlemsstater från tid till annan. Under våren inkom t.ex. Nederländerna med en omfattande lista med förslag till nya åtgärder i det fortsatta arbetet med att förenkla regelverken för företagen. Även den svenska regeringen har bl.a. genom Jordbruksdepartementet inkommit till kommissionen med skrivelser under senare tid, i vilka man har påtalat möjligheten till och vikten av regelförenkling rörande några av de områden som departementet svarar för. Som exempel kan nämnas åtgärderna nummer 65 och 66 i avsnitt 3.3.5.

4.5.2 Olika grupperingar och nätverk

Sverige delar höga ambitioner på regelförenklingsområdet med flera medlemsstater, bl.a. med Tjeckien, Storbritannien, Nederländerna, Tyskland, Danmark och Österrike. Det pågår ett bilateralt samarbete

och utbyte på förenklingsområdet med flera av dessa länder. Sverige deltar också aktivt i de grupperingar och nätverk som finns för regelförenklingsarbetet på olika nivåer.

Inom ramen för EU-samarbetet på regelförenklingsområdet har en grupp etablerats, *Directors and Experts on Better Regulation* (DBR), som träffas en gång per halvår. DBR består av högre tjänstemän och experter från alla medlemsstater, EU-institutionerna (i första hand från kommissionen) och OECD m.fl. Även andra aktörer och intressenter har i viss mån medverkat i mötena. Syftet med DBR-mötena är bl.a. att underlätta utbytet av praktiska erfarenheter när det gäller regelförenklingsarbete mellan medlemsstaterna och att vara ett forum för strategiska diskussioner om regelförenklingsarbetet inom EU, vid sidan av de diskussioner och det arbete som sker i olika råds-konstellationer, arbetsgrupper och andra fora på EU-nivå. En praxis har utvecklats som innebär att mötet äger rum i det land som påföljande halvår innehar ordförandeskapet i EU.

Sverige deltar också inom ramen för det nordiska samarbetet tillsammans med Finland, Danmark och Norge i *Nordic Directors and Experts on Better Regulation* (NDBR), som träffas ungefär två gånger per år.

Som tidigare nämnts i avsnitt 2.2.2 finns ett internationellt nätverk, *SCM Network*, för de länder som använder sig av standardkostnadsmodellen för att mäta företagens administrativa kostnader. Nätverket består förutom det stora flertalet av EU:s medlemsstater även av den australiensiska delstaten Victoria, som har hunnit mycket långt i sitt regelförenklingsarbete. Möten i SCM-nätverket hålls minst en gång per halvår.

Kommissionen har tillskapat en högnivågrupp, *High Level Group of National Regulatory Experts*, med utnämnda nationella experter som möts 3-4 gånger per år. I denna gruppering informerar kommissionen om den senaste utvecklingen på regelförenklingsområdet och medlemmarna ges möjlighet att komma med inspel och råd i det fortsatta regelförenklingsarbetet. Denna grupp är viktig för att stärka kontakterna med medlemsstater i regelförenklingsarbetet och för att föra en informell dialog med dem och med kommissionen. Alla slags regelförenklingsfrågor på EU-nivå berörs.

Kommissionen har även inrättat en samordningsgrupp för mätningarna av de administrativa kostnaderna med av medlemsstaterna utsedda s.k. *Single Points of Contact* (SPOC). Syftet är att underlätta samarbetet, informationsutbytet samt i viss mån kvalitetssäkringen i mätarbetet mellan å ena sidan kommissionen och dess konsulter, som utfört mätningarna i de olika medlemsstaterna, och å andra sidan medlemsstaternas administrationer.

Kommissionen inrättade hösten 2007 en ny högnivågrupp, *High Level Group of Independent Stakeholders on Administrative Burdens* (Stoiber-gruppen), under ledning av tyska CSU:s före ordförande Edmund Stoiber, för att ge råd till kommissionen i det fortsatta arbetet med att minska de administrativa kostnaderna. Stoiber-gruppen består av personer med expertkunskaper på de i avsnitt 4.2.2 angivna 13 prioriterade områdena. Medlemmarna är nominerade av olika näringslivs-, fack-, miljö- och konsumentorganisationer m.m. Det

finns en svensk bland Stoiber-gruppens 15 medlemmar, en skatte-specialist från Företagarna. Stoiber-gruppen höll sitt första möte i januari 2008 och har därefter varit förhållandevis aktiva. Totalt hölls åtta möten under föregående år och gruppen avgav flera yttranden kring hur arbetet med att minska företagens administrativa kostnader bör fortskrida.

4.6 Det fortsatta regelförenklingsarbetet på EU-nivå

4.6.1 Kommissionens tredje strategiska översyn av regelförenklingsarbetet

Kommissionen presenterade i januari 2009 sin tredje strategiska översyn av regelförenklingsarbetet inom EU, *Third strategic review of Better Regulation in the European Union* COM(2009)15 Final. Den belyser hur långt arbetet har kommit med bl.a. mätningar av företagens administrativa kostnader, förenkling av befintligt regelverk och minskning av företagens administrativa kostnader samt användningen av konsekvensutredningar. Den strategiska översynen indikerar i stora drag att betydande framsteg har gjorts med att förbättra lagstiftningen inom EU. I vissa avseenden, särskilt vad gäller rådets och Europaparlamentets arbete med att anta regelförenklingsinitiativ inom ramen för medbeslutandeförfarandet, behöver dock processen föras snabbare framåt. Kommissionen framhåller vikten av att gemensamma ansträngningar görs av EU-institutionerna och medlemsstaterna i det fortsatta regelförenklingsarbetet.

Kommissionen har uppmanat de återstående medlemsstater som vid årsskiftet 2008/09 inte satt nationella mål för minskning av de administrativa kostnaderna att göra det till Europeiska rådets vårmöte 2009. Kommissionen har vidare påtalat vikten av att de medlemsstater som, till skillnad från Sverige, ännu inte slutfört sina nationella nollbasmätningar av företagens administrativa kostnader, gör det före utgången av 2010. Kommissionen har tagit fram ett s.k. *starter kit* för att underlätta medlemsstaternas förenklingsarbete.

4.6.2 Användningen av och kvaliteten på konsekvensutredningar

Kommissionen har under de senaste åren vidtagit många konkreta steg för att förbättra sitt tillvägagångssätt vid utformningen av nya regler och nya policies. En ny metod för konsekvensutredningar introducerade 2002. En systematisk analys av ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser är obligatorisk i fråga om alla förslag som finns i kommissionens årliga lagstiftnings- och arbetsprogram.

Kommissionen har, som nämnts i avsnitt 4.2.3, visserligen förbättrat sin användning av konsekvensutredningar från ca 20 stycken 2003 till omkring 135 stycken 2008. Användningen av och kvaliteten på konsekvensutredningarna varierar dock mellan olika

generaldirektorat. I detta avseende behöver helt klart en förbättring ske. Förhoppningsvis ska kommissionens nya databas, som på motsvarande sätt som den svenska databasen Malin möjliggör simuleringar och analys av administrativa kostnader, kunna bidra till en förändring i positiv riktning, särskilt i fråga om kvantifiering av de administrativa kostnaderna.

Kommissionens konsekvensbedömningsnämnd har i viss mån bidragit till att stärka kvaliteten på konsekvensutredningarna. Nämnden kom under 2008 med 180 yttranden och uttryckte inte sällan i klara ordalag att brister förelåg i t.ex. problemdefinitionen, i beaktandet av olika alternativa lösningar och i analyserandet av olika konsekvenser.

Revisionsrätten (*European Court of Auditors*) påbörjade i september 2008 en studie för att bedöma om kommissionens arbete med konsekvensutredningar på ett effektivt sätt bidrar till att åstadkomma bättre lagstiftning. Arbetet kommer att pågå i ca ett och ett halvt år med en slutrapport beräknad till runt årsskiftet 2009/10. Studien omfattar sex av kommissionens generaldirektorat. I viss mån kommer även konsekvensbedömningsnämnden och dess granskning av kommissionens konsekvensutredningar att bedömas.

Revisionsrättens studie kommer att jämföra kommissionens system för konsekvensutredningar med internationell bästa praxis, definierad av OECD och andra experter på området. Detta inbegriper också en jämförelse mellan kommissionens och åtta medlemsstaters samt USA:s system för konsekvensutredningar. Sverige är en av de åtta medlemsstater som Revisionsrättens projektgrupp valt ut för jämförande studier. Projektgruppen besökte Sverige under två dagar i februari 2009 för möten med ledamöter i riksdagens näringsutskott, tjänstemän vid olika departement och myndigheter samt företrädare för Regelrådet och Näringslivets Regelnämnd.

Rådet och Europaparlamentet har genom det s.k. interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning från 2003 förbundit sig att göra konsekvensutredningar vid väsentliga tillägg och ändringar av kommissionens ursprungliga lagstiftningsförslag i samband med beredning inom ramen för medbeslutandeförfarandet. Detta åtagande uppfylls dessvärre inte och ett stort förbättringsarbete behöver göras i denna del. Frågan om hur en lämplig lösning ska kunna hittas är föremål för diskussion.

4.6.3 Fortsatt förenkling av befintlig lagstiftning och minskning av administrativa kostnader

Sedan lanseringen av det rullande förenklingsprogrammet 2005 har rådet och Europaparlamentet genomfört endast 39 förslag att jämföra med de 75 förslag som antagits av kommissionen fram till årsskiftet 2008/09. Ett knappt 50-tal förenklingsförslag bereds för närvarande inom ramen för medbeslutandeförfarandet. Regelförenklingsprocessen behöver i detta avseende effektiviseras. Frågan är hur hanteringen av förenklingsförslag kan snabbas på inom ramen för

gällande beredningsmodell i stället för att vid återkommande tillfällen stoppas upp inom ramen för medbeslutandeförfarandet.

Kommissionens arbete med att minska företagens administrativa kostnader har nått en viktig fas. Mätningarna av de 13 prioriterade rättsområdena är nu avslutade och nya minskningsförslag väntas lanseras från kommissionens sida. I diskussionen om det fortsatta arbetet efterfrågas en tydlig färdplan med ett antal hållpunkter från kommissionen. Många medlemsstater vill också att kommissionen sätter upp sektorsvisa mål för vart och ett av de prioriterade rättsområdena, så att det står klart för berörda generaldirektorat hur mycket de förväntas bidra med i fråga om minskningsförslag.

En stor del av det fortsatta regelförenklingsarbetet är inriktat på att förenkla befintliga EG-regler genom att identifiera nya åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna. Stoiber-gruppen utlyste under 2008 *Red Tape Reduction Award*. Bland över 500 regelförenklingsförslag som lämnats till EG-kommissionen har tävlingsjuryn valt ut tre finalister. Lantbrukarnas riksförbund (LRF) står bakom ett av de tre finalistförslagen. De andra två kommer från organisationer i Tyskland och Österrike. LRF:s förslag innebär att livsmedelsproducenter som producerar mindre mängder livsmedel (såsom biodlare) ska undantas från kravet att registrera sig som livsmedelsföretag när de enbart levererar små mängder till partihandlare eller företag som förpackar livsmedel. Idag gäller undantaget bara när leverans sker direkt till konsumenten. Vinnaren i tävlingen koras vid en ceremoni i samband med en entreprenörskapsvecka i Prag i maj 2009.

Ett större antal förenklingsförslag har även inkommit från olika intressenter via den av kommissionen för externt samråd inrättade webbplatsen samt genom rapporter och brev. Några medlemsstater bl.a. Danmark och Nederländerna, har också skickat in konkreta listor med förslag.

Samtidigt som det är viktigt att förenkla befintliga regler är det viktigt att se till att nya regler inte medför nya administrativa kostnader för företagen. Det har ännu inte entydigt uttalats att 25-procentsmålet på EU-nivå ska vara ett nettomål. Ett antal medlemsstater, däribland Sverige, har i olika sammanhang uttryckt sin önskan om att målet ska vara netto, dvs. nya regler med nya kostnader ska inte underminera arbetet med att minska de administrativa kostnaderna i det befintliga regelverket på EU-nivå.

4.6.4 Regelförenklingsagendan ”post-Lissabon”

En allmän diskussion pågår på EU-nivå kring hur regelförenklingsagendan bör se ut efter 2010, ”post-Lissabon”. Den s.k. Mandelkerngruppen, en rådgivande högnivågrupp, lade genom sin rapport om regelverkets kvalitet 2001 och sin handlingsplan i flera aspekter en bas för regelförenklingsarbetet på EU-nivå. Stora framsteg har gjorts i flera avseenden, men mer behöver göras.

Frågor som diskuteras är hur förenklingsagendan kan utvecklas ytterligare. Behöver det t.ex. finnas en ”vakthund” i regelgivningsprocessen på EU-nivå, motsvarande nederländska Actal, tyska

Normenkontrollrat och svenska Regelrådet? Har det varit för mycket fokus på standardkostnadsmodellen och 25-procentsmålet, som tar sikte på olika informationskrav i EU:s respektive nationella regelverk? Bör man i högre utsträckning beakta företagens totala fullgörandekostnader och andra koncept, som t.ex. hur man väger risker mot varandra i samband med regelgivning, s.k. *risk-based regulation*. Behövs det nya instrument, indikatorer och mål i regelförenklingsarbetet, t.ex. mål för hur långa handläggningstiderna bör vara på olika områden, för vilken service företagen bör kunna förvänta sig från myndigheterna och för hur mycket företagens totala fullgörandekostnader – och inte enbart administrativa kostnader – bör minska inom olika regelområden?

Sverige har tagit initiativ till att ytterligare konkretisera dessa diskussioner som är tänkta att utmynna i en tydlig färdriktning för regelförenklingsarbetet ”post-Lissabon”.

4.7 Regelförenkling under det svenska ordförandeskapet i EU

Regelförenkling är en av flera högt prioriterade frågor under det svenska ordförandeskapet. Sverige kommer att vinnlägga sig om att fortsätta framsteg görs i regelförenklingsagendan i syfte att åstadkomma bättre lagstiftning för att stärka företagens konkurrenskraft. Detta ligger i linje med de höga svenska nationella regelförenklingsambitionerna.

Det svenska ordförandeskapet avser så långt möjligt verka för att den tillträdande kommissionen och det nya Europaparlamentet ger regelförenklingsarbetet fortsatt hög prioritet. Det finns också behov av att vidareutveckla regelförenklingsagendan och ge konkreta förslag till regelförenkling ”post-Lissabon”.

Bland viktiga regelförenklingsfrågor som kan bli aktuella under det svenska ordförandeskapet kan följande nämnas.

- Införandet av ett nettomål på EU-nivå, dvs. att de administrativa kostnaderna för företagen ska minska med 25 procent netto till 2012.
- Diskussion kring utveckling av nya instrument, indikatorer och mål i regelförenklingsarbetet.
- Förbättrad kommunikation av regelförenklingsarbetet samt utökat och bättre externt samråd.
- Att tillföra nya förenklingsförslag till agendan samt att försöka kraftsamla kring liggande förslag till förenklingar respektive minskningar av de administrativa kostnaderna och processa dem så effektivt som möjligt.
- Att verka för en mer systematisk användning/beaktande av konsekvensutredningar, särskilt i arbetet i rådsarbetsgrupperna, och att kvaliteten på dessa stärks.

- En uppföljning av rådsarbetsgruppsordförandenas användning av konsekvensutredningar i olika rådsarbetsgrupper kan komma att aktualiseras.

Under det svenska ordförandeskapet kommer ett mycket stort antal möten att hållas. Vid sidan av rådsmöten på ministernivå, där de s.k. formella rådsmötena äger rum i Bryssel och de s.k. informella rådsmötena hålls på olika orter i Sverige, är det fråga om veckovis återkommande möten i Bryssel i den stora flora av rådarbetsgrupper i vilka tjänstemän representerar de olika medlemsstaterna. Dessa rådsarbetsgrupps möten kommer att ledas av svenska ordförande under hösten 2009. Förenklingsarbetet kommer att vara en central punkt på agendan inom ett antal sakområden, t.ex. kommer ett antal förenklingsåtgärder på jordbruks- och fiskeområdet att behandlas.

På Konkurrenskraftsrådets möten förväntas en diskussion hållas kring regelförenklingsarbetet med hänsyn till den ekonomiska krisen och inspel till post-Lissabon. Vid Konkurrenskraftsrådets möte i december 2009 kommer särskilda rådsslutsatser att antas om det fortsatta regelförenklingsarbetet, med förslag till regelförenklingsagendan ”post-Lissabon”.

Förutom rådsmöten och arbetet i rådsarbetsgrupper, tillkommer konferenser inom ramen för det officiella ordförandeskapskalendariet och en hel rad andra möten och konferenser. Bland annat kan nämnas mötet för Directors and Experts on Better Regulation (DBR) inför Sveriges ordförandeskap i EU, som arrangeras under drygt två dagar i början av juni 2009 i Stockholm.

Den stora händelsen på regelförenklingsområdet i bred bemärkelse under det svenska ordförandeskapet blir den internationella regelförenklingskonferens som arrangeras i Stockholm i mitten av november 2009. Konferensen har under två år i rad arrangerats i Berlin. Vid 2008 års konferens deltog mer än 600 personer, varav en rad högnivådeltagare, från mer än 60 länder från fem kontinenter. Till årets konferens inbjuds utvalda politiker, högre tjänstemän från bl.a. EG-kommissionen, Revisionsrätten, OECD, Världsbanken, den amerikanska administrationen, regelförenklingsexperter och andra intressenter från olika delar av världen samt företrädare för näringslivsorganisationer m.fl.

5 Regelförenkling i andra medlemsstater

5.1 Mål och mätningar

Regelförenkling i syfte att minska företagens administrativa kostnader och skapa bra villkor för företagen har blivit en allt viktigare fråga i många länder. Vid Europeiska rådets möte i mars 2007, då rådet enades om att administrativa kostnader hänförliga till EU:s regelverk bör minskas med 25 procent till 2012, uppmanades även medlemsstaterna att sätta motsvarande ambitiösa mål på nationell nivå. Till mitten av våren 2009 hade 24 av 27 medlemsstater satt nationella mål för att minska de administrativa kostnaderna. De nationella målen och tidpunkterna för att nå dessa framgår av tabell 7.

Tabell 7. Nationella mål och tidpunkter för att minska företagens administrativa kostnader

LAND	MÅL	TIDPUNKT	FULLSTÄNDIG NOLLBAS-MÄTNING
Belgien	-	-	
Bulgarien	-	-	
Cypern	20 %	2012	
Danmark	25 %	2010	Ja
Estland	-	-	
Finland	25 %	2012	
Frankrike	25 %	2012	
Grekland	25 %	2012	
Irland	25 %	2012	
Italien	25 %	2012	
Lettland	25 %	2013	
Litauen	30 %	2011	
Luxemburg	-	-	
Malta ³²	15 %	2012	
Nederländerna ³³	25 %	2011	Ja
Polen ³⁴	25 %	2010	
Portugal	25 %	2012	
Rumänien	25 %	2012	
Slovakien	25 %	2012	
Slovenien	25 %	2012	
Spanien	30 %	2012	

³² Målet gäller för ett antal utvalda, prioriterade områden.

³³ För Nederländerna är det andra gången i rad som ett 25-procentsmål sätts. Det första 25-procentsmål uppnåddes 2007.

³⁴ Målet gäller för ett antal utvalda, prioriterade områden.

LAND	MÅL	TIDPUNKT	FULLSTÄNDIG NOLLBAS- MÄTNING
Storbritannien	25 %	2010	Ja
Sverige	25 %	2010	Ja
Tjeckien	20 %	2010	Ja
Tyskland	25 %	2011	Ja
Ungern	25 %	2012	
Österrike	25 %	2010	Ja

Av tabellen ovan framgår att i de medlemsstater som relativt tidigt satte nationella mål för att minska de administrativa kostnaderna, däribland Sverige, Nederländerna, Danmark, Storbritannien, Tjeckien, Tyskland och Österrike, är tidpunkten för att uppnå målet satt ett till två år innan målet på EU-nivå avses nås. Länder som satt mål på senare tid har valt att ha samma tidpunkt som målet på EU-nivå, dvs. 2012. Arbetet med att minska kostnaderna på EU-nivå har stor betydelse för att nå framgång i motsvarande regelförenklingsarbete på nationell nivå. Generellt för EU-medlemsstater bedöms i genomsnitt ca 40–50 procent av de administrativa kostnaderna på nationell nivå vara hänförliga till EG:s regelverk. På vissa rättsområden är andelen ännu större, t.ex. på jordbruksområdet anses uppemot 90 procent av de administrativa kostnaderna ha sitt ursprung i EG-regler.

Medlemsstaterna har hunnit olika långt i sina nationella mätningar av de administrativa kostnaderna inom olika områden. Hittills har endast sju medlemsstater, däribland Sverige, genomfört vad som kan betecknas som fullständiga nollbasmätningar av företagens administrativa kostnader.

Bland de länder i Europa som har hunnit längst i regelförenklingsarbetet märks, vid sidan av Nederländerna som får betecknas som ett föregångsland på regelförenklingsområdet i flera avseenden, Danmark, Storbritannien, Tyskland, Österrike och Tjeckien. Alla dessa länder har genomfört vad som kan betecknas som fullständiga nollbasmätningar av de administrativa kostnaderna för företagen, motsvarande de 13 prioriterade områden som kommissionen har valt ut för mätningar av administrativa kostnader och vidare minskningsåtgärder på EU-nivå. Nedan ges en inblick i det arbete som Nederländerna, Danmark, Storbritannien, Tyskland, Österrike och Tjeckien bedriver för att åstadkomma bättre lagstiftning och minska de administrativa kostnaderna.

5.2 Nederländerna

Nederländerna är det land som av många anses som föregångsland och har kommit längst i regelförenklingsarbetet. Nederländerna var först med att sätta ett kvantitativt mål och att inrätta ett regelråd. Vidare är standardkostnadsmodellen utarbetad i Nederländerna. I en studie över det nederländska regelförenklingsarbetet som Världsbanken genomförde 2006 konstaterades att det nederländska

regelreformeringsarbetet är världsledande.³⁵ Världsbanken pekade i sin studie på följande fem framgångsfaktorer för arbetet.

Skr. 2008/09:206

- Nederländerna var det första landet som satte ett 25-procentsmål för att minska företagens administrativa kostnader. Att sätta ett kvantitativt mål för arbetet skapade uppmärksamhet och underlättade kommunikation av framsteg.
- Placeringen av den samordnande enheten för förenklingsarbetet på Finansministeriet möjliggjorde reformer och framsteg. Dels för att arbetet knöts till budgetprocessen, dels med anledning av den starka position som en finansminister oftast har i regeringen.
- Nederländerna var först med att inrätta ett fristående regelrådgivande organ, Actal. Inrättandet av Actal gjorde utvecklingen av arbetet mer oberoende av något ministerium och skapade möjligheter till förändringar.
- Det nederländska parlamentets engagemang i frågan, som underlättades bl.a. av arbetets bundenhet till budgetprocessen.
- Det politiska stödet för arbetet är starkt både i regeringen och i alla andra politiska partier.

Actal verkar som en ”vakthund” i regelförenklingsarbetet och har varit en starkt bidragande faktor i det framgångsrika arbetet med att minska de administrativa kostnaderna. Actal, som numera består av ett råd om tre ledamöter och ett sekretariat med 12 personer, etablerades med ett tidsbegränsat mandat 2000 som sedan dess har förlängts i olika omgångar.

Det mål som den nederländska regeringen satte 2004 om att minska de administrativa kostnaderna för företagen med 25 procent netto till 2007 nåddes inom den satta tidsramen. Även om 25-procentsmålet nåddes 2007 upplevdes på många håll inom det nederländska näringslivet att någon påtaglig märkbar förändring inte skett i företagets vardag. Frågan var således om ”rätt” 25-procent, dvs. ”rätt informationskrav”, hade reducerats eller om det behövdes ytterligare åtgärder för att underlätta för företagen.

Mot denna bakgrund har Nederländerna nu gått in i nästa fas av regelförenklingsarbetet. I oktober 2007 skedde en omorganisation inom det nederländska regeringskansliet. Den tidigare i regelförenklingsarbetet centralt koordinerande projektgruppen IPAL på Finansministeriet slogs ihop med tre andra enheter som arbetade med regelförenklingsaspekter till en enda enhet med ca 40 tjänstemän, *Regulatory Reform Group*, underställt Finans- och ekonomiministerierna. Rent formellt är enheten i fråga underställd finansministeriets budgetavdelning.

³⁵ World Bank Group Review of the Dutch Administrative Burden Reduction Program, November 2006.

I januari 2008 påbörjades en ny nollbasmätning av företagens administrativa kostnader. Enligt den nya nollbasen uppgick de administrativa kostnaderna den 1 mars 2007 till 9,3 miljarder euro, vilket motsvarar 1,7 procent av BNP. Detta ska jämföras med att företagens administrativa kostnader 2002 uppgick till 16,4 miljarder euro och utgjorde 3,6 procent av BNP.

I februari 2008 beslutades om att förlänga Actals mandat till 2011 och att stärka Actals roll avseende strategisk rådgivning ytterligare samt även ge rådet nya möjligheter i fråga om granskning av konsekvensutredningar. Allt detta sker utöver redan existerande granskning av administrativa kostnader i nya regelförslag. Vid sidan av Actal har det för att ytterligare beakta företagets intressen numera även tillskapats en *Commissie Regeldruk Bedrijven*, en kommission för företagets administrativa kostnader. Kommissionen består av representanter för näringsliv, berörda departement, lokala och regionala myndigheter samt organisationer.

Under hösten 2008 beslutade regeringen om ett antal nya mål i regelförenklingsarbetet till 2011. Målen grupperas i tre grupper för positiva förändringar, "*Mindre*", "*Enklare*" och "*Märkbar*" ("*Less*", "*Simpler*" och "*Tangible*"), där några mål är kvantitativa medan andra är kvalitativa.

Tabell 8. Målet "*mindre*".

	Aspekt	Mål 2011
"Mindre"	Administrativa bördor	Ytterligare 25 procent nettominskning av de administrativa bördorna för företag och för medborgare. Nya individuella mål har återigen satts för varje ministerium.
	Fullgörande-kostnader	Ett mål har satts om att minska företagets fullgörandekostnader i övrigt till följd av lagstiftningen med 15 procent avseende de 30 mest betungande områdena, vilket tar sikte på irriterande kostnader för företagen.
	Tillsynskostnader	25 procent minskning av kostnader förenade med tillsyn inom 19 utvalda områden.
	Statliga stödformer och bidrag	Betydande minskning av betungande administrativt krångel i 100 procent av olika statliga stöd till företagen.

Tabell 9. Målet ”enklare”.

Skr. 2008/09:206

	Aspekt	Mål 2011
”Enklare”	Mer tillförlitlig regelgivning	Alla ministerier ska använda sig av gemensamma ikraftträdandedatum (<i>common commencements dates</i>) för nya regler.
	Mer transparens i fråga om regler	1,5 miljoner besökare på centrala portaler för företagsinformation, ”regelnavigatorer” för 62 affärsområden (f.n. 960 000 besökare och 32 ”regelnavigatorer”).
	Snabbare tillståndsprocesser	Fördubbla det nuvarande antalet tillståndsförfaranden i vilka ” <i>silence is consent</i> ” tillämpas, dvs. under vissa angivna förutsättningar erhålls sökt tillstånd om en viss angiven deadline för tillståndprocessens tidsmässiga omfattning överskrids av myndigheten genom brist på agerande.
	Bättre service	Standarden på servicekvaliteten i 200 kommuner och i 10 andra verkställande organ ska förbättras.

Tabell 10. Målet ”märkbar”.

	Aspekt	Mål 2011
”Märkbar”	Tillförlitlighet	15 procent fler företag ska säga att de inte är irriterade över återkommande ändrad lagstiftning och nya regler.
	Informationskrav	25 procent fler företag ska säga att de är mycket mindre irriterade över onödiga informationskrav i regelverken.
	Tillsynsprocesser	15 procent fler företag ska säga att de är mycket mindre irriterade över strikta tillsynskrav.
	Lägre fullgörande-kostnader	25 procent fler företag ska säga att de är mycket mindre irriterade över höga kostnader för fullgörande av krav i olika regelverk.

De ovannämnda målen medför bl.a. att Nederländerna i en betydande utsträckning kommer att använda sig av olika näringslivsundersökningar för att identifiera olika irritationsmoment m.m. vid sidan av tillämpningen av standardkostnadsmodellen. Vidare har man förbättrat sin kvalitet på data i fråga om mätning av fullgörandekostnader, bl.a. har en ny central databas tillskapats. Man har även förstärkt kommunikationsinsatserna, såväl internt inom ministerierna och inte minst externt mot näringsidkare och andra aktörer.

Vid sidan av det nationella arbetet kommer Nederländerna under 2009 att fästa ännu större vikt än tidigare vid regelförenklingsarbetet

på EU-nivå. Man har t.ex. under våren 2009 skickat in en omfattande lista till kommissionen med förslag på hur de administrativa kostnaderna för företagen kan minska inom ett antal områden.

5.3 Danmark

Den danska regeringen lade 2002 fast en ny strategi för den privata sektorn i Danmark, under beteckningen ”den danska tillväxtstrategin”. En central ambition för strategin är att minska de administrativa kostnaderna för företagen med upp till 25 procent netto till 2010. Mätningarna enligt standardkostnadsmodellen påbörjades 2001. November 2001 är tidpunkten för den s.k. nollbasen för mätningarna. De totala administrativa kostnaderna i Danmark uppgår till ca 4,2 miljarder euro, vilket motsvarar ca 2,1 procent av BNP. Uppdaterade mätresultat från maj 2009 visar att de administrativa bördorna har minskat med 15 procent.

Det danska näringsministeriet, *Økonomi- og Erhvervsministeriet*, har ett centralt ansvar i regelförenklingsarbetet. Den underliggande myndigheten *Erhvervs- og Selskabsstyrelsen* har ett ansvar för att koordinera regelförenklingsstrategierna. Finansministeriet har ett särskilt engagemang i frågan om det relativt nyligen påbörjade arbetet med ”avbyråkratisering”. Den grundläggande tanken med det sistnämnda projektet är att minska bördorna för anställda i ”främsta linjen” i offentlig sektor.

Vid sidan av målet om att minska de administrativa kostnaderna har flera andra mål satts. Bland annat kan nämnas att företagets irritationskostnader ska minska, att Danmark ska ha den mest effektiva lagstiftningen i EU för företag, att Danmark ska vara det mest konkurrenskraftiga landet i världen 2015, och att all relevant skriftlig kommunikation mellan myndigheter och företag ska vara elektronisk 2012. Detta projekt siktar således på en ”pappersfri” vardag för företagen till 2012. Arbetet med att minska irritationskostnaderna för företagen, bygger på bl.a. ett stort antal s.k. djupintervjuer med personer inom olika företag för att ta reda på hur de upplever olika slags lagstiftning. Vidare fokuserar man också på s.k. riskbaserad regelgivning (*risk-based regulation*). Ett pilotprojekt mellan sju ministerier som ska se över olika regler kring inspektioner i ljuset av olika risker är i inledningsskedet.

Avslutningsvis kan nämnas att det danska näringsministeriet har infört en incitamentsstruktur för att minska de administrativa bördorna. Näringsministeriet har mål för insatserna för att lätta de administrativa bördorna i sina resultatkontakter med andra ministerier och myndigheter. Resultaten som uppnåtts i fråga om att minska de administrativa bördorna ingår således i den samlade värderingen av myndigheternas övergripande insatser.

Den brittiska regeringen har satt som mål att minska de administrativa kostnaderna för företagen med 25 procent netto till 2010. Den s.k. nollbasmätningen av de administrativa kostnaderna genomfördes mellan maj 2005 och december 2006 samt uppgår till 13,2 miljarder pund. Departementen publicerar årligen egna handlingsplaner över framstegen i regelförenklingsarbetet. Vid sidan av detta utges årligen en samlad rapport över departementens regelförenklingsarbete. Av den tredje samlade rapporten i ordningen, från december 2008, framgår att mer än 240 ändringar av befintlig lagstiftning har genomförts sedan 2005 som bedöms minska de administrativa kostnaderna för företag med 1,9 miljarder pund netto årligen sedan 2005. Fram till december 2008 har de administrativa kostnaderna minskat med 14,4 procent.

The Better Regulation Executive (BRE) som är en del av *Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform* (BERR) består av ca 90 tjänstemän som leder och koordinerar de brittiska departementens regelförenklingsarbete. Utöver arbetet med att minska de administrativa kostnaderna och andra förenklingsåtgärder är det fråga om att bl.a. stärka användningen av och kvaliteten på konsekvensutredningar och samråd med olika intressenter i samband med ny regelgivning. Vad gäller konsekvensutredningar kan bl.a. noteras att ansvarig minister i samband med beredningen av ett lagförslag undertecknar en sammanfattning av utredningen och går i god för följande.

"I have read the Impact Assessment and I am satisfied that, given the available evidence, it represents a reasonable view of the likely costs, benefits and impacts of the leading options".

Britterna offentliggjorde i början av april 2009 de första stegen i en kommande fas av sitt regelförenklingsarbete. En ny förenklingskommitté kommer att etableras, som en underkommitté till *National Economic Council*. Kommittén kommer att granska nya regelförslag som har inverkan på företagande. Nya mål för regelförenklingsarbetet 2010–2015, som siktar in sig på alla kostnader företagen har till följd av regelverken, avses att antas av den brittiska regeringen inom kort. Vidare kommer mer fokus att läggas på regelförenklingsarbetet på EU-nivå. Den brittiska regeringen kommer även att inrätta ett externt regelråd, som kommer att vara rådgivande i fråga om att bedöma reglers kostnader och nyttor samt bedöma om regelgivare gör lämpliga riskbedömningar i sitt arbete.

5.5 Tjeckien

Den tjeckiska regeringen satte i april 2005 som mål att minska företagets administrativa kostnader med 20 procent till 2010. Fullständiga nollbasmätningar enligt standardkostnadsmodellen genomfördes under 2005. Det totala antalet identifierade

informationskrav uppgick 2005 till omkring 2 200 och de totala administrativa kostnaderna till ca 2,9 miljarder euro, motsvarande omkring 3 procent av BNP. Det tjeckiska regeringskansliet rapporterar årligen till det tjeckiska parlamentet om framstegen i regelförenklingsarbetet. De administrativa kostnaderna för företagen uppges ha minskat med 7,2 procent fram till juni 2008.

Vid mitten av mars 2009 antog den tjeckiska regeringen ett nytt strategidokument för minskning av onödig byråkrati. Nya minsknings- och förenklingsprojekt ska arbetas fram, vilka ska ingå i en ny handlingsplan för åren 2010–2013.

5.6 Tyskland

Den tyska regeringen satte i februari 2007 som mål att minska de administrativa kostnaderna med 25 procent till 2011. Tyskland inledde de egentliga mätningarna enligt standardkostnadsmodellen i januari 2007 efter att under 2006 påbörjat arbetet med identifiering av informationskrav. Mätningarna utfördes av den tyska motsvarigheten till Statistiska centralbyrån. Första resultaten av mätningarna kom 2007 och slutfördes i december 2008. Totalt har 10 407 informationskrav som berör företag identifierats. De totala administrativa kostnaderna för företagen beräknas till ca 47,6 miljarder euro årligen. Den tyska regeringen redovisade i december 2008 i sin årliga rapport om regelförenklingsarbetet 338 förslag på planerade eller redan genomförda åtgärder som kommer att innebära en minskning av de administrativa kostnaderna med ca 7,1 miljarder euro.

Tyskland inrättade sommaren 2006 ett regelrådgivande organ, Normenkontrollrat (NKR), med nederländska Actal som en förebild. NKR ska vara en fristående och oberoende ”vakthund” som ska bistå den tyska centrala regeringen i dess arbete med att minska de administrativa kostnaderna. NKR består av åtta ledamöter. Ett särskilt sekretariat knutet till NKR har inrättats inom den tyska motsvarigheten till Statsrådsberedningen. NKR granskar bl.a. författningsförslag från departementen innan de läggs fram för beslut. Till årsskiftet 2008/09 hade 834 regelföreslag blivit föremål för granskning och yttranden. Av ovannämnda 338 åtgärder för minskning av de administrativa kostnaderna, har NKR hittills i sin granskning *ex-ante* tagit ställning till minskningsåtgärder i storleksordningen 4,4 miljarder euro.

5.7 Österrike

Den österrikiska regeringen satte i november 2007 som mål för varje ministerium att minska företagets administrativa kostnader med 25 procent netto till 2010 avseende nationell lagstiftning, och till 2012 avseende kostnader relaterade till EG:s regelverk. Mätningar av de administrativa kostnaderna påbörjades i november 2006 och avslutades i juni 2007. I samband med mätningarna kartlades 5 687 informationskrav relaterade till federal lagstiftning samt EG-regler. Dessa informationskrav innebar administrativa kostnader på ca 4,3

miljarder euro, motsvarande omkring 1,6 procent av BNP. Omkring hälften av de administrativa kostnaderna uppskattas vara hänförliga till EG:s regelverk. De mest betungande områdena är skatte-, arbetsrätts- och socialförsäkringsområdena samt handel och bolagsrättsliga områdena.

Resultaten från mätningarna av de administrativa kostnaderna har samlats i en webbaserad databas (BRIT), vilken alla departement har tillgång till i arbetet med att minska de administrativa kostnaderna. Den enhet som ansvarar för koordineringen av regelförenklingsarbetet departementen emellan är placerad under budgetavdelningen på finansministeriet. De olika departementen tog till våren 2008 fram sina första förenklingsåtgärder. Den österrikiska regeringen presenterade därefter sin första handlingsplan för det fortsatta förenklingsarbetet, innehållande omkring 130 förenklingsåtgärder.

6 Regelförenkling inom OECD

6.1 Allmänt

OECD bedriver sedan många år ett arbete med inriktning på regelkvalitet och regelreformer. Detta arbete syftar bl.a. till att höja kvaliteten i regelgivningen, genom att förbättra dess ändamålsenlighet, kostnadseffektivitet och rättsliga kvalitet. Det yttersta målet är förbättrade nationella ekonomier, ökad välfärd och förmåga att anpassa regler och styrning av marknader till rådande omvärldsförändringar. Den särskilda rekommendation till medlemsstaterna om förbättrad regelkvalitet med en checklista för regelgivare, som OECD antog 1995 och som efterhand uppdateras, har haft ett stort inflytande över medlemsländernas regelreformeringsarbete.

På begäran av medlemsländerna har OECD granskat regelreformeringsarbetet i det stora flertalet medlemsländer. OECD:s granskning av Sverige pågick från hösten 2005 till december 2006. Slutrapporten *Sweden – Achieving Results for Sustained Growth* kom i mars 2007. Den innehåller ett antal rekommendationer om hur regelreformeringsarbetet skulle kunna förbättras i olika avseenden. Ett flertal av rekommendationerna har redan hörtsammats från svensk sida. Regelförenklingsarbetet har intensifierats, bättre fokus och ledarskap/struktur finns i regelförenklingsarbetet, ett rådgivande organ, Regelrådet, har inrättats och ett förbättrat system för konsekvensutredningar har tillskapats genom den nya förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning samt motsvarande riktlinjer för Regeringskansliet.

6.2 OECD EU 15 Project

OECD granskar under perioden 2008–2010 regelreformeringsaspekter i de 15 ”gamla medlemsstaterna”, efter den framgångsrika, liknande granskning som SIGMA (*Support for Improvement in Governance and Management*) tidigare genomfört i tio ”nya medlemsstater”. Det aktuella projektet är till större delen finansierat av EG-kommissionen. OECD och kommissionen bedömer att en granskning av regelreformeringsaspekter i medlemsstaterna är viktig bl.a. för att nå uppsatta mål i Lissabonagendan.

En utgångspunkt för den kommande granskningen är OECD:s tidigare granskning av medlemsstaterna ur ett regelreformeringsperspektiv, i den mån sådan granskning har ägt rum. Granskningen kommer bl.a. att uppmärksamma goda exempel i olika länder, vilket kan ge andra länder nya uppslag till åtgärder som kan förenkla regelverken, stimulera företagandet samt skapa tillväxt och jobb.

Som ett led i granskningen av Sverige kom företrädare för OECD på ett veckolångt besök till Stockholm i november 2008 för möten

med riksdagens näringsutskott, tjänstemän från Regeringskansliet och ett antal myndigheter samt företrädare för näringslivsorganisationer m.fl. En slutrapport om regelreformeringsarbetet i Sverige väntas från OECD senare under 2009. OECD kommer senare att publicera en syntesrapport när granskningen i samtliga 15 ”gamla medlemsstater” avslutats 2010, i vilken regelförenklingsarbetet sätts in i ett bredare sammanhang.

6.3 OECD:s Regulatory Indicators

OECD har genom ett antal studier utvecklat indikatorer för att analysera regelreformeringsarbetet i bred bemärkelse och hur olika aspekter av arbetet utvecklas över tiden i olika länder. Dessa indikatorer bidrar till att identifiera framgångsrika strategier och kan hjälpa till att utforma och bygga strukturer som förstärker kvaliteten på nationella regelverk. Indikatorerna ger god insikt om trender i regelreformeringsarbetet under senare år och de kan underlätta för länder att göra översyner av och vidareutveckla sina regelverk för att göra dem mer effektiva i olika aspekter.

OECD skickade våren 2008 ut ett mycket omfattande frågeformulär med frågor om policyn i regelreformeringsarbetet, samrådsförfaranden och transparens, lagstiftningsprocessen, användande av alternativa policyinstrument, överklagandeprocesser, tillsynsfrågor, användningen av konsekvensutredningar, förenkling av befintlig lagstiftning, mätning och minskning av administrativa kostnader, strukturfrågor samt utvärdering av befintliga regelverk m.m. Liknande frågeformulär har tidigare sänts ut från OECD 1998 och 2005. För att kvalitetssäkra de uppgifter som olika länder lämnat i frågeformulären fick olika medlemsländer översiktligt granska varandras inlämnade uppgifter och ge återkoppling till OECD. Sverige granskade de svar som Island lämnat och Finland granskade de svar som Sverige lämnat. Denna granskningsomgång följdes upp av en workshop i London i början av april 2009, som ett led i OECD:s arbete med att ta fram den slutliga rapporten som beräknas komma hösten 2009.

De preliminära resultaten visar att Sverige, liksom flertalet andra länder, under senare år har förbättrat sitt regelreformeringsarbete i flera avseenden. För Sveriges del gäller detta särskilt det som kan betecknas som infrastrukturen i regelförenklingsarbetet, där Sverige ligger jämförelsevis långt framme. Sverige har mätt de administrativa kostnaderna på alla för företagen relevanta områden och sedan uppdaterat mätningarna. Mätresultaten har samlats i en databas som möjliggör simuleringar av de administrativa kostnaderna i samband med ny regelgivning. Det har skapats olika centrala grupperingar för intern koordinering respektive externt samråd i regelförenklingsarbetet. Ett nytt och enhetligt system för konsekvensutredningar har införts genom hela regelgivningskedjan på statlig nivå. Det rådgivande organet, Regelrådet, kan komma att ge värdefull vägledning i det fortsatta regelförenklingsarbetet.

Affärsverket svenska kraftnät
Arbetsförmedlingen
Arbetsmiljöverket
Banverket
Bokföringsnämnden
Bolagsverket
Boverket
Diskrimineringsombudsmannen
Elsäkerhetsverket
Energimarknadsinspektionen
Finansinspektionen
Fiskeriverket
Försäkringskassan
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Inspektionen för strategiska produkter
Kemikalieinspektionen
Konkurrensverket
Konsumentverket
Kronofogdemyndigheten
Lantmäteriet
Livsmedelsverket
Läkemedelsverket
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Naturvårdsverket
Patent- och registreringsverket
Post- och telestyrelsen
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet)
Sjöfartsverket
Skatteverket
Skogsstyrelsen
Socialstyrelsen
Strålsäkerhetsmyndigheten
Statens energimyndighet
Statens folkhälsoinstitut
Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA)

Statens jordbruksverk

Statistiska centralbyrån

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC)

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Tillväxtanalys

Tillväxtverket

Transportstyrelsen

Tullverket

Vägverket

Översikt över vilka myndigheter och departement som berörs av mätningarna

Skr. 2008/09:206

MÄTOMRÅDE	DEPARTEMENT & MYNDIGHETER
Arbetsrättsområdet	Arbetsmarknadsdepartementet - Arbetsförmedlingen - Arbetsmiljöverket Socialdepartementet - Försäkringskassan Integrations- och jämställdhetsdepartementet - Diskrimineringsombudsmannen
Bygg- och fastighetsområdet	Arbetsmarknadsdepartementet - Arbetsförmedlingen Jordbruksdepartementet Justitiedepartementet Miljödepartementet - Boverket
Energiområdet	Försvarsdepartementet - Myndigheten för samhällsskydd och beredskap Miljödepartementet - Strålsäkerhetsmyndigheten Näringsdepartementet - Affärsverket svenska kraftnät - Banverket - Energimarknadsinspektionen - Statens energimyndighet - Elsäkerhetsverket - Sjöfartsverket
Finansområdet	Finansdepartementet - Finansinspektionen - Riksgäldskontoret Integrations- och jämställdhetsdepartementet - Konsumentverket Justitiedepartementet Socialdepartementet
Hälso- och sjukvårdsområdet	Socialdepartementet - Folkhälsoinstitutet - Socialstyrelsen - Läke medelsverket - Försäkringskassan

MÄTOMRÅDE	DEPARTEMENT & MYNDIGHETER
Jordbruks-, skogsbruks-, och fiskeområdet	Jordbruksdepartementet - Statens Jordbruksverk - Fiskeriverket - Skogsstyrelsen
Kommunikationsområdet	Kulturdepartementet - Radio och TV-verket Näringsdepartementet - Post- och telestyrelsen
Livsmedelsområdet	Jordbruksdepartementet - Livsmedelsverket
Miljöområdet	Försvarsdepartementet - Myndigheten för samhällsskydd och beredskap Miljödepartementet - Naturvårdsverket - Kemikalieinspektionen - Strålsäkerhetsmyndigheten Näringsdepartementet - Statens energimyndighet - Transportstyrelsen - Sjöfartsverket
Produkt- och konsumentområdet	Arbetsmarknadsdepartementet - Arbetsmiljöverket Försvarsdepartementet - Myndigheten för samhällsskydd och beredskap Integrations- och jämställdhetsdepartementet - Konsumentverket Jordbruksdepartementet Justitiedepartementet - Rikspolisstyrelsen Miljödepartementet - Boverket Näringsdepartementet - Transportstyrelsen - Post- och telestyrelsen - Statens energimyndighet - Elsäkerhetsverket Socialdepartementet - Socialstyrelsen - Läkemedelsverket Utrikesdepartementet - Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC)

MÄTOMRÅDE	DEPARTEMENT & MYNDIGHETER
Skatteområdet	Finansdepartementet - Skatteverket
Statistikområdet	Arbetsmarknadsdepartementet - Medlingsinstitutet Finansdepartementet - Statistiska centralbyrån Jordbruksdepartementet - Statens Jordbruksverk - Fiskeriverket Miljödepartementet - Kemikalieinspektionen Näringsdepartementet - Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA) - Tillväxtanalys - Tillväxtverket
Transportområdet	Näringsdepartementet - Transportstyrelsen - Sjöfartsverket
Tull- och utrikeshandelsområdet	Finansdepartementet - Tullverket Jordbruksdepartementet - Statens Jordbruksverk Justitiedepartementet Utrikesdepartementet - Exportkreditnämnden - Kommerskollegium - Inspektionen för strategiska produkter
Årsredovisningslagen Associationsrätt Bokföring	Justitiedepartementet - Bokföringsnämnden - Bolagsverket

Fördelningen nationellt respektive EG-ursprung

Underlaget till siffrorna har hämtats från de mätningar som Tillväxtverket har genomfört och den uppdelning i EG-rättsliga respektive nationella krav som gjorts där. När det gäller årsredovisningsområdet grundas dock uppgifterna om hur många procent som har EG-ursprung respektive nationellt ursprung på en uppskattning.

Område	Administrativ kostnad i tkr 2008	EG-ursprung i tkr 2008	Nationellt ursprung i tkr 2008	EG-ursprung (%)	Nationellt ursprung (%)
Arbetsrättsområdet	6 220 800	5 326 200	894 600	85,6	14,4
Associationsrättsområdet	24 691 200	20 794 300	3 896 900	84,2	15,8
Bokföringsområdet	22 931 600	0	22 931 600	0,0	100,0
Bygg- och fastighetsområdet	7 228 900	43 300	7 185 600	0,6	99,4
Energiområdet	1 152 200	14800	1137400	1,3	98,7
Finansområdet	2 917 000	1 922 600	994 400	65,9	34,1
Hälsa- och sjukvårdsområdet	1 345 300	289 600	1 055 700	21,5	78,5
Jordbruksområdet	598 200	350 400	247 800	58,6	41,4
Kommunikationsområdet	354 200	352 000	2 200	99,4	0,6
Livsmedelsområdet	5 399 700	5 396 000	3 700	99,9	0,1
Miljöområdet	3 548 700	3 326 900	221 800	93,7	6,3
Produkt- och konsumentområdet	4 449 800	3 425 600	1 024 200	77,0	23,0
Skatteområdet	6 840 800	3 123 200	3 717 600	45,7	54,3
Statistikområdet	300 100	275 100	250 00	91,7	8,3
Transportområdet	2 975 900	1 602 400	1 373 500	53,8	46,2
Tull- och utrikes-handelsområdet	1 929 400	1 885 600	43 800	97,7	2,3
Årsredovisningsområdet	1 815 100	1 361 300	453 800	75	25
Totalt	94 698 900	49 489 300	45 209 600	52,3	47,7

Område	Administrativ kostnad i tkr	EG-ursprung i tkr	Nationellt ursprung i tkr	EG-ursprung (%)	Nationellt ursprung (%)
Jordbruk - Jordbruksverket	331 800	325 100	6 700	98,0	2,0
Jordbruk - Skogsstyrelsen	228 00	1 000	227 2000	0,5	99,5
Jordbruk - Fiskeriverket	23 400	22 800	610	97,4	2,6
Jordbruk-Sametinget	14 800	1 500	13 300	10,1	89,9

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 4 juni 2009

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Olofsson, Odell, Bildt, Ask, Husmark Pehrsson, Leijonborg, Larsson, Erlandsson, Torstensson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Carlsson, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Adelsöhn Liljeroth, Tolgfors, Björling

Föredragande: statsrådet Olofsson

Regeringen beslutar skrivelse 2008/09:206 Regelförenklingsarbetet